Ioannes Georgius [illegible]

verus est possessor

huius libri A°

10050 MII [illegible]

~~das [illegible] im anfang [illegible]~~

[illegible] 110

€ 250,-

2

57288

RICAE ELE-

J Zimermani. 1721.

5 p

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

EPICAE ELEGIACÆQVE MINORVM POETARVM GNOMÆ, GRÆCE AC LATINE:

Pythagoræ ſc. Phocylidis, Theognidis, Solonis, & aliorum qui auerſa pagina recenſentur.

Addita in fine Variantis ſcripturæ notatio: correcta item multis in locis interpretatio Latina, Græcis ex aduerſo appoſita:

Opera & ſtudio FRID. SYLBVRGII.

FRANCOFVRTI
Apud Ioannem Wechelum & Petrum Fiſcherum conſortes,

MDXCI.

LIBELLO HOC CONTINENTVR GNOMÆ

PINCIERIÆ COGNATARVMQVE FAMILIARVM pueris, optimæ ſpei proli,

FRIDERICVS SYLBVRGIVS S.P.D.

QVOTIES me puerilis ætatis primorumq; ſtudiorum ſubit recordatio, pueri ſuauiſſimi, quot & quanta in me a propinquis veſtris collata ſint beneficia, grata mente recolo. Nam quæ poſt Deum & parentes homo ab homine accipere poteſt maxima; pupillus a tutoribus, cliens a patronis, diſcipulus a pręceptoribus, affinis ab affinibus; ea mihi quoq; a familia veſtra obtigiſſe, ingratus profecto eſſem ſi non agnoſcerem. Primũ enim auus veſter Chriſtianus Pincierus, cum ſeptennis patre orbatus eſſem, & ipſe, dum vixit, tutor mihi fuit, & fato fungens ad generum eam tutelam deriuauit. Deinde cum eiuſdem ceterorumq; amicorum ſuaſu, litterarũ ſtudio initiatus, ſub Ioanne Fœnilio, Ioanne Gernando & Gerardo Wallemburgio prima rudimenta poſuiſſem, e veſtra familia doctiſſimos ſollertiſſimosq; nactus ſum præceptores, Iuſtum Vulteium, & Ioannem Pincierum theologum. Sub quib. cum aliquos in litteris progreſſus feciſſem, partim ab auo veſtro, partim ab eius affine Eccardo Dryandro, ad domeſticam pædagogiã ſum adſcitus. Exinde domi pariter ac foris, tã a pręceptoribus quam a ceteris propinquis, omni ſemper beneficiorum genere affectus, dęmũ etiam in affinium

numerum cooptatus, in hunc vſq; diem propenſiſſima omnium & ſingulorum erga me expertus ſum officia. Quibus nominib. cum & parentibus veſtris & vobis arcto me nexu deinctum ſentiam; ſæpe multumq; cogitaui quonam officio & meæ gratitudinis documentũ aliquod exhiberem, & veſtros in ſtudiorũ curriculo progreſſus aliqua ex parte adiuuarem. Dudum igitur ſelectas Æſopi fabulas eleganti charactere expreſſas ad vos mittere decreueram: vt a quibus ego ſub Vulteii diſciplina Græcarum litterarum tirocinium auſpicatus eram, eaſdem & vos in primo Græcæ litteraturæ ingreſſu ſequeremini. Sed aliâs alia mihi hucusq; obſtiterunt impedimenta. Tandem cũ ad has Gnomas edendas commoda ſe obtuliſſet occaſio, omnino arripiendã cenſui. Vt enim vos ætate ac progreſſibus eſtis dispares, ita in hoc libello quattuor priorũ Gnomologorum ſententiæ, Pythagoræ inquã, Phocylidis, Theognidis, & Solonis; prouectiorum ſtudiis accommodatę ſunt: ii vero qui inter vos Græca ſtudia tantum a limine ſalutarunt, a breuibus illis fragmentis quę in finem libelli ſunt reiecta, paulatim ad pleniorem cognitionem aſcendere poterunt. Etſi enim ea fragmenta perexiguo continentur ambitu, ceteris tamen ſententiarum grauitate, compoſitionisque elegantia nihil plane cedunt. Et Pythagoras ac Phocylides vberiorem illi quidem præceptorum copiam ſunt complexi; ſtili tamen concinnitate poſteriores hosce non adæquant. Theognis item, vt Solonis veſtigia ſecutus videatur, at grauitatem tamen eius & venuſtatem non vſquequaque ſectatus eſt, ſed in multis genio magis vagisque affectibus quam rationis ſo-

nis ſolidæque virtutis normæ obſecutus; eo fere modo quo inter melicos Anacreon. niſi potius μιμήσει quadam non tam ſui animi ſententiam, quam promiſcuæ multitudinis opinionem in talibus exprimere voluiſſe putandus eſt: vt apud Stobæum Xenophon poetam hunc appellat σύγγραμμα περὶ ἀνθρώπων: quaſi deſcriptionem quandam aut theatrum vitæ humanæ; in qua ſanior hominum pars Dei rationiſq; præſcriptum ſequitur; deterior, prauarum cupiditatum illecebris capi ſe rapique patitur. Secutus autem ſum in hac Gnomologorum coniunctione, non temporum ſeriem qua illi vixerunt; ſed ab iis quorum ſcripta putantur integra, ad eos quorum fragmenta dumtaxat exſtāt, deueniendū exiſtimaui. inter quę, fragmenta Solonis, quia perfectiora ſunt elegantiaque ceteris paria, præmittere viſum eſt. Ne tamē & temporum ignoraretur ratio, breuiter eam quoque in fronte libelli adnotare libuit. Tum quia ethnicorum, in-primis poetarum ſcripta Chriſtianæ iuuentuti caute prudenterque ſunt legenda, e ſummæ auctoritatis theologo Græco S. Baſilio, quandam quaſi προφυλακὴν præfigere viſum eſt; vt eo tutior fructuoſiorq; vobis ſit hæc lectio. Ad ipſum porro contextum quod attinet, quia manuſcriptorum librorum in præſens non dabatur copia, meliorum editionū collatione inſtituta, id operam dedi vt, quoad eius fieri potuit, emendatiſſima prodirent omnia. In qua recenſione quia non vbiq; ad amuſſim corrigi omnia poterant, immo abſque vetuſtiorum codicum auctoritate non debebant; in fine ſeorſum partim variantem editionum ſcripturam, partim aliorum pariter & meas de quibuſdam

locis coniecturas adnotaui. Quin & Latinam interpretationem maiori ex parte cum Gręco textu contuli, multisq; in locis, meo quidem iudicio, meliorem reddidi. Hæc, quantulacumque, vobis, ſuauiſſimi pueri, dedico; vt, quæ animi mei erga vos ſtudiaq; veſtra ſit propenſio, quæ item erga parentes veſtros, propinquos affinesq; gratitudo, etiam publico vobis teſtimonio conſtet. Vos ea æquo animo a me accipietis, donec in maioribus grauioribusque vos adiuuare poſſim. Vt porro multũ vobis ad ſtrenuos progreſſus conducit præceptorum inſtitutio, ita cognatorum affiniumq; præclara exempla, acres vobis æmulationis ſubdent aculeos. Ad quodcumque enim ſtudiorum genus applicare animũ lubet, habetis quos magna cũ laude imitari poſſitis. Nam ſi Theologiæ ſtudium placet, habetis Ioannem Pincierum, ſenem vt rara doctrina, ita & morum integritate venerandum: cui & me quæ poſt parentes ſumma homini ab homine contingere poſſunt beneficia, quam arctiſſime deuinciunt. Iurisprudentię ſtudio ſi ducimini, præter Ioannem & Ludouicum Pincieros, habetis etiam Vulteios, Antrechthos, viros eruditione ac dignitate clariſſimos. In Medica profeſſione habetis Ioannem Pincierum, Ioannem Vulteium; & inter affines Wolfium vtrumque; viros excellentes. In varia doctrina, luculentum vobis exemplum præbebit Iuſti Vulteii, præceptoris olim noſtri, aſſidua recordatio. In Politicis & œconomicis præter ſuperiores prælucent vobis Daniel Pincier & Ioãnes Fettius, aliiq; doctrina æque ac rerum vſu præſtãtes viri. Quod ſi a iuuentute quoq; exempla petere iuuat, habetis Pincieros, Vulteios, Lęlios,

Elſneros,

Elſneros,& alios quorum veſtigia inſiſtatis. Hæc tot tantorumque virorum pariter ac iuuenum exempla identidē oculis veſtris obuerſentur: perpetuo item aurib. veſtris inſonet triplicis illius apud Spartanos chori cantus: in quo ſenes, Ἄμμες πόκ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι: ætate florentes, Ἄμμες δέ γ' εἰμέν· αἰ δ' ὦν λῇς, πεῖραν λαβέ: & pueri, Ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεσθα πολλῷ κάρρονες. Quam puerorum pollicitationem ſi, vt par eſt, ſtrenue implere ſatagetis, olim & familiæ gloriam magis magisque illuſtrabitis, & partim reipublicæ, partim vobis ipſis, domi foriſque ſolida cum laude prodeſſe poteritis. Deus opt. maximus, vnicus bonorum largitor, efficiat vt mea iſta monita omniumq; exſpectationem profectus veſtri quâ exæquent, quâ ſuperent. Valete. Francofurdi XII kal. Apriles anni MDXCI.

EX SVIDÆ LEXICO DE HVIVS LIBELLI auctoribus præcipuis.

PYTHAGORAS.

Pythagoras Samius conscripsit tres tantũ libros, *Institutorium, Politicum, Physicum.* Quidam vero ei tribuũt etiam *Aurea carmina.* Floruit autem (*inquit Diogenes Laertius*) circa sexagesimã Olympiadem: & collegium ab eo institutum perdurauit vsque ad XIX generationes.

PHOCYLIDES.

Phocylides, philosophus Milesius; eodẽ cũ Theognide vixit tẽpore: vterq; DCXLVII annis post res ad Troiã gestas; Olympiade LIX. Scripsit *Carmina hexametra* & *Elegias*, *Adhortationes* siue *Sententias*: quæ *Capita* inscribunt. surrepta autem sunt e Sibyllinis.

THEOGNIS.

Theognis Megarensis, ex Siciliæ Megaris; vixit LIX Olympiade. Scripsit *Elegiã* in eos qui e Syracusarum obsidione seruati sunt incolumes; *Sententiasq; elegiacas*, ad versus 2800: & ad Cyrnum amasium suum *Gnomologiam* elegiacis versibus,

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ.

Πυθαγόρας Σάμιος συνέγραψε μόνα τρία βιβλία, Παιδευτικὸν, Πολιτικὸν, Φυσικόν. τινὲς δὲ ἀνατιθέασιν αὐτῷ καὶ τὰ Χρυσᾶ ἔπη. ἤκμασε δὲ (inquit Diogenes Laertius) κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν ὀλυμπιάδα· καὶ αὐτοῦ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα.

ΦΩΚΥΛΙΔΗΣ.

Φωκυλίδης Μιλήσιος φιλόσοφος, σύγχρονος Θεόγνιδος. ἦν δὲ ἑκάτερος μετὰ χμζ' ἔτη τῶν Τρωϊκῶν· Ὀλυμπιάδι γεγονότες νθ'. ἔγραψεν ἔπη καὶ ἐλεγείας· παραινέσεις ἤτοι γνώμας· ἅστινας Κεφάλαια ἐπιγράφουσιν. εἰσὶ δὲ ἐκ τῶν Σιβυλλιακῶν κεκλεμμένα.

ΘΕΟΓΝΙΣ.

Θέογνις Μεγαρεὺς, τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγάρων, γεγονὼς ἐν τῇ νθ' Ὀλυμπιάδι· ἔγραψεν ἐλεγείαν εἰς τοὺς σωθέντας τῶν Συρακουσίων ἐν τῇ πολιορκίᾳ· γνώμας δι' ἐλεγείας εἰς ἔπη βω'· καὶ πρὸς Κύρνον τὸν αὐτοῦ ἐρώμενον γνωμολογίαν δι' ἐλε-

aliaque *Præcepta adhortatoria*; carmine omnia. Et Adhortationes quidem scripsit Theognis: sed interspersæ eis sunt impuritates & puerorum amores, & alia quæ virtutem sequẽs vita auersatur.

γείων, καὶ ἑτέρας ὑποθήκας παραινετικάς· τὰ πάντα ἐπικῶς. καὶ παραινέσεις μὲν ἔγραψε Θέογνις· ἀλλ' ἐν μέσῳ τούτων παρεσπαρμέναι εἰσὶ μιαρίαι καὶ παιδικοὶ ἔρωτες, καὶ ἄλλα ὅσα ὁ ἐνάρετος ἀποστρέφεται βίος.

SOLON.

Solon, philosophus Atheniensis, legislator & actor popularis. Vixit Olympiade XLVII: vt alii tradunt, LVI. Scripsit Leges; qui AXONES nominati sunt: Carmen item versib. elegiacis, quod SALAMIS inscribitur: *Præcepta* quoq; versib. elegiacis, & alia. Est vero & hic vnus e Septẽ qui nominantur Sapientibus.

ΣΟΛΩΝ.

Σόλων Ἀθηναῖος φιλόσοφος, νομοθέτης καὶ δημαγωγός. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς μζ' Ὀλυμπιάδος· οἱ δὲ νς'. ἔγραψε νόμους. οἵτινες ἄξονες ὠνομάσθησαν· ποίημα δὲ δι' ἐλεγείων, ὃ Σαλαμὶς ἐπιγράφεται· ὑποθήκας δὲ (f. δι') ἐλεγείας, καὶ ἄλλα. ἔστι δὲ καὶ οὗτος εἷς τῶν ἑπτὰ ὀνομαζομένων σοφῶν.

De Naumachio, Callimacho, Eueno, Rhiano, & ceteris, multa hic adnotare nihil attinet: quoniam paucula tantum eorum hic posita sunt fragmenta: alioqui prologus ipsa fabula futurus esset prolixior. Quia vero multum adolescentiæ interest nosse qua cautione legenda sint cum alia profanorum auctorum scripta, tum in primis poemata, cuiuscumque ea sint generis; ex Christiani nominis theologo, & quidem primario, quoddam quasi προφυλακτικὸν *hic subiungere visum est, quo præmuniti adolescentes, absque periculo, cum fructu aliquo in harum Gnomarum lectione versari possint.*

EX ORATIONE S. BASILII;

Quomodo iuuenes e Græcorum scriptis vtilitatem percipiant.

NE miremini vero, si vobis qui ad magistros quotidie itatis, & cum doctissimis quibusque antiquorum viris,

ΜΗ θαυμάζετε δὲ εἰ καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς διδασκάλους φοιτῶσι, καὶ τοῖς ἐλλογίμοις τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν

in iis quos reliquerunt libris, cōuerſamini; ego quoq; me aliquid ex me ipſo cōducibilius inueniſſe aio. Hoc equidē ipſum & cōſulturus venio; Nō oportere ſcilicet omnino ac ſemel viris iſtis, ceu nauigii, gubernaculis mentis [animiq;] veſtri traditis, quâcumq; ducant, eâ conſequi: ſed iis [dumtaxat] quæ vtilia in eis ſunt, deſumptis, noſſe quænā in eis etiam negligenda ſint. Quænam igitur hęc ſint, & quomodo diiudicāda, id quoq; docebo, exinde capto initio.

Nos, ô pueri, nihil omnino hāc vitam humanam eſſe exiſtimamus: nec bonū quid in vniuerſum iudicamus aut nominamus, cuius conſummatio nobis ad hanc [dumtaxat vitam] pertingit. Quapropter nō maiorum illuſtrem ſplendorem, non vires corporis, non formæ pulchritudinem, non ſtaturæ magnitudinem, non eos qui ab omni hominū genere habentur honores, non regnum ipſum, non denique quidquid aliquis rerum humanarū protulerit, magnum, at ne optatu quidem dignū iudicamus, aut qui iis potiti ſunt, ſuſpicimus: ſed longius ſpe noſtra progredimur, & ad alius vitæ comparationem omnes actiones noſtras referimus. Quæcumque igitur ad eam nobis conferunt, diligenda totiſque viribus conſectanda eſſe dicimus: quæ vero ad eam non ferunt, tamquam nullius pretii deſpicanda.

δι' ὧν καταλελοίπασι λόγων συγγινομένοις ὑμῖν, αὐτός τι παρ' ἐμαυτοῦ λυσιτελέστερον ἐξευρηκέναι φημί. Τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸ καὶ ξυμβουλεύσων ἥκω, τὸ Μὴ δεῖν εἰς ἅπαξ τοῖς ἀνδράσι τούτοις, ὥσπερ πλοίου, τὰ πηδάλια τῆς διανοίας ὑμῶν παραδόντας, ᾗπερ ἂν ἄγωσι, ταύτῃ συνέπεσθαι· ἀλλ' ὅσον ἐστὶ χρήσιμον αὐτῶν δεχομένους, εἰδέναι τί χρὴ καὶ παριδεῖν. Τίνα οὖν ἐστι ταῦτα καὶ ὅπως διακρινοῦμεν, τοῦτο δὴ καὶ διδάξω, ἔνθεν ἑλών. ἡμεῖς, ὦ παῖδες, οὐδὲν εἶναι χρῆμα παντάπασι τὸν ἀνθρώπινον βίον τοῦτον ὑπολαμβάνομεν· οὔτ' ἀγαθόν τι νομίζομεν ὅλως, οὔτ' ὀνομάζομεν, ὃ τὴν συντέλειαν ἡμῖν ἄχρι τούτου παρέχεται. οὐκοῦν προγόνων περιφάνειαν, οὐκ ἰσχὺν σώματος, οὐ κάλλος, οὐ μέγεθος, οὐ τὰς παρὰ πάντων ἀνθρώπων τιμάς, οὐ βασιλείαν αὐτήν, οὐχ ὅ τι ἂν εἴποι τις τῶν ἀνθρωπίνων, μέγα, ἀλλ' οὐδὲ εὐχῆς ἄξιον κρίνομεν, ἢ τοὺς ἔχοντας ἀποβλέπομεν· ἀλλ' ἐπὶ μακρότερον προΐμεν ταῖς ἐλπίσι, καὶ πρὸς ἑτέρου βίου παρασκευὴν ἅπαντα πράττομεν. ἃ μὲν οὖν ἂν συντελῇ πρὸς τοῦτον ἡμῖν, ἀγαπᾶν τε καὶ διώκειν παντὶ σθένει χρῆναι φαμέν· τὰ δὲ οὐκ ἐξικνούμενα πρὸς ἐκεῖνον, ὡς οὐδενὸς ἄξια παρορᾶν.

Et

Et mox; Ad hanc ergo ducunt ſacræ litteræ, ſecretis nos præceptis erudientes. Verumtamē quamdiu per ætatem profundā earū mētem auditu aſſequi nō licet, in aliis nō toto ab illis cælo diſtantibus, velut in vmbris quibusdam & ſpeculis, animi oculos interea quodam quaſi præludio exercitamus; eos qui in theatricis ſtudiū ponūt, imitantes; qui quū modulata manuū geſticulatione ac ſaltatione peritiā ſibi pepererūt in iſtis certaminibus, lucro ex eo ludicro proueniente fruuntur. Et nobis igitur certamen certaminū omniū maximū propoſitū eſſe putandum eſt: pro quo facienda nobis omnia, & pro viribus elaborandū eſt. Ad quod vt nos cōparemus, & poetæ, & hiſtorici, & oratores, & omnes omnino homines, frequentandi ſunt, vndecumq; aliquid vtilitatis ad animū accurandū prouēturū eſt. Quemadmodū igitur infectores prius quaſi curationibus quibusdam pręparant quodcūq; ſit quod tincturā admiſſurū eſt; atq; ita deinde florē inducūt, ſiue purpureus ſit, ſiue alius: eodē ſane modo & nos, ſi modo ineluibilē apud nos pulchri exiſtimationē permanere velimus, pſanis iſtis prius initiati, tunc ad ſacrarū ſecretarūq; inſtitutionum auditionē accedemus: & velut in aqua ſolem intueri cōnſuefacti, ita demum

Et mox, εἰς δὴ τοῦτον ἄγουσι μὲν ἱεροὶ λόγοι, δι' ἀπορρήτων ἡμᾶς ἐκπαιδεύοντες. ἕως γε μὴν ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἐπακούειν τοῦ βάθους τῆς διανοίας αὐτῶν οὐχ οἷόν τε, ἐν ἑτέροις οὐ πάντῃ διεστηκόσιν, ὥσπερ ἐν σκιαῖς τισι καὶ κατόπτροις, τῷ τῆς ψυχῆς ὄμματι τέως προγυμναζόμεθα, τοὺς ἐν τοῖς* τακτικοῖς τὰς μελέτας ποιουμένους μιμούμενοι· οἵ γε ἐν χειρονομίαις καὶ ὀρχήσεσι τὴν ἐμπειρίαν κτησάμενοι ἐπὶ τῶν ἀγώνων, τοῦ ἐκ τῆς παιδιᾶς ἀπολαύουσι κέρδους. καὶ ἡμῖν δὴ οὖν ἀγῶνα προκεῖσθαι πάντων ἀγώνων μέγιστον νομίζειν χρεών· ὑπὲρ οὗ πάντα ποιητέον ἡμῖν καὶ πονητέον εἰς δύναμιν. ἐπὶ τὴν τούτου παρασκευὴν καὶ ποιηταῖς καὶ λογοποιοῖς καὶ ῥήτορσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ὅθεν ἂν μέλλῃ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ὠφέλειά τις ἔσεσθαι. ὥσπερ οὖν οἱ δευσοποιοὶ παρασκευάσαντες πρότερον θεραπείαις τισὶν ὅ τι ποτ' ἂν ᾖ τὸ δεξόμενον τὴν βαφὴν, οὕτω τὸ ἄνθος ἐπάγουσιν, ἄν τε ἁλουργὸν, ἄν τε τι ἕτερον ᾖ· τὸν αὐτὸν δὴ καὶ ἡμεῖς τρόπον, εἰ μέλλοι ἀνέκπλυτος ἡμῖν ἡ τοῦ καλοῦ παραμένειν δόξα, τοῖς ἔξω δὴ τούτοις προτελεσθέντες, τηνικαῦτα τῶν ἱερῶν καὶ ἀπορρήτων ἐπακουσόμεθα παιδευμάτων· καὶ οἷον ἐν ὕδατι τὸν ἥλιον ὁρᾶν ἐθισθέντες, οὕτως

ipſi [eius] luci oculos admouebimus. Si ergo litteris iſtis [ſacris ſc. ac profanis] aliqua eſt inter ſe affinitas, operæ preciū in earū cognitione fecerimus: ſin minus, ſaltē ex mutua earū inter ſe cōtentione diuerſitatem perſpexiſſe, nō parū ad melioris confirmationem [proderit.] *Et paulo poſt;* Dicitur ergo & Moyſes ille præcellēs, cuius maximū ob ſapiētiā apud omnes hominnes nomē eſt, poſteaquā in Ægyptiorū diſciplinis animū exercitarat, ita deinde ad cōtemplationē EIVS QVI EST acceſſiſſe. Aſſimiliq; huic modo ferunt etiā inferiorib. temporib. ſapientē illū Danielem Babylone, cū Chaldæorū ſapientiā didiciſſet, tunc demū diuinas attigiſſe diſciplinas. Porro non inutilē animis rem eſſe ꝓfanas iſtas diſciplinas, ſatis dictū eſt: conſequens ergo fuerit vt quo modo participandū illis ſit, deinceps diſſeramus. Primū igitur, poetarum ſcriptis, (vt ab iis exordiar) quoniam in omne genus varii ſunt, non omnibus æque adtendenda mens eſt: ſed, ſi quidem bonorum virorum facta vel dicta vobis percenſeant, amplexandum id atque æmulandum, & maximopere adnitendum vt tales ſitis: ſi vero ad improbos homines imitatione ſua deueniāt, ea parte fugiendi ſunt, obſtruendæq; aures, non minus quā Vlyſſem

αὐτῷ προσβαλοῦμεν τῷ φωτὶ τὰς ὄψεις. εἰ μὲν οὖν ἐστί τις οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, προὔργου ἂν ἡμῖν αὐτῶν ἡ γνῶσις γένοιτο· εἰ δὲ μή, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θέντας καταμαθεῖν τὸ διάφορον, οὐ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τοῦ βελτίονος. Et paulo poſt; λέγεται τοίνυν καὶ Μωϋσῆς ἐκεῖνος ὁ πάνυ, οὗ μέγιστόν ἐστιν ἐπὶ σοφίᾳ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὄνομα, τοῖς Αἰγυπτίων μαθήμασιν ἐγγυμνασάμενος τὴν διάνοιαν, οὕτω προσελθεῖν τῇ θεωρίᾳ τοῦ ὄντος. παραπλησίως δὲ τούτῳ κἀν τοῖς κάτω χρόνοις τὸν σοφὸν Δανιὴλ ἐπὶ Βαβυλῶνος φασὶ τὴν σοφίαν Χαλδαίων καταμαθόντα, τότε τῶν θείων ἅψασθαι παιδευμάτων. ἀλλ' ὅτι μὲν οὐκ ἄχρηστον ψυχαῖς μαθήματα τὰ ἔξωθεν δὴ ταῦτα, ἱκανῶς εἴρηται. ὅπως γε μὴν αὐτῶν μεθεκτέον ὑμῖν, ἑξῆς ἂν εἴη λέγειν. πρῶτον μὲν οὖν τοῖς παρὰ τῶν ποιητῶν, ἵν' ἐντεῦθεν ἄρξωμαι, ἐπεὶ παντοδαποί τινές εἰσι, μὴ πᾶσιν ἐφεξῆς προσέχειν τὸν νοῦν· ἀλλ' ὅταν μὲν τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν πράξεις ἢ λόγους ὑμῖν διεξίωσιν, ἀγαπᾶν τε καὶ ζηλοῦν, καὶ ὅτι μάλιστα πειρᾶσθαι τοιούτους εἶναι· ὅταν δὲ ἐπὶ μοχθηροὺς ἄνδρας ἔλθωσι τῇ μιμήσει, ταύτην δεῖ φεύγειν, ἐπιφρασσομένους τὰ ὦτα, οὐχ ἧττον ἢ τὸν Οδυσσέα φησὶν

illi Sirenum cantus declinasse perhibent. Nam familiaris cum futilibus sermonib. cōsuetudo, ad res [eiusmodi] via quędā est. Quapropter omni cautione custodiēdus nobis animus, ne per suaues verborum illecebras imprudentes peiorū aliquid assumamus; vt ii qui noxia pharmaca melle occultata admittūt. Nō laudabimꝰ ergo poetas si cōuiciantes illudentesve imitentur; nō si amātes aut temulentos effingant; nō deniq; si mensa referta cantionibusq; dissolutis beatitudinē definiant. Omnium vero minime aures eis præbebimus si de diis verba faciant; maxime si de iis ita narrent quasi multi sint, ac ne ii quidem inter se concordes. Frater enim a fratre apud eos dissidet, & parens a liberis: atque his rursum aduersus parentes infestissimum, ac ne denunciatum quidem bellum est. Deorū vero adulteria, & amores, coitusque in propatulo, atque inprimis ipsius summi omnium capitis Iouis, vt ipsi quidem aiūt; quos vel in sermone de pecudib. narrare aliquis erubescat; scenicis relinquamus.

φασὶν ἐκεῖνοι τὰ τῶν Σειρήνων μέλη. ἡ γὰρ πρὸς τοὺς φαύλους τῶν λόγων συνήθεια, ὁδός τίς ἐστιν ἐπὶ τὰ πράγματα. διὸ δὴ πάσῃ φυλακῇ τὴν ψυχὴν τηρητέον, μὴ διὰ τῆς τῶν λόγων ἡδονῆς παραδεξάμενοί τι λάθωμεν τῶν χειρόνων, ὥσπερ οἱ τὰ δηλητήρια μετὰ τοῦ μέλιτος προσιέμενοι. οὐ τοίνυν ἐπαινεσόμεθα τοὺς ποιητὰς οὐ λοιδορουμένους, οὐ σκώπτοντας, οὐκ ἐρῶντας ἢ μεθύοντας μιμουμένους, οὐχ ὅταν τραπέζῃ πληθούσῃ καὶ ᾠδαῖς ἀνειμέναις τὴν εὐδαιμονίαν ὁρίζωνται. πάντων δὲ ἥκιστα περὶ θεῶν τι διαλεγομένοις προσέξομεν, καὶ μάλιστα ὅταν ὡς περὶ πολλῶν τε αὐτῶν διεξίωσι, καὶ τούτων οὐδ᾽ ὁμονοούντων. ἀδελφὸς γὰρ δὴ παρ᾽ ἐκείνοις διαστασιάζει πρὸς ἀδελφόν, καὶ γονεὺς πρὸς παῖδας· καὶ τούτοις αὖθις πρὸς τοὺς τεκόντας πόλεμός ἐστιν ἀκήρυκτος. μοιχείας δὲ θεῶν καὶ ἔρωτας καὶ μίξεις ἀναφανδόν, καὶ ταύτας γε μάλιστα τοῦ κορυφαίου πάντων καὶ ὑπάτου Διός, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, ἃ κἂν περὶ βοσκημάτων τις λέγων ἐρυθριάσειε, τοῖς ἐπὶ σκηνῆς καταλείψωμεν.

Quo in loco vt a fluxa vita nos ad sempiternæ meditationem, vniusque ac veri Dei cultum excitat theologus: ita Orpheus quoque poeta vetustissimus in his quæ subiungere placuit fragmentis.

LOquar quibus fas eſt: ſed fores obdite profanis
Omnibus ſimiliter: tu vero audi luciferæ proles Lunæ
Muſæe. ediſſeram enim vera: nec te quæ prius
In pectore viſa ſunt, caro æuo priuent:
Sed in diuinum verbum intuitus, huic aſſide,
Dirigens intellectuoſum mentis penetrale. Bene autẽ inſiſte
Callem: ſolumque inſpecta mundi regem.
Eſt autem vnus, ex ſe genitus, vnoq; illo enata ſunt omnia:
In quibus ipſe circumitat: neque quis eum
Cernit mortalium; ipſe tamen omnes videt.
Hic porro e bono malum dat mortalibus,
Et bellum horribile, & ærumnas lacrymoſas.
Nec eſt alius quis. Tu vero facile omnia perſpexeris,
Si eum videris, priusquam ſcilicet huc in terram.
Nate mi, oſtendam tibi, cum videro eius
Veſtigia, & manum validam potentis Dei.
Ipſum tamen non video: nubes enim circumpoſita eſt
Deinceps mihi. ſtant autem decem orbes hominibus.
Nec enim quis viderit mortalium hominum dominatorem,
Niſi is ſolum qui priſci retro generis propago ſit.

Eiuſdem.

Ætheris & inferni, maris terræque dominator,
Qui tonitrubus quaſſas validam domum Olympi;
Quem dæmones exhorreſcunt, deorumque metuit cœtus;
Qui ventos moues, nebulisque omnia operis,
Preſteribusq; findis ſpatioſum ætherem: tuus in aſtris
Ordo immutabilibus iuſſis currit:
Tuoque ſolio ignito adſtant laborioſi
Angeli, quibus curæ eſt quomodo cuncta gerantur hominib.
Veni maxime deorum omnium cum valida neceſſitate;
Horribilis, inuictus, magnus, immortalis, quẽ coronat ęther.
Adesdum; auribus mihi puroque auditu patefacto,
Audi ordinem cunctum quem ſcil. perfecit genius
Et e nocte vna, & ex vno die ſic.

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις
Πᾶσιν ὁμῶς· σὺ δ' ἄκουε φαεσφόρου ἔκγονε μήνης
Μουσαῖ'. ἐξερέω γὰρ ἀληθέα· μηδέ σε τὰ πρὶν
Ἐν στήθεσσι φανέντα, φίλης αἰῶνος ἀμέρσῃ.
Εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας, τούτῳ προσέδρευε,
Ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος· εὖ δ' ἐπίβαινε
Ἀτραπιτοῦ· μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο ἄνακτα.
Εἷς δ' ἔστ' αὐτογενὴς, ἑνὸς ἔκγονα πάντα τέτυκται.
Ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περινίσσεται· οὐδέ τις αὐτὸν
Εἰσοράᾳ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται.
Οὗτος δ' ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν θνητοῖσι δίδωσι,
Καὶ πόλεμον κρυόεντα, καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.
Οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος· σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορήσαις,
Αἴ κεν ἴδῃς αὐτὸν πρὶν δή ποτε δεῦρ' ἐπὶ γαῖαν.
Τέκνον ἐμὸν, δείξω σοι, ὁπηνίκα δέρκομαι αὐτοῦ
Ἴχνια καὶ χεῖρα στιβαρὴν κρατεροῖο θεοῖο·
Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται
Λοιπὸν ἐμοί· στᾶσιν δὲ δέκα πτυχαὶ ἀνθρώποισιν.
Οὐ γάρ κέν τις ἴδοι θνητῶν μερόπων κραίνοντα,
Εἰ μὴ μουνογενής τις ἀπορρὼξ φύλου ἄνωθεν.

Τοῦ αὐτοῦ.

Αἰθέρος ἠδ' ἀΐδου, πόντου, γαίης τε τύραννε,
Ὃς βρονταῖς σείεις βελαρὸν δόμον ὀλύμποιο,
Δαίμονες ὃν φρίσσουσι, θεῶν δὲ δέδοικεν ὅμιλος.
Ὃς κινεῖς ἀνέμους, νεφέλῃσί τε πάντα καλύπτεις,
Πρηστῆρσι σχίζων πλατὺν αἰθέρα· σὴ μὲν ἐν ἄστροις
Τάξις ἀναλλάκτοισιν ἐφημοσύνῃσι τρέχουσα.
Σῷ δὲ θρόνῳ πυρόεντι παρεστᾶσιν πολύμοχθοι
Ἄγγελοι, οἷσι μέμηλε βροτοῖς ὡς πάντα τελεῖται.
Ἐλθὲ μέγιστε θεῶν πάντων κρατερῇ σὺν ἀνάγκῃ,
Φρικτὸς, ἀήττητος, μέγας, ἄφθιτος, ὃν στέφει αἰθήρ·
Δεῦρό νυν, οὔατά μοι καθαρὰς ἀκοάς τε πετάσσας,
Κέκλυθι τάξιν ἅπασαν ὅσην τεκμήρατο δαίμων
Ἔκ τε μιῆς νυκτὸς, ἠδ' ἐξ ἑνὸς ἤματος αὔτως.

PYTHAGORÆ
AVREA CARMINA.

PRIMVM deos immortales,vt lege illis ordinatum eſt,
Cole; & iuſiurandum obſerua : deinde heroas præclaros,
Et inferos dæmonas venerare, legitima [eis ſacra] faciens.
Parentesque honora,& qui genere tibi proximi ſunt.
Ceterorũ vero tibi amicũ virtute fac quisquis [eſt] optimus.
Lenibus cede verbis factisque vtilibus.
Nec oderis amicum tuum exigui peccati cauſa,
Quoad poteris: potentia enim prope neceſſitatem habitat.
Hæc quidem ſic teneas.Cæterum his ſuperior eſſe aſſueſce:
Ventre quidem primum,& ſomno, & libidine,
Et iracundia. Turpe vero quidpiã numquã facies nec cũ alio,
Nec tecum: ſed omnium maxime teipſum reuerere.
Deinde iuſtitiam exerce,& verbis & factis.
Neque inconſiderate te in vlla re gerere aſſueſce:
Sed noris quod omnibus fato deſtinatum ſit mori:
Pecuniæ vero aliâs acquiri ſolent,aliâs perdi.
Quasque diuina ſorte homines calamitates habent,
Earũ quãcumq; portionem habes, leniter fer,nec indignare:
Mederi tamen [illis] decet, quantum potes. Sic vero cogita;
Non admodum multum bonis[viris]Parca de illis tribuit.
Multi vero inter homines tam mali quam boni ſermones
Incidunt: quibus neq; exterrearis,neque ſinas
Te dimoueri [ab inſtituto.] Mendacii vero ſi quid dicatur,
Leniter ſuſtine.Quod autẽ [nunc]dicã,per omnia perficitor:
Nemo tibi neque verbis, neque factis perſuadeat,
Vt facias dicas ve quod tibi non ſit commodum.
Conſulta ante opus,vt ne ſtulta[inde] exſiſtant.
Stolidi vtique eſt viri & facere & dicere inconſiderata.
Verum ea perage,quæ te poſtea non moleſtent.
Nihil autem illorum age quæ ignoras : ſed diſce
Quæcumque opus eſt : atq; ita iucundiſſimã vitam traſiges.
Neq; ſanitatẽ quæ corpori debetur,neglectui haberi oportet:
Sed modum in potu,cibo,& exercitiis
Adhibeas:Modũ autẽ voco id quod tibi dolorem non pariat.

Sed

ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεούς, νόμῳ ὡς * διάκεινται,
Τίμα, καὶ σέβου ὅρκον· ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυούς,
Τούς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας, ἔννομα ῥέζων.
Τούς τε γονεῖς τίμα, τούς τ' ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας.
Τῶν δ' ἄλλων ἀρετῇ ποιοῦ φίλον ὅστις ἄριστος.
Πραέσι δ' εἶκε λόγοις, ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.
Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς,
Ὄφρα δύνῃ· δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κρατεῖν * δ' εἰθίζεο τῶνδε·
Γαστρὸς μὲν πρώτιστα, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε,
Καὶ θυμοῦ. πρήξεις δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλου,
Μήτ' * ἰδίῃ· πάντων δὲ μάλιστ' αἰσχύνεο σαυτόν.
Εἶτα δικαιοσύνην * ἀσκεῖν ἔργῳ τε λόγῳ τε.
Μηδ' ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε·
Ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασι·
Χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι φιλεῖ, ἄλλοτ' ὀλέσθαι.
Ὅσά τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν·
Ὧν ἂν μοῖραν ἔχῃς, πράως φέρε, μηδ' ἀγανάκτει·
Ἰᾶσθαι δὲ πρέπει καθόσον δύνῃ· ὧδε δὲ φράζευ·
Οὐ πάνυ τοῖς ἀγαθοῖς τούτων πολὺ μοῖρα δίδωσι.
Πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
Προσπίπτουσ'· ὧν μήτ' ἐκπλήσσεο, μήτ' ἄρ' ἐάσῃς
Εἴργεσθαι σαυτόν· ψεῦδος δ' ἤνπερ τι λέγηται,
Πράως * ἴσχ'. ὃ δέ τοι ἐρέω, ἐπὶ * παντὶ τελείσθω.
Μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ, μήτέ τι ἔργῳ,
Πρῆξαι μηδ' εἰπεῖν ὅ τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστι.
Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται.
Δειλοῦ τοι πρήσσειν τε λέγειν τ' ἀνόητα πρὸς ἀνδρός·
Ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν, ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ·
Πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι, ἀλλὰ διδάσκου
Ὅσα χρεών· καὶ τερπνότατον βίον ὧδε διάξεις.
Οὐδ' ὑγιείης τῆς περὶ σῶμ' ἀμέλειαν ἔχειν χρή·
Ἀλλὰ ποτοῦ τε μέτρον καὶ σίτου γυμνασίων τε
Ποιεῖσθαι· μέτρον δὲ λέγω τόδ', ὃ μή σ' ἀνιήσῃ.

Sed aſſueſce victum habere purum, non delicioſum.
Et caue ea facere quæcumque inuidiam habent.
Nec ſumptus importune facias, velut honeſti ignarus;
Nec illiberalis ſis: Modus quippe in omnibus optimus.
Fac ea quæ tibi non noceant: & ante opus delibera.
Neque ſomnum mollibus oculis admittas,
Priuſquam diurnorũ operum ſingula ter [animo] percurras:
Vbi trãſilii? quid feci? quid mihi, cũ oporteret, nõ peractũ eſt?
Exorſus autem a primo percenſe: & deinde
Turpibus quidẽ perpetratis, increpare; bonis vero, delectare.
Hæc elabora; hæc meditare; hæc te amare oportet:
Hæc te in diuinæ virtutis veſtigia conſtituent.
Ita certe per eum qui animæ noſtræ tribuit quaternum,
Fontem perennis naturæ. Cæterum ad opus accede,
Deos vt [id] perficiant precatus. Hæc adeptus,
Cognoſces & immortalium deorum & mortaliũ hominum
Conſiſtentiam, qua & transeunt ſingula, & continentur.
Cognoſcesque quâ fas eſt, naturam in omni re ſimilem.
Vt neque ſperes non ſperanda, neque quicquam [te] lateat.
Cognoſces quoq; homines ſua ſponte accerſita mala habere.
Miſeri, qui bona cum prope ſunt, non inſpiciunt,
Neque audiunt. Malorum vero ſolutionem pauci intelligũt.
Talis ſors hominum lædit mentes. illi vero cylindris
Aliâs aliô feruntur, infinita habentes mala.
Triſtis enim comes lis latenter nocet,
Congenita: quam non decet accerſere, ſed cedendo fugere.
Iupiter pater, aut multis omnes ſolueres malis,
Aut omnibus, quali fortuna ſint vſuri, monſtrares.
Sed tu confide; quandoquidem diuinũ eſt mortalib. genus
Quibus ſancta proferens natura oſtendit ſingula.
Quorum ſi qua tibi portio eſt, tenebis quæ te iubeo
Medela adhibita, & animam ab iſtis ærumnis liberabis.
Sed abſtine edulibus quæ diximus, cum in purgationibus
Tum in animæ ſolutione diiudicans; & ſingula conſidera,
Auriga ſuperne conſtituta optima ratione.
Quod ſi relicto corpore ad liberum æthera perueneris,
Eris immortalis Deus incorruptibilis, nec amplius mortalis.

Eiuſdem.

Parce tuæ vitæ, ne ipſam animi affectibus deuores.

Εἴθιζου δ' ἐδίαιταν ἔχειν καθάρειον, ἄθρυπτον.
Καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιεῖν ὁπόσα φθόνον ἴσχει.
Μὴ δαπανᾷν παρὰ καιρὸν, ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων·
Μηδ' ἀνελεύθερος ἴσθι· μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.
Πρῆσσε δὲ ταῦθ' ἅ σε μὴ βλάψῃ· λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.
* Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν·
Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου, ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα,
Δειλὰ μὲν ἐκπρήξας, ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δὲ, τέρπου.
Ταῦτα πόνει, ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐρᾷν σε·
Ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει.
* Ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρα ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν,
Παγὰν ἀενάου φύσεως. ἀλλ' ἔρχευ ἐπ' ἔργον,
Θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι. τούτων δὲ κρατήσας,
Γνώσῃ ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων
Σύστασιν, ᾗ τε ἕκαστα διέρχεται, ᾗ τε κρατεῖται·
Γνώσῃ δ', ᾗ θέμις ἐστὶ, φύσιν περὶ παντὸς ὁμοίην·
Ὥστε σε μήτε ἄελπτ' ἐλπίζειν, μήτε τι λήθειν.
Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας.
Τλήμονες, οἵτ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων, οὐκ ἐσορῶσιν,
Οὔτε κλύουσι· λύσιν δὲ κακῶν παῦροι συνίσασι.
Τοίη μοῖρα βροτῶν βλάπτει φρένας· οἱ δὲ κυλίνδροις
Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα φέρονται, ἀπείρονα πήματ' ἔχοντες.
Λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθεν
Σύμφυτος· ἣν οὐ δεῖ προσάγειν, εἴκοντα δὲ φεύγειν.
Ζεῦ πάτερ, ἦ πολλῶν γε κακῶν λύσειας ἅπαντας,
Ἢ πᾶσιν δείξαις οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται.
Ἀλλὰ σὺ θάρσει· ἐπεὶ θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσιν,
Οἷς ἱερὰ προφέρουσα φύσις δείκνυσιν ἕκαστα.
Ὧν εἴ σοί τι μέτεστι, κρατήσεις ὧν σε κελεύω,
Ἐξακέσας, ψυχὴν δὲ πόνων ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.
Ἀλλ' εἴργου βρωτῶν ὧν εἴπομεν, ἔν τε καθαρμοῖς
Ἔν τε λύσει ψυχῆς κρίνων· καὶ φράζευ ἕκαστα,
Ἡνίοχον γνώμην στήσας καθύπερθεν ἀρίστην.
Ἢν δ' ἀπολείψας σῶμα ἐς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
Ἔσσεαι ἀθάνατος θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

τοῦ αὐτοῦ.

Φείδεο τῆς ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορήσῃς.

PHOCYLIDIS POEMA ADMONITORIVM.

NEc furtiuas nuptias quære, nec masculã venerẽ exerce.
Ne fraudes necte, neq; sanguine manus pollue.
Ne ditescas iniuste, sed ex iuste partis viue.
Esto contentus præsentibus, & ab alienis abstine.
Mendacia ne dixeris, sed vera omnia loquere.
Primum Deum cole; postea vero tuos parentes.
Omnibus iusta tribue, neque iudicium ad gratiam trahe.
Ne abiicias paupertatem iniuste, ne iudica personam:
Quod si tu male iudicaueris, Deus te postea iudicabit.
Testimonium mendax fugito, & iusta loquere.
Virginitatem custodi, fidemque in omnibus serua.
Mẽsuras tribue iustas: quoniã modus in omnib. bonus [est.]
Lancem ne impellas in alterã libræ partẽ, sed æqualẽ trahe.
Nec peieraueris, neque inscienter, neque sponte:
Falsum iuramentũ odit Deus immortalis, quicũq; iurauerit.
Semina ne furare: exsecrabilis [est] quisquis abstulerit.
Mercedem laboranti da; ne afflige pauperem.
Linguæ mentẽ adhibe; occultum verbũ in pectore contine.
Nec iniurius velis esse; neque item iniuste agentem sinas.
Mendico statim da, neque cras venire iube.
Impleta manu tua, misericordiam egeno exhibe.
Exsulem in domum excipe; & cæcum in viam duc.
Naufragorum miserere; quoniam nauigatio incerta est.
Manum lapso porrige; serua cui nemo assistit, virum.
Communes casus omnium; vita trochus; instabilis felicitas.
Si diuitias possides, tuam manum pauperibus porrige.
Quæ tibi dedit Deus, de his egentibus præbe.
Sit communis omnis vita, & concordia omnia.
Gladium accinge, non ad cædem, sed ad vltionem:
Vtinam vero non indigeas [hoc,] neq; legitime, neq; iniuste.
Nam etiamsi hostem occideris, manum tuam polluis.
Ab agro vicino abstine, neque transeas.
Omnium optimus modus est; transgressiones vero vitiosæ.
Non crescentem adhuc agri fructum lædes.

Sint

ΦΩΚΥΛΙΔΟΥ

ΠΟΙΗΜΑ ΝΟΥΘΕΤΙΚΟΝ.

Μήτε γαμοκλοπέειν,* μήτ' ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν.
Μήτε δόλους ῥάπτειν, μήθ' αἵματι χεῖρα μιαίνειν.
Μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.
Ἀρκεῖσθαι παρεοῦσι, καὶ ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι.
Ψεύδεα μὴ βάζειν, τὰ δ' ἐτήτυμα πάντ' ἀγορεύειν.
Πρῶτα θεὸν τίμα, μετέπειτα δὲ σεῖο γονῆας.
Πᾶσι δίκαια νέμειν, μὴ δὲ κρίσιν ἐς χάριν ἕλκειν.
Μὴ ῥίψῃς πενίην ἀδίκως, μὴ κρῖνε πρόσωπον·
Ἢν σὺ κακῶς δικάσῃς, σὲ θεὸς μετέπειτα δικάσσει.
Μαρτυρίην ψευδῆ φεύγειν, τὰ δίκαι' ἀγορεύειν.
Παρθενίην τηρεῖν, πίστιν δ' ἐν πᾶσι φυλάσσειν.
Μέτρα νέμειν τὰ δίκαια· καλὸν δ' ἐπὶ μέτρον ἅπασι.
Σταθμὸν μὴ κρούειν ἑτερόζυγον, ἀλλ' ἴσον ἕλκειν.
Μήτ' ἐπιορκήσῃς, μήτ' ἀγνὼς, μήτε ἑκόντι.
Ψεύδορκον στυγέει θεὸς ἄμβροτος ὅστις ὀμόσσῃ.
Σπέρματα μὴ κλέπτειν· ἐπαράσιμος ὅστις ἀρεῖται.
Μισθὸν μοχθήσαντι δίδου· μὴ θλῖβε πένητα.
Γλώσσῃ νοῦν ἐχέμεν, κρυπτὸν λόγον ἐν φρεσὶν ἴσχειν.
Μήτ' ἀδικεῖν ἐθέλῃς, μήτ' οὖν ἀδικοῦντα ἐάσῃς.
Πτωχῷ δ' εὐθὺ δίδου, μήτ' αὔριον ἐλθέμεν εἴπῃς.
Πληρώσας σέο χεῖρ', ἔλεον χρήζοντι παράσχου.
Ἄστεγον εἰς οἶκον δέξαι, καὶ τυφλὸν ὁδήγει.
Ναυηγοὺς οἴκτειρον· ἐπεὶ πλόος ἐστὶν ἄδηλος.
Χεῖρα πεσόντι δίδου, σῶσον δ' ἀπερίστατον ἄνδρα·
Κοινὰ πάθη πάντων· ὁ βίος τροχός· ἄστατος ὄλβος.
Πλοῦτον ἔχων, σὴν χεῖρα πενητεύουσιν ὄρεξον.
Ὧν σοι ἔδωκε θεὸς, τούτων χρήζουσι παράσχου.
Ἔστω κοινὸς ἅπας ὁ βίος, καὶ ὁμόφρονα πάντα.
Τὸ ξίφος ἀμφιβαλοῦ, μὴ πρὸς φόνον, ἀλλ' ἐς ἄμυναν·
Εἴθε δὲ μὴ χρήζοις, μήτ' ἔννομα, μήτ' ἀδίκως γε·
Ἢν γὰρ ἀποκτείνῃς ἐχθρὸν, σέο χεῖρα μιαίνεις.
Ἀγροῦ * γειτονέοντος ἀπόσχεο, μὴ δ' ἄρ ὑπερβῇς.
Πάντων μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί.
Μηδέ τιν' αὐξόμενον * καρπὸν λώβησον ἀρούρης.

Sint in pari honore aduenæ cum ciuibus:
Omnes enim paupertatem experimur vagam:
Regioque nullum ſtabile habet ſolum hominibus.
Auaritia mater eſt mali omnis:
Aurum ſemper ineſcatio eſt,& argentum, hominibus.
O aurum malorum dux,vitæ corruptela, omnia conuellens;
Vtinam non eſſes mortalibus malum deſiderabile.
Tuâ enim cauſſa pugnæ,prædæ,cædesque [ſunt;]
Infenſi parentibus liberique,fratresque conſanguineis.
Neque aliam occulta in corde ſententiam, aliam effare:
Neque vt ſaxis adhærens polypus,pro loco muteris:
[Sed omnibus ſimplex eſto; & ex animo loquere.]
Qui volens iniuſte agit,malus vir [eſt:] ſed qui ex neceſſitate,
Non dico prorſus (malum:) ſed inſtitutũ examina cuiuſq;.
Ne efferaris ſapientia,neque robore,neque opibus:
Vnus Deus eſt ſapiens,potens ſimul & omnifariam diues.
Neque præteritis malis macera cor tuum:
Nec enim amplius poteſt,quod [ſemel] factũ eſt,eſſe infectũ.
Ne [ſis] præceps ad manum; ſed frena ferocem iram.
Sæpe enim percutiens,inuitus cædem perpetraueris.
Paſſiones ſint communes: nihil magnum neq; ſuperbũ [ſit.]
Non bona eſt redundans mortalibus vtilitas.
Nimius autem luxus ad immodicos trahit amores.
Inflat autem nimia opulentia,& ad contumeliam incitat.
Excandeſcentia ſubrepens,furorem parit pernicioſum.
Ira,cupiditas eſt;[tẽporis] vero [modũ] excedẽs,ira inueterata.
Æmulatio bonorum,bona: malorum vero,praua.
Audacia malorum, exitioſa; ſed valde iuuat bona tractantes.
Virtutis amor,honeſtus eſt: at Veneris,auget dedecus.
Voluptas [vir] prudens vocatur inter ciues.
Moderate comede,bibe, ac loquere:
Omnium modus optimus,exceſſus vero vitandus eſt.
Ne inuideas bona ſociis, ne reprehenſionem affigas:
Sine inuidia etiam dii inter ſe degunt.
Non inuidet luna longe præſtantioribus ſolis radiis:
Nec terra altitudini cæleſti,licet ipſa ſit infra:
Non flumina mari; ſed ſempiternam concordiam agunt.
Nam ſi diſcordia inter deos eſſet,non conſiſteret polus.
Temperantiam exerce: & obſcenis factis abſtine.
Ne ſectare malignitatem,ſed iure abole vindictam.

Ἔστωσαν ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολιήταις·
Πάντες γὰρ πενίης πειρώμεθα τῆς πολυπλάγκτου·
Χώρη δ' οὔτι βέβαιον ἔχει πέδον ἀνθρώποισιν.
Ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης.
Χρυσὸς ἀεὶ δόλος ἐστὶ καὶ ἄργυρος ἀνθρώποισι.
Χρυσὲ κακῶν ἀρχηγὲ, βιοφθόρε, πάντα χαλέπτων·
Εἴθε σὲ μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν.
Σοῦ γὰρ ἕκητι μάχαι τε, λεηλασίαι τε, φόνοι τε·
Ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν, ἀδελφοί τε συναίμοις.
Μηδ' ἕτερον κεύθῃς κραδίῃ νόον, ἄλλ' ἀγορεύων.
Μηδ' ὡς πετροφυὴς πολύπους κατὰ χῶραν ἀμείβου·
[Πᾶσιν δ' ἁπλόος ἴσθι, τὰ δ' ἐκ ψυχῆς ἀγόρευε.]
Ὅστις ἑκὼν ἀδικεῖ, κακὸς ἀνήρ· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης,
Οὐκ ἐρέω τὸ τέλος· βουλὴ δ' εὐθύνει ἑκάστου.
Μὴ γαυροῦ σοφίῃ, μήτ' ἀλκῇ, μήτ' ἐνὶ πλούτῳ·
Εἷς θεός ἐστι σοφὸς, δυνατός θ' ἅμα καὶ πολύολβος.
Μηδὲ παρῳχομένοισι κακοῖς τρύχου τεὸν ἦτορ.
Οὐκέτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον.
Μὴ προπετὴς ἐς χεῖρα, χαλίνου δ' ἄγριον ὀργήν.
Πολλάκι γὰρ πλήξας, ἀέκων φόνον * ἐξετέλεσσας.
Ἔστω κοινὰ πάθη· μηδὲν μέγα, μήθ' ὑπέροπλον.
Οὐκ ἀγαθὸν πλεονάζον ἔφυ θνητοῖσιν ὄνειαρ·
Ἡ πολλὴ δὲ τρυφὴ πρὸς ἀμέτρους ἕλκει ἔρωτας.
Ὑψαυχεῖ δ' ὁ πολὺς πλοῦτος, καὶ ἐς ὕβριν ἀέξει.
Θυμὸς ὑπερχόμενος, μανίην ὀλοόφρονα τεύχει.
Ὀργὴ δ', ἐστὶν ὄρεξις· ὑπερβαίνουσα δὲ, μῆνις.
Ζῆλος τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸς, φαύλων δ' ὑπερεργός.
Τόλμα κακῶν, ὀλοὴ, μέγ' ὀφέλλει δ' ἐσθλὰ πονεῦντας.
Σεμνὸς ἔρως ἀρετῆς· ὁ δὲ Κύπριδος, αἶσχος ὀφέλλει.
Ἡδὺς ἀγανόφρων κικλήσκεται ἐν πολιήταις.
Μέτρῳ μὲν φαγέειν, πιεῖν, καὶ μυθολογεύειν·
Πάντων μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίη δ' * ἀλεγεινή.
Μὴ φθονέῃς δ' ἀγαθῶν ἑτάροις, μὴ μῶμον ἀνάψῃς·
Ἄφθονοι οὐρανίδαι καὶ ἐν ἀλλήλοις τελέθουσιν.
Οὐ φθονέει μήνη πολὺ κρείσσοσιν ἡλίου αὐγαῖς·
Οὐ χθὼν οὐρανίοις ὑψώμασι νέρθεν ἐοῦσα·
Οὐ ποταμοὶ πελάγεσσιν· ἀεὶ δ' ὁμόνοιαν ἔχουσιν.
Εἰ γὰρ ἔρις μακάρεσσιν ἔην, οὐκ ἂν πόλος ἔστη.
Σωφροσύνην δ' ἀσκεῖν, αἰσχρῶν δ' ἔργων ἀπέχεσθαι.
Μὴ μιμοῦ κακότητα, δίκῃ δ' ἀπόλειψον ἄμυναν.

Perſuaſio quidem vtilitatem,lis vero litem gignit.
Ne credas cito,priuſquam certo finem perſpicias.
Vincere benefacientes pluribus meritis conuenit.
Pulchrius eſt excipere hoſpitem ſtatim frugalibus menſis,
Quam pluribus ſubdolis & tardantibus intempeſtiue.
Numquam fœnerator amarus ſis viro pauperi.
Neque quis aues e nido ſimul omnes auferat;
Sed matrem dimittas,vt rurſus habeas ex ea pullos.
Numquam iudicare homines ſiueris imperitos:
Sapientiam ſapiēs dirigit; artes autem qui eiuſdem eſt artis.
Non capit magnam doctrinam qui non didicit audire:
Nihil enim intelligunt qui numquam bona didicere.
Nec menſipetas adulatores fac ſodales.
Multi namque cibi & potus ſunt ſodales,
Tempori ſeruientes,ſi habeant vnde ſatientur;
Succenſentes paucis,& omnes multis inexplebiles.
Vulgo ne fide: mutabilis ingenio eſt turba
Vulgus,aqua,& ignis,cohiberi nequeunt.
Neque fruſtra ad ignem ſedens deuores carum cor.
Moderata diis præſta : modus enim eſt optimus.
Terram impartire inſepultis cadaueribus.
Ne tumulum mortuorum refodias, neque non aſpectanda
Soli monſtres,diuinamque iram prouoces.
Non honeſtum eſt hominis compagem reſoluere.
Et mox e terra ſperamus nos in lucem prodituros,
Defunctorum reliquias: poſtea vero dii erunt.
Animæ namque incorruptæ manent in mortuis.
Spiritus enim vſui a Deo datus eſt mortalibus,& imago Dei.
Corpus enim ex terra habemus,& omnes in eam
Reſoluti puluis ſumus; cælum vero ſpiritum recipit.
Diuitiis ne parcas;[ſed] recordare quod mortalis es.
Non licet in infernū opes habere , vel pecuniam [eo] vehere.
Omnes vita functi,pares ſunt; animabus autē Deus imperat.
Communia domorum tecta æterna,& patria orcus:
Communis locus vniuerſis,& pauperibus & regibus.
Non multum temporis viuimus homines,ſed ad tempus:
Anima vero immortalis & ſenectutis expers viuit perpetuo.
Neque malis ſuccumbe,neque item exſulta gaudio:
Sæpe in vita etiam confidentibus diffidendum.
Tempori ſerui,nec refla ventis.

Infortu-

Πειθὼ μὲν γὰρ ὄνειαρ, ἔρις δ' ἔριν ἀντιφυτεύει.
Μὴ πίστευε τάχιστα, πρὶν ἀτρεκέως πέρας ὄψει.
Νικᾶν εὖ ἔρδοντας ἐπὶ πλεόνεσσι καθήκει.
Καλὸν ξεινίζειν ταχέως λιταῖσι τραπέζαις,
Ἢ πλείσταις δολίαισι, βραδυνούσαις παρὰ καιρόν.
Μηδέποτε χρήστης πικρὸς γένῃ ἀνδρὶ πένητι.
Μηδέ τις ὄρνιθας καλιῆς ἅμα πάντας ἑλέσθω·
Μητέρα δ' ἐκπρολίποις, ἵν' ἔχῃς πάλι τῆσδε νεοττούς.
Μηδέ ποτε κρίνειν ἀδαήμονας ἄνδρας ἐάσῃς·
Τὴν σοφίην σοφὸς ἰθύνει, τέχνας δ' ὁμότεχνος.
Οὐ χωρεῖ μεγάλην διδαχὴν ἀδίδακτος ἀκούειν·
Οὐ γὰρ δὴ νοέουσ' οἱ μηδέποτ' ἐσθλὰ μαθόντες.
Μηδὲ τραπεζοκόρους κόλακας ποιεῖσθαι ἑταίρους.
Πολλοὶ γὰρ πόσιος καὶ βρώσιός εἰσιν ἑταῖροι,
Καιρὸν θωπεύοντες, ἐπὴν κορέσασθ' ἔχωσιν·
Ἀχθόμενοι δ' ὀλίγοις, καὶ πολλοῖς πάντες ἄπληστοι.
Λαῷ μὴ πίστευε· πολύτροπός ἐστιν ὅμιλος·
Λαός τοι, καὶ ὕδωρ, καὶ πῦρ, ἀκατάσχετα πάντα.
Μηδὲ μάτην ἐπὶ πῦρ καθίσας μινύθῃς φίλον ἦτορ.
Μέτρα δὲ τεῦχε θεοῖσι· τὸ γὰρ μέτρον ἐστὶν ἄριστον.
Γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι.
Μὴ τύμβον φθιμένων ἀνορύξῃς, μηδ' ἀθέατα
Δείξῃς ἠελίῳ, καὶ δαιμόνιον χόλον ὄρσῃς.
Οὐ καλὸν ἁρμονίην ἀναλυέμεν ἀνθρώποιο.
Καὶ τάχα δ' ἐκ γαίης ἐλπίζομεν ἐς φάος ἐλθεῖν,
Λείψαν' ἀποιχομένων· ὀπίσω δὲ θεοὶ τελέθονται·
Ψυχαὶ γὰρ μίμνουσιν ἀκήριοι ἐν φθιμένοισι.
Πνεῦμα γάρ ἐστι θεοῦ χρῆσις θνητοῖσι καὶ εἰκών·
Σῶμα γὰρ ἐκ γαίης ἔχομεν, καὶ πάντες ἐς αὐτὴν
Λυόμενοι κόνις ἐσμέν, ἀὴρ δ' ἀνὰ πνεῦμα δέδεκται.
Πλούτου μὴ φείδου, μέμνησ' ὅτι θνητὸς ὑπάρχεις·
Οὐκ ἔν' ἐς ᾅδην ὄλβον ἔχειν, καὶ χρήματ' ἄγεσθαι·
Πάντες ἴσοι *νεκύων· ψυχῶν δὲ θεὸς βασιλεύει·
Κοινὰ μέλαθρα δόμων αἰώνια καὶ πατρὶς ᾅδης·
Ξυνὸς χῶρος ἅπασι, πένησί τε καὶ βασιλεῦσιν.
Οὐ πολὺν ἄνθρωποι ζῶμεν χρόνον, ἀλλ' *ἐπὶ καιρόν·
Ψυχὴ δ' ἀθάνατος, καὶ ἀγήρως ζῇ διὰ παντός.
Μήτε κακοῖς ἄχθου, μήτ' οὖν ἐπαγάλλεο χάρμῃ·
Πολλάκις ἐν βιότῳ καὶ θαρραλέοισιν ἄπιστον.
Καιρῷ λατρεύειν, μηδ' ἀντιπνέειν ἀνέμοισι.

Πῆμα

Infortunium & afflictis mali solutio venit repente.
Ne grandiloquentiæ indulgens, mente rabiosus fias:
Facundiam exerce, quæ magno omnibus erit emolumento.
Telum sane homini penetrantius ferro, sermo est.
Arma vnicuique tribuit Deus naturam aeriam;
Auibus quidem, magnam celeritatem, & robur leonibus,
Taurisque sponte fusa cornua, & aculeos apibus
Innatū dedit tutamē: at sermo propugnaculū est hominib.
Sed diuinitus inspiratæ sapientiæ sermo est optimus.
Præstantior est robusto vir sapientia præditus:
Agros, vrbes, & naues sapientia gubernat.
Non fas est occultare virum sceleratum, ne puniatur:
Sed maleficum auersari oportet necessario.
Sæpe cum malis moriuntur qui cum eis sunt.
Furacium hominum ne accipe furtiuum depositum:
Vtrique fures sunt, & qui recipit, & qui furatur.
Suum omnibus tribue: æqualitas in omnibus optima.
Incipiens parce cunctis vtere, ne tandem egeas.
Ne pecudis mortalis cibum ad mensuram ceperis.
Quod si inimici pecus in via ceciderit, colleua.
Errantemque hominem & mari iactatum ne deuites.
Satius pro hoste amicum nancisci beneuolum.
Incipiens malum præcide, & hulceri medere.
Ne-quam a feris depastam comedas carnem, sed velocibus
Reliquias linque canibus: feris feræ vescantur.
Venena ne para: a magicis libris abstine.
Infantulis tenellis ne violenter manum corripueris.
Seditionem & litem declina bello ingruente.
Ne malo bene feceris: idem est ac seminare in ponto.
Opus fac, allaborans ut de propriis viuas:
Omnis enim opus fugitans homo, de furtiuis viuit manib.
Neque de alterius cœna vescaris mensæ reiectamentis,
Sed de propriis facultatibus edas, expers contumeliæ.
Quod si quis non didicit artem, fodiat bidente.
Est vitæ quodcumque opus, si laborare volueris.
Nauta si nauigare velis, patet mare spatiosum:
Si vero agriculturam sectari, lati campi.
Nullum opus hominibus facile est sine labore,
Nec diis ipsis. & labor virtutem magnopere adiuuat.
Formicæ, intimis terræ penetralibus relictis,

Pro-

Πῆμα καὶ ἀχθομένοισι κακοῦ λύσις ἤλυθεν ἄφνω.
Μὴ μεγαληγορέῃ τρυφῶν φρένα λυσσωθείης·
Εὐεπίην ἀσκεῖν, ἥτις μάλα πάντας ὀνήσει.
Ὅπλον τοι λόγος ἀνδρὶ τομώτερόν ἐστι σιδήρου.
Ὅπλον ἑκάστῳ νεῖμε θεὸς φύσιν ἠερόφοιτον,
Ὄρνισι μὲν πολλὴν ταχυτῆτ᾽, ἀλκήν τε λέουσι,
Ταύροις δ᾽ * αὐτοχύτοις κεράεσσιν, κέντρα μελίσσαις
Ἔμφυτον ἄλκαρ ἔδωκε· λόγον δ᾽ ἔρυμ᾽ ἀνθρώποισι.
Τῆς δὲ θεοπνεύστου σοφίης λόγος ἐστὶν ἄριστος.
Βέλτερος ἀλκήεντος ἔφυ σεσοφισμένος ἀνήρ.
Ἀγροὺς καὶ πόλιας σοφίη καὶ νῆα κυβερνᾷ.
Οὐχ ὅσιον κρύπτειν τὸν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἄπιστον·
Ἀλλὰ χρὴ κακοεργὸν ἀποτροπάασθαι ἀνάγκῃ.
Πολλάκι συνθνήσκουσι κακοῖς οἱ συμπαρεόντες.
Φωρῶν μὴ δέξῃ κλοπίμην ἀνδρῶν παραθήκην·
Ἀμφότεροι κλῶπες, καὶ ὁ δεξάμενος, καὶ ὁ κλέψας.
Μοῖραν πᾶσι νέμειν· ἰσότης δ᾽ ἐν πᾶσιν ἀρίστη.
Ἀρχόμενος φείδου πάντων, μὴ τέρμ᾽ ἐπιδεύῃς.
Μὴ κτήνους θνητοῖο βορὴν κατὰ μέτρον ἕλησαι.
Κτῆνος δ᾽ ἢν ἐχθροῖο πέσῃ καθ᾽ ὁδόν, συνέγειρον.
Πλαζόμενόν τε βροτὸν καὶ ἀλίτροπον οὐχ ὑπαλύξεις.
Βέλτερον ἀντ᾽ ἐχθροῦ τυχέειν φίλου εὐμενέοντος.
Ἀρχόμενον τὸ κακὸν κόπτειν, ἕλκος τ᾽ ἀκέσασθαι.
Μηδέ τι * θηροβόρον δαίσῃ κρέας, ἀργίποσιν δὲ
Λείψανα λεῖπε κυσίν· θηρῶν ἄπο θῆρες ἔδωνται.
Φάρμακα μὴ τεύχου· μαγικῶν βίβλων ἀπέχεσθαι.
Νηπιάχοις ἁπαλοῖς μὴ μάρψῃς χεῖρα βιαίως.
Φεῦγε διχοστασίην καὶ ἔριν πολέμου προσιόντος.
Μὴ κακὸν εὖ ἕρξῃς· σπείρειν ἴσον ἔσθ᾽ ἐνὶ πόντῳ.]
Ἐργάζευ, μοχθῶν ὡς ἐξ ἰδίων βιοτεύσῃς.
Πᾶς γὰρ ἀεργὸς ἀνὴρ ζώει κλοπίμων ἀπὸ χειρῶν.
Μηδ᾽ ἄλλου παρὰ δαιτὸς ἔδοις σκυβάλισμα τραπέζης·
Ἀλλ᾽ ἀπὸ * τῶν ἰδίων βιότων φαγέοις ἀνύβριστος.
Εἰ δέ τις οὐ δεδάηκε τέχνην, σκάπτοιτο δικέλλῃ.
Ἔστι βίῳ πᾶν ἔργον, ἐπὰν μοχθεῖν ἐθέλησθα.
Ναυτίλος εἰ πλώειν ἐθέλεις, εὐρεῖα θάλασσα·
Εἰ δὲ γεωπονίην μεθέπειν, μακραί τοι ἄρουραι.
Οὐδὲν ἄνευ καμάτου πέλει ἀνδράσιν εὐπετὲς ἔργον,
Οὐδ᾽ αὐτοῖς μακάρεσσι· πόνος δ᾽ ἀρετὴν μέγ᾽ ὀφέλλει.
Μύρμηκες, γαίης μυχάτους προλελοιπότες οἴκους,

Prodeunt victus indigentes,quando arua
Segetibus detonsis,fructibus implent areas:
Eædem tritici recens extriti onusculum gestant,
Aut hordei,semperq; gestans gestantem vrget,
Ex æstate in hiemem victum suum comportantes
Indefessum: natioque parua,laboriosa est.
Operatur quoque aeria optimeque laborans apis,
Siue cauæ petræ in cauerna,siue in arundinibus,
Siue in antiquæ quercus cauitate,intra aluearia,
Fauis milleforos per flores cereas cellas struens.
Ne maneas cælebs,ne forte sine nomine pereas:
Da quid naturæ & ipse: gigne viciſſim, sicut genitus es.
Ne prostituas vxorem,liberis tuis maculam aspergens.
Non enim similes progignunt filios adulterini lecti.
Nouercæ ne attinge secundos parentis lectos;
Sed vt matrem cole quæ matris vestigia insistit.
Neque in auersandum sororis cubile venias:
Neque pellicum patris lecto commiscearis.
Neque mulier conceptum fœtum corrumpat in ventre;
Neq; post partũ canibus proiiciat aut vulturibus lacerãdum.
Neque vllus suæ coniugi grauidæ manum afferat.
Nec item generationi aptum puerum marẽ vmquã exseca:
Nec cum brutis animalibus initorium in torum venias.
Ne petulanter mulierem viola ob pudendum concubitum.
Ne naturæ toros transilias ad venerem nefariam:
Ne ipsis quidem feris masculi complacuerunt tori.
Nec item fœminæ masculorum concubitus imitentur.
Neque amore mulieris totus diffluas effreni:
Non enim amor deus est, sed affectus occultus omnium.
Neque fratrum vxorum conscende cubilia:
Tuam ama coniugem. Quid enim suauius & præstantius,
Quam si viro consentit cara vxor vsque ad senectam,
Et maritus suæ vxori,neque inter eos incidit contentio?
Neque quis sine desponsatione violenter puellis misceatur.
Neque malam vxorem domum tuam ducito:
Seruias (quippe) vxori tristis gratia dotis.
Equos generosos quærere per domos,
Taurosque robustos,& feroces catulos;
Sed bonam [vxorem] ducere non contendimus insipientes;
Neque malum respuit mulier virum,si diues sit.

Neque

Ἔρχονται βιότοιο κεχρημένοι, ὁππότ' ἄρουραι
Λήϊα κειράμεναι καρπῶν πλήθουσιν ἀλωάς·
Οἱ δ' αὐτοὶ πυροῖο νεοτριβὲς ἄχθος ἔχουσιν,
Ἢ κριθῶν· αἰεὶ δὲ φέρων φορέοντα διώκει,
Ἐκ θέρεος ποτὶ χεῖμα βορὴν σφετέρην ἐπάγοντες
* Ἄτρυτον· φῦλον δ' ὀλίγον τελέθει πολύμοχθον.
Κάμνει δ' ἠεροφοῖτις ἀριστοπόνος τε μέλισσα,
Ἠὲ πέτρης κοίλης κατὰ χηραμὸν, ἢ δονάκεσσιν,
Ἢ δρυὸς ὠγυγίης κατὰ κοιλάδος, ἔνδοθι σίμβλων
Σμήνεσι * μυριότρητα κατ' ἄνθεα κηροδομοῦσα·
Μὴ μείνῃς ἄγαμος, μή πως νώνυμος ὄληαι.
Δός τι φύσει καὐτός· τέκε δ' ἔμπαλιν ὡς ἐλοχεύθης.
Μὴ προαγωγεύσῃς ἄλοχον, σέο τέκνα μιαίνων.
Οὐ γὰρ τίκτει παῖδας ὁμοίους μοιχικὰ λέκτρα.
Μητρυῆς μὴ ψαῦέ γε δεύτερα λέκτρα γονῆος·
Μητέρα δ' ὡς τίμα, τὴν μητέρος ἴχνια βᾶσαν.
Μὴ δὲ κασιγνήτης ἐς ἀπότροπον ἐλθέμεν εὐνήν·
Μηδ' ἐπὶ παλλακίοισι πατρὸς λεχέεσσι μιγείης.
Μηδὲ γυνὴ φθείρῃ βρέφος ἔμβρυον ἔνδοθι γαστρός·
Μηδὲ τεκοῦσα κυσὶ ῥίψῃ καὶ γυψὶν ἕλωρα.
Μηδέ τις ᾗ ἀλόχῳ ἐγκύμονι χεῖρα βάλληται.
Μηδ' αὖ παιδογόνον ποτὲ τέμνειν ἄρσενα κοῦρον.
Μηδ' ἀλόγοις ζώοισι βατήριον ἐς λέχος ἐλθεῖν.
Μηδ' ὕβριζε γυναῖκα ἐπ' αἰσχυντοῖς λεχέεσσι·
Μὴ παραβῇς εὐνὰς φύσεως εἰς κύπριν ἄθεσμον·
Οὐδ' αὐτοῖς * θήρεσσι συνευαδὸν ἄρσενες εὐναί.
Μηδέ τι θηλύτεραι λέχος ἀνδρῶν μιμήσαιντο.
Μηδ' ἐς ἔρωτα γυναικὸς ἅπας ῥεύσῃς ἀκάθεκτον·
Οὐ γὰρ ἔρως θεός ἐστι, πάθος δ' ἀΐδηλον ἁπάντων.
Μηδὲ κασιγνήτων ἀλόχων ἐπὶ δέμνια βαίνειν·
Στέργε τὴν ἄλοχον. τί γὰρ ἥδιον καὶ ἄρειον,
Ἢ ὅταν ἀνδρὶ γυνὴ φρονέῃ φίλα γήραος ἄχρι,
Καὶ πόσις ᾗ ἀλόχῳ, μηδ' ἐμπέσῃ ἄνδιχα νεῖκος.
Μηδὲ τὶς ἀμνήστευτα βίῃ κούρῃσι μιγείη.
Μηδὲ γυναῖκα κακὴν οἴκοισιν σοῖσιν ἄγεσθαι·
* Λατρεύσῃς δ' ἀλόχῳ λυγρῆς χάριν εἵνεκα φέρνης.
Ἵππους δ' εὐγενέας δίζεσθαι μὲν κατὰ οἶκον,
Ταύρους δ' ὑψιτένοντας, ἀτὰρ σκυλάκων παναγρέους·
Γῆμαι δ' οὐκ ἀγαθὴν ἐριδαίνομεν ἀφρονέοντες·
Οὐδὲ γυνὴ κακὸν ἄνδρ' ἀπαναίνεται ἀφνεὸν ὄντα.

Μηδὲ

Neque nuptiis nuptias inducas,malum ſuper malo:
Liberis autem tuis ne difficilis,ſed lenis eſto.
Si quid deliquerit puer,caſtiget mater filium,
Aut etiam ſeniores familiæ,vel populi proceres.
Ne in maſculo puero nutrias iubam cirri,
Nec verticis plexus,neque nexus obliquos cincinnorum.
Maſculis non conuenit coma, ſed mulieribus luxus.
Pueri formoſi iuuenilem cuſtodi formam:
Multi enim rabido amore ad maſculos congreſſus feruntur.
Virginem cuſtodi bene clauſis thalamis;
Nec eam vſque ad nuptias ante domum conſpici ſiueris.
Liberorum pulchritudo difficilis eſt cuſtoditu parentibus.
Cognatis amorem tribue,iuſtamque concordiam.
Reuerere canos circum tempora, cedeque ſenibus
Sede & honoribus omnibus: natu vero præſtantem
Senem,æqualē patris,paribus[cum patre]honorib. venerare.
Ventris debitam portionem præbe miniſtris.
Seruo demenſum tribuas,vt tibi gratus ſit.
Notas ne ſeruo imprimas,probro eum afficiens.
Seruum ne lædas maledictis deferendo apud herum.
Accipe vel a ſeruo,ſi recte ſapiat,conſilium.
Caſtitas animæ,corporis eſt purgatio.
Hæc iuſtitiæ arcana: ſecundum quæ viuentes,
Bonam vitam vſque ad ſenectutis limen transegeritis.

Et hæc Phocydidis [ſunt:] Ex quatuor iſtis nata ſunt
Mulierum genera: alia ex cane; alia,ex api;
Alia,ex torua ſue; alia, ex equo iubato.
Ex equo nata,commoda eſt,velox,diſcurrens,ſpecie præſtãs;
Ex torua autem ſue,neque mala,neque item bona eſt.
Ex cane vero,moleſta & fera eſt. Ex apicula autem,
Bona eſt rei familiaris adminiſtratrix,& ſcit opus facere:
Cuius,care ſodalis,nuptias deſiderabiles ſortiri exopta.

Eſt & hoc Phocylidis [dictum:] cõplures eſſe genere nobiles,
Quos neque in verbis,neque in conſiliis gratia ſequitur.
Eiusdem.
Puerum adhuc exſiſtētem oportet vtiq; honeſtas res docere.

Multa decipi [oportet eum] qui quærit eſſe bonus.

Omnia mediis optima; medius in ciuitate eſſe volo.

Eius-

Μηδὲ γάμῳ γάμον ἄλλον ἄγῃς, ἐπὶ πήματι πῆμα.
Παισὶ δὲ μὴ χαλέπαινε τεοῖς, ἀλλ' ἤπιος ἴσθι.
Ἢν δέ τι παῖς ἀλίτῃ, κωλυέτω ὑέα μήτηρ,
Ἢ καὶ πρεσβύτεροι γενεῆς, ἢ δημογέροντες.
Μὴ μὲν ἐπ' ἄρσενι παιδὶ τρέφειν χαίτην πλοκαμῖδος·
Μὴ κορυφὴν πλέξῃς, μήθ' ἄμματα λοξὰ κορύμβων.
Ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμη, χλιδαὶ δὲ γυναιξί.
Παιδὸς δ' εὐμόρφου φρουρεῖ νεοτήσιον ὥρην·
Πολλοὶ γὰρ λυσσῶσι πρὸς ἄρσενα μίξιν ἔρωτος.
Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι,
Μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἐάσῃς·
Κάλλος δυστήρητον ἔφυ παίδων τοκέεσσι.
Συγγενέσιν φιλότητα νέμοις, ὁσίην θ' ὁμόνοιαν.
Αἰδεῖσθαι πολιοκροτάφους, εἴκειν δὲ γέρουσιν
Ἕδρης καὶ γεράων πάντων· γενεῇ δ' ἀτάλαντον
Πρέσβυν ὁμήλικα πατρὸς, ἴσαις τιμαῖσι γέραιρε.
Γαστρὸς ὀφειλόμενον δασμὸν παρέχου θεράπουσι.
Δούλῳ τακτὰ νέμοις, ἵνα τοι καταθύμιος εἴη.
Στίγματα μὴ γράψῃς ἐπονειδίζων θεράποντα.
Δοῦλον μὴ βλάψῃς τι κακηγορέων πρὸς ἄνακτα.
Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου * εὐφρονέοντος.
Ἁγνεῖαι * ψυχῆς, τοῦ σώματός εἰσι καθαρμοί.
Ταῦτα δικαιοσύνης μυστήρια· οἷα βιεῦντες,
Ζωὴν ἐκτελέοιτ' ἀγαθὴν μέχρι γήραος οὐδοῦ.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω. τετόρων ἀπὸ τῶνδε γένοντο
Φῦλα γυναικείων· ἡ μὲν κυνὸς, ἡ δὲ μελίσσης,
Ἡ δὲ συὸς βλοσυρῆς, ἡ δ' ἵππου χαιτηέσσης.
Εὔφορος ἥδε, ταχεῖα, περίδρομος, εἶδος ἀρίστη.
Ἡ δὲ συὸς βλοσυρῆς, οὔτ' ἂρ κακὴ, οὐδὲ μὲν ἐσθλή.
Ἡ δὲ κυνὸς, χαλεπή τε καὶ ἄγριος. ἡ δὲ μελίσσης,
Οἰκονόμος τ' ἀγαθὴ, καὶ ἐπίσταται ἐργάζεσθαι·
Ἧς εὔχου φίλ' ἑταῖρε λαχεῖν γάμου ἱμερόεντος.

Καὶ τόδε Φωκυλίδου· τὸ πλέον γένος εὐήθεες εἶναι·
Οἷς οὔτ' ἐν μύθοις ἕπεται χάρις, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.

Eiusdem ex Plutarcho.

Παῖδ' ἔτ' ἐόντα χρεὼν δὴ καλὰ διδασκέμεν ἔργα.

---

*Πόλλ' ἀπατηθῆναι διζήμενον ἔμμεναι ἐσθλόν.

Πάντα μέσοισιν ἄριστα, μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι.

Eiusdem

Eiusdem.

Oportet in conuiuio, calicibus circumitantibus,
Suauiter garrientem ſedere ac vinum potare.

Opibus ſi eges, curam habe pinguis agri:
Agrum etenim dicunt Amaltheæ cornu eſſe.

THEOGNIDIS

MEGARENSIS SENTENTIÆ.

O Rex Latonæ fili, Iouis proles, numquam tui
Obliuiſcar exordiens, neque finiens:
Sed ſemper primumque, & vltimum, inque mediis
Canam: tu autem me audi, & bona da.
Phœbe rex, quando equidẽ te dea peperit veneranda Latona,
Palmam agilibus manibus amplexata,
Immortalium pulcherrimum in rotunda palude,
Tota quidem impleta eſt Delus ingens
Odore diuino: riſit vero terra prodigioſa;
Gauiſusque eſt profundus pontus maris albicantis.
Diana fericida, filia Iouis; quam Agamemnon
Statua honorauit, cũ in Troiã nauigaret nauib. velocibus;
Precantem me audi, mala autem fata expelle:
Tibi quidem hoc, dea, paruum; mihi vero magnum [eſt.]
Muſæ & Gratiæ filiæ Iouis, quondam Cadmi
Ad nuptias profectæ, pulchrum ceciniſtis carmen:
[Nã] quod pulchrũ, amicũ eſt; qđ nõ pulchrũ, nõ amicũ eſt.
Hoc carmen immortalia venit per ora.
Cyrne, docenti quidem mihi ſigillum imponatur
His carminibus. latebit enim numquam ſi ſurripiatur.
Neque quiſquam mutabit peius, bono præſente.
Sic vero quiſque dicet: Theognidis ſunt carmina
Megarenſis, omnes quidem inter homines celebris;
Ciuibus vero nondum omnibus placere poſſum.
Nihil mirum, [ô] Polypæda: nec enim Iupiter
Neque pluens omnibus placet, neque ſuſtinens.

Tibi

Eiuſdem ex Athenæo & Stobæo.

Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων,
Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν.

Χρηΐζων πλούτου, μελέτην ἔχε πίονος ἀγροῦ.
Ἀγρὸν γάρ τε λέγουσιν Ἀμαλθείας κέρας εἶναι.

ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ ΤΟΥ
ΜΕΓΑΡΕΩΣ ΓΝΩΜΑΙ.

Ὦ Ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
  Λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' * ἀποπαυόμενος.
Ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε, καὶ ὕστατον, ἔν τε μέσοισιν
  Ἀείσω· σὺ δέ μευ κλῦθι, καὶ ἐσθλὰ δίδου.
Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μέν σε θεὰ τέκε πότνια Λητὼ
  Φοίνικος * ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
Ἀθανάτων κάλλιστον ἐπὶ τροχοέδεϊ λίμνῃ,
  Πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίη
Ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασε δὲ γαῖα πελώρη,
  Γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἁλὸς πολιῆς.
Ἄρτεμι θηροφόνη, θύγατερ Διός, ἣν Ἀγαμέμνων
  * Εἵσαθ', ὅτ' ἐς Τροίην ἔπλεε νηυσὶ θοαῖς·
Εὐχομένῳ μοι κλῦθι, κακὰς δ' ἀπὸ κῆρας ἄλαλκε·
  Σοὶ μὲν τοῦτο, θεά, σμικρόν, ἐμοὶ δὲ μέγα.
Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διός, αἵ ποτε Κάδμου
  Ἐς γάμον ἐλθοῦσαι, καλὸν ἀείσατ' ἔπος·
Ὅττι καλόν, φίλον ἐστί· τὸ δ' οὐ καλόν, οὐ φίλον ἐστί·
  Τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.
Κύρνε, σοφιζομένῳ μὲν ἐμοὶ σφρηγὶς ἐπικείσθω
  Τοῖσδ' ἔπεσιν, * λήσῃ δ' οὔποτε κλεπτομένη.
Οὐδέ τις ἀλλάξει κάκιον * τοῦ ἐσθλοῦ παρεόντος.
  Ὧδε δὲ πᾶς ἐρέει, * Θεόγνιδός ἐστιν ἔπη
Τοῦ Μεγαρέως, πάντας δὲ κατ' ἀνθρώπους ὀνομαστός·
  Ἀστοῖσιν δ' οὔπω πᾶσιν ἀδεῖν δύναμαι.
Οὐδὲν θαυμαστὸν Πολυπαΐδη· οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
  Οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὐδ' ἀνέχων.

Tibi vero ego beneuolus præcepta dabo, qualia ipse,
Cyrne, a bonis [viris] puer adhuc exsistens, didici.
Sapito: neque turpibus ex factis, neque iniustis,
Honores, neque potentiam trahe, neque diuitias.
Hæc quidem sic scito. cum malis vero ne versare
Viris, sed semper cum bonis conuersare:
Et cum eis bibe & comede, & cum eis
Sede: & place illis, quorum magna potestas [est.]
A bonis enim [viris] bona disces: si vero malis
Commiscearis, perdes & quam habebas mentem.
Hæc cū didiceris, cum bonis conuersare: & aliquando dices,
Bene consulere amicis me.
Cyrne, vterum fert ciuitas hæc: timeo autē ne pariat virum
Correctorem malæ insolentiæ vestræ.
Ciues enim adhuc illi [sunt] modesti. præfecti vero
Versi sunt multam in nequitiam cadere.
Nullam vmquam, Cyrne, boni ciuitatem perdiderunt viri:
Sed quando contumeliosis esse malis placuerit,
Populumque corruperint, iudiciaque iniustis dederint,
Propriorum lucrorum causa, & potentiæ:
Spera non diu illam ciuitatem quietam fore,
Etsi nunc manet multa in quiete;
Cum malis amica viris hæc fuerint,
Lucra publico cum malo venientia.
Ex his enim seditio est, & intestinæ cædes virorum,
Rex vero ciuitati numquam illi placeat.
Cyrne ciuitas quidem adhuc hęc ciuitas [est:] populi aūt alii
Qui prius fuere, neque iura nouerant, neque leges:
Sed circum latera pellem caprarum atterebant:
Foris autem, tamquā cerui, hanc depascebantur ciuitatē.
Et nunc sunt boni [ô] Polypæda. at qui prius boni erant,
Nunc mali sunt. quisnam hæc ferret inspiciens?
Se inuicem autem decipiunt, alii alios ridentes,
Neque malorum rationes cognoscentes, neq; bonorum.
Neminem horum amicum fac [ô] Polypæda ciuium
Ex animo, vtilitatis causa alicuius:
Sed videaris quidem omnibus lingua amicus esse,
Rem vero communices nemini vllam
Seriam. cognosces enim improborum mentes virorum,
Quod ipsis in factis fides est nulla:

Sed

Σοὶ δ' ἐγὼ εὖ φρονέων ὑποθήσομαι, οἷά περ αὐτὸς,
Κύρν', ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν, παῖς ἔτ' ἐὼν, ἔμαθον.
Πέπνυσο, μηδ' αἰσχροῖσιν ἐπ' ἔργμασι, μηδ' ἀδίκοισι
Τιμὰς, μηδ' ἀρετὰς ἕλκεο, μηδ' ἄφενος.
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
Ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχεο·
Καὶ* μετὰ τοῖσιν πῖνε καὶ ἔσθιε, καὶ μετὰ τοῖσιν
Ἵζε, καὶ ἅνδανε τοῖς, ὧν μεγάλη δύναμις.
Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ* μαθήσεαι· ἢν δὲ κακοῖσι
Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
Ταῦτα μαθὼν, ἀγαθοῖσιν ὁμίλεε, καί ποτε φήσεις
Εὖ συμβουλεύειν τοῖσι φίλοισιν ἐμέ.
Κύρνε κύει πόλις ἥδε· δέδοικα δὲ, μὴ τέκῃ ἄνδρα
Εὐθυντῆρα κακῆς ὕβριος ὑμετέρης.
Ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔθ' οἵδε, σαόφρονες· ἡγεμόνες δὲ
Τετράφαται πολλὴν ἐς κακότητα πεσεῖν.
Οὐδεμίαν πω Κύρν' ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες·
Ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι* κακοῖσιν ἁδῇ,
Δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν,
Οἰκείων κερδέων εἵνεκα, καὶ κράτεος·
Ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμέεσθαι,
Μηδ' εἰ νῦν κεῖται πολλῇ ἐν ἡσυχίῃ,
Εὖτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
Κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα.
Ἐκ τῶν γὰρ στάσις ἐστὶ, καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν·
Μούναρχος δὲ πόλει μή ποτε τῇδε ἅδοι.
Κύρνε πόλις μὲν ἔθ' ἥδε πόλις· λαοὶ δὲ δὴ ἄλλοι
Οἳ πρόσθ', οὔτε δίκας ᾔδεσαν, οὔτε νόμους·
Ἀλλ' ἀμφὶ πλευρῇσι δορὰς αἰγῶν κατέτριβον·
Ἔξω δ', ὥστ' ἔλαφοι, τῆσδ' ἐνέμοντο πόλιν·
Καὶ νῦν εἰσ' ἀγαθοὶ, Πολυπαΐδη· οἱ δὲ πρὶν ἐσθλοὶ,
Νῦν δειλοί. τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν·
Ἀλλήλους δ'* ἀπατῶσιν, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶντες,
Οὔτε κακῶν γνώμας εἰδότες, οὔτ' ἀγαθῶν.
Μηδένα τῶνδε φίλον ποιεῦ Πολυπαΐδη ἀστῶν
Ἐκ θυμοῦ, χρείης εἵνεκα μηδεμιῆς·
Ἀλλὰ δόκει μὲν πᾶσιν ἀπὸ γλώσσης φίλος εἶναι·
Χρῆμα δὲ συμμίξῃς μηδενὶ μηδοτιοῦν
Σπουδαῖον. γνώσῃ γὰρ ὀϊζυρῶν φρένας ἀνδρῶν,
Ὥς σφιν ἐπ' ἔργοισιν πίστις οὔτ' οὐδεμία,

Sed dolos, deceptionesque versutiasque dilexerunt
  Sic vt viri non amplius seruandi.
Numquam Cyrne improbo fidens consulta cum viro,
  Quando seriam rem volueris facere:
Sed ad probum profectus, consulta multum laborans,
  Et longum pedibus Cyrne iter peragens.
Rem vero ne amicis omnino communica cum omnibus:
  Pauci sane e multis fidelem habent mentem.
Paucis viris fidens magnas res aggredere:
  Ne forte insanabilem Cyrne accipias dolorem.
Fidelis vir auroque & argento rependi
  Dignus [est] in molesta Cyrne seditione.
Paucos inuenies [ô] Polypæda viros amicos
  Fideles in difficilibus rebus persistentes:
Qui ausint, concordem animum habentes,
  Æque bonorum malorumque participes esse.
Hos vero non inuenies quærens, neque inter omnes
  Homines, quos nauis non vna omnes agat,
Quibus in lingua & oculis inest
  Pudor: neque ad turpem rem quæstus agit.
Ne me verbis quidē cole; mentē autē habe & præcordia alibi;
  Si me amas, & tibi fidelis inest mens.
Aut me ama, puram gerens mentem: aut me auersatus
  Odio prosequere, manifeste contentionem suscipiens.
Qui vero vna lingua dupliciter habet mentem, hic amicus
  Grauis Cyrne, inimicus melior quam amicus exsistens.
Si quis laudabit te tanto tempore quanto viderit [te,]
  Separatus vero [a te] alio, linguam mittit malam:
Talis profecto sodalis vir, amicus [est] non valde bonus,
  Qui dixerit lingua optima, cogitat autem alia.
Sed sit talis mihi amicus, qui sodalem
  Cognoscens ingenium, etiam grauem exsistentem ferat
Pro fratre. Tu autem mihi amice hæc in animo
  Considera, & aliquando mei memineris in posterum.
Nullus hominum persuadeat, improbum virum amare,
  Cyrne. quæ enim erit vtilitas, ille vir amicus si sit?
Neque te ex graui labore liberauerit & detrimento:
  Neque bonum habens, illius [te] participē facere voluerit.
Improbis vero benefacienti vanissima gratia est:
  Perinde [est] ac seminare pontum maris albi.

Neque

Ἀλλὰ δόλους ἀπάτας τε, πολυπλοκίας τ' ἐφίλησαν
Οὕτως ὡς ἄνδρες μηκέτι σωζόμενοι.
Μή ποτε Κύρνε κακῷ πίσυνος βούλευε σὺν ἀνδρὶ,
Εὖτ' ἂν σπουδαῖον πρῆγμ' ἐθέλῃς τελέσαι·
Ἀλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν, βουλεύεο πολλὰ μογήσας,
Καὶ μακρὴν ποσὶν Κύρν' ὁδὸν ἐκτελέσας.
Πρῆξιν μηδὲ φίλοισιν ὅλως ἀνακοίνεο πᾶσι·
Παῦροί τοι πολλῶν πιστὸν ἔχουσι νόον.
Παύροισιν πίσυνος μεγάλ' ἀνδράσιν ἔργ' ἐπιχείρει·
Μή ποτ' ἀνήκεστον Κύρνε λάβῃς ἀνίην.
Πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι
Ἄξιος, ἐν χαλεπῇ Κύρνε διχοστασίῃ.
Παύρους εὑρήσεις Πολυπαΐδη ἄνδρας ἑταίρους
Πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γινομένους·
Οἵτινες ἂν τολμῷεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
Ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
Τοὺς δ' οὐκ εὑρήσεις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
Ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι·
Οἷσιν ἐπὶ γλώσσῃ τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
Αἰδὼς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἔπι κέρδος ἄγει.
Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ,
Εἴ με φιλεῖς, καί σοι πιστὸς ἔνεστι νόος.
Ἤ με φίλει, καθαρὸν θέμενος νόον, ἤ μ' ἀποειπὼν
Ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.
Ὃς δὲ μιῇ γλώσσῃ δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἑταῖρος
Δεινὸς, Κύρν', ἐχθρὸς βέλτερος ἢ φίλος ὤν.
Εἴ τις ἐπαινέσει σε τόσον χρόνον ὅσσον ὁρῴη,
Νοσφισθεὶς δ' ἄλλῃ γλῶσσαν ἵησι κακήν·
Τοιοῦτός τοι ἑταῖρος ἀνὴρ, φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλὸς,
Ὅς κ' εἴπῃ γλώσσῃ λῷστα, φρονεῖ δ' ἕτερα.
Ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, ὃς τὸν ἑταῖρον
*Γιγνώσκων ὀργὴν, καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
Ἀντὶ κασιγνήτου. σὺ δέ μοι φίλε ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
Φράζεο, καί ποτέ μου μνήσεαι ἐξοπίσω.
Μηδεὶς ἀνθρώπων πείσῃ κακὸν ἄνδρα φιλῆσαι
Κύρνε. τί δ' ἔστ' ὄφελος κεῖνος ἀνὴρ φίλος ὤν;
Οὔτ' ἄν σ' ἐκ χαλεποῖο πόνου ῥύσαιτο καὶ ἄτης,
Οὔτε κεν ἐσθλὸν ἔχων, τοῦ μεταδοῦν' ἐθέλοι.
Δειλοὺς δ' εὖ ἕρδοντι ματαιοτάτη χάρις ἐστὶν,
Ἴσον καὶ σπείρειν πόντον ἁλὸς πολιῆς.

Neq; enim pontum ſeminans,profundam ſegetem metas?
Neq; malis benefaciẽs,beneficium viciſſim accipias.
Inexpletam enim habẽt improbi mentẽ. ſiq; vnũ deliqueris,
Superiorum omnium effuſa periit amicitia.
At probi plurimum fruuntur beneficio accepto:
Memoriamq; habent beneficiorum, & gratiam poſtea.
Numquam malum virum,amicum fac ſodalem:
Sed ſemper fuge, tamquam malum portum.
Multi ſane potus & cibi ſunt amici:
In ſeria autem re pauciores [ſunt amici.]
Fucato vero viro cognitu difficilius nihil [eſt]
Cyrne,neque cautionis eſt maioris.
Auri adulterini & argenti tolerabile detrimentum
Cyrne,& inuenire facile [eſt] viro ſapienti:
Si autem amici mens viri in pectoribus latuerit
Tenuis exſiſtens , doloſumq; in præcordiis cor habeat:
Hoc Deus fucatiſſimum fecit hominibus,
Et cognitu omnium hoc difficillimum.
Nõ enim poteris cognoſcere viri mentem neque fœminæ,
Priuſquam tentaueris ceu iumentum.
Neq; poteris coniectare, tãquã aliquãdo tẽpeſtiue profectus:
Sæpe enim animum fallunt ſpecies.
Neque potentiâ opta [ô] Polypæda eximius eſſe,
Neque facultatibus: dumtaxat autẽ viro adſit fortuna.
Nihil in humanis patre & matre melius
Eſt,quibus ſanctum Cyrne curæ eſt ius.
Nemo Cyrne damni & lucri cauſa ipſe [eſt ;]
Sed dii horum datores amborum.
Neque quiſpiam hominum facit,in præcordiis ſciens
Finem,ſiue bonum ſit,ſiue malum.
Sæpe enim putans ſe facturum malum,bonum fecit:
Et putans ſe facturum bonum,fecit malum.
Neque cuiquam hominum adueniunt quæ voluerit;
Impediunt enim grauis fines impoſſibilitatis.
[Nos] homines autem vana exiſtimamus,ſcientes nihil:
Dii vero ſecundum ſuam omnia perficiunt mentem.
Nemo vmquam,hoſpitem [ô] Polypæda qui fefellerit,
Atque ſupplicem mortalium,immortales latuit.
Malis autem iuſte paucis cum facultatibus viuere,
Quam diues eſſe,iniuſte opes adeptus:

In iu-

Οὔτε γὰρ ἂν πόντον σπείρων, βαθὺ λήιον ἀμῷς·
  Οὔτε κακοὺς εὖ δρῶν, εὖ πάλιν ἀντιλάβοις.
Ἄπληστον γὰρ ἔχουσι κακοὶ νόον. ἢν δ' ἓν ἁμάρτῃς,
  Τῶν πρόσθεν πάντων ἐκκέχυται φιλότης.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ μέγιστον ἐπαυρίσκουσι παθόντες,
  Μνῆμα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν, καὶ χάριν ἐξοπίσω.
Μή ποτε τὸν κακὸν ἄνδρα φίλον ποιεῖσθαι ἑταῖρον,
  Ἀλλ' αἰεὶ φεύγειν ὥστε κακὸν λιμένα.
Πολλοί τοι πόσιος καὶ βρώσιος εἰσὶν ἑταῖροι,
  Ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.
Κιβδήλου δ' ἀνδρὸς γνῶναι χαλεπώτερον οὐδὲν,
  Κύρν', οὐδ' εὐλαβίης ἐστὶ περὶ πλέονος.
Χρυσοῦ κιβδήλοιο καὶ ἀργύρου * ἀνσχετὸς ἄτη
  Κύρνε, καὶ ἐξευρεῖν ῥᾴδιον ἀνδρὶ σοφῷ·
Εἰ δὲ φίλου νόος ἀνδρὸς ἐνὶ στήθεσσι λέληθε
  Ψεδνὸς ἐὼν, δόλιον δ' ἐν φρεσὶν ἦτορ ἔχει·
Τοῦτο θεὸς κιβδηλότατον ποίησε βροτοῖσι,
  Καὶ γνῶναι πάντων τοῦτ' ἀνιηρότατον.
Οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον, οὔτε γυναικὸς,
  Πρὶν * πειραθείης ὥσπερ ὑποζυγίου.
Οὐδέ κεν εἰκάσσαις, ὥσπερ ποτ' ἐς * ὥριον ἐλθών·
  Πολλάκι γὰρ γνώμην ἐξαπατῶσ' ἰδέαι.
Μήτ' ἀρετὴν εὔχου Πολυπαΐδη ἔξοχος εἶναι,
  Μήτ' ἄφενος· μοῦνον δ' ἀνδρὶ γένοιτο τύχη.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι πατρὸς καὶ μητρὸς ἄμεινον
  *Ἔπλετο τοῖς ὁσίη Κύρνε μέμηλε δίκη.
Οὐδεὶς Κύρν' ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτὸς,
  Ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων.
Οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδὼς
  Ἐς τέλος, εἴτ' ἀγαθὸν γίγνεται, εἴ τε κακόν.
Πολλάκι γὰρ δοκέων θήσειν κακὸν, ἐσθλὸν ἔθηκε·
  Καί τε δοκῶν θήσειν ἐσθλὸν, ἔθηκε κακόν.
Οὐδέ τῳ ἀνθρώπων παραγίνεται ὅσσ' ἐθέλῃσιν·
  Ἴσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
Ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν·
  Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον.
Οὐδείς πω ξεῖνον, Πολυπαΐδη, ἐξαπατήσας,
  Οὐδ' ἱκέτην θνητῶν, ἀθανάτους ἔλαθε.
* Βούλεο δ' εὐσεβέως ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν,
  Ἢ πλουτεῖν ἀδίκως χρήματα πασάμενος.

In iuſtitia autem comprehenſim omnis virtus ineſt:
Omniſque vir bonus [eſt] Cyrne, iuſtus qui eſt.
Diuitias quidem dæmon etiam improbiſſimo viro dat:
Sed virtus paucos viros Cyrne comitatur.
Iniuriam Cyrne Deus primum malum dedit viro,
Cuius eſt locum nullum poſiturus.
Parit ſane ſatietas iniuriam, cū improbum opes ſequūtur
Hominem, & cui non mens ſana ſit.
Numquam mihi paupertatem pernicioſam, viro iratus,
Neque egeſtatem Cyrne malam obiice.
Iupiter enim ſane libram inclinat alias alii,
Aliâs quidem diteſcere, aliâs vero nihil habere.
Numquam Cyrne loquere verbū magnum: nouit .n. nemo
Hominum quid nox & dies viro perficiat.
Multi quidem vtuntur malis conſiliis; numine autē dextro
Quibus, quod malum videbatur, cedit in bonum.
Sunt vero [alii] qui & conſilio bono & numine ſiniſtro
Res gerunt, finis autem rebus non ſuccedit.
Nemo hominum neque diues, neque pauper,
Neque malus ſine numine, neque bonus [eſt.]
Aliud alii malum eſt, reuera autem beatus nemo [eſt]
Hominum, quotquot ſol intuetur.
Quem autem dii amant, & inuidus laudat;
Viri vero ſtudium eſt nullum.
Deos ora, quibus eſt magna poteſtas. nihil ſine diis
Eſt hominibus, neque bona, neque mala.
Virum bonum paupertas omnium domat maxime,
Et ſenectute cana, Cyrne, & febri [magis:]
Quam vtique oportet fūgere & in immenſum mare
Proiicere, & petras, Cyrne, contra altas.
Omnis enim vir paupertate domitus, neq; quicquam dicere,
Neque facere poteſt: lingua vero ei ligata eſt.
Oportet igitur ſimul ſuper terram & lata dorſa maris
Quærere grauis, Cyrne, liberationem paupertatis.
Mori [o] amice Cyrne pauperi melius eſt viro,
Quam viuere dura afflictum paupertate.
Arietes quidem & aſinos quærimus, Cyrne, & equos
Generoſos, & quiſque vult ex bonis
Admittere: ducere autem malam mali [filiam] non renuit
Generoſus vir, ſi ei pecunias multas dederit:

Nulla

Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ᾽ ἀρετή ἐστι·
   Πᾶς δέ τ᾽ ἀνὴρ ἀγαθὸς, Κύρνε, δίκαιος ἐών.
Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,
   Ἡ δ᾽ ἀρετὴ ὀλίγοις ἀνδράσι, Κύρν᾽, ἕπεται.
Ὕβριν Κύρνε θεὸς πρῶτον κακὸν ὤπασεν ἀνδρὶ,
   Οὗ μέλλει χώραν μηδεμίαν θέμεναι.
Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος * ἕπηται
   Ἀνθρώπῳ, καὶ ὅτῳ μὴ νόος ἄρτιος ᾖ.
Μήποτε * μοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ * χαλεφθεὶς,
   * Μηδὲ ἀχρημοσύνην Κύρνε κακὴν πρόφερε.
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλῳ,
   Ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε δ᾽ οὐδὲν ἔχειν.
Μή ποτε Κύρν᾽ ἀγορᾶσθαι ἔπος μέγα· οἶδε γὰρ οὐδεὶς
   Ἀνθρώπων ὅ τι νὺξ χἡμέρα ἀνδρὶ τελεῖ.
Πολλοί τοι χρῶνται δειλαῖς φρεσὶ, δαίμονι δ᾽ ἐσθλῷ
   Οἷς τὸ κακὸν δοκέον γίγνεται εἰς ἀγαθόν.
Εἰσὶν δ᾽ οἳ βουλῇ τ᾽ ἀγαθῇ καὶ δαίμονι φαύλῳ
   Μοχθίζουσι, τέλος δ᾽ ἔργμασιν οὐχ ἕπεται.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ᾽ ὄλβιος, οὔτε πενιχρὸς,
   Οὔτε κακὸς, νόσφιν δαίμονος, οὔτ᾽ ἀγαθός.
Ἄλλ᾽ * ἄλλῳ κακόν ἐστι· τὸ δ᾽ ἀτρεκὲς, ὄλβιος οὐδεὶς
   Ἀνθρώπων, ὁπόσους ἥλιος καθορᾷ.
Ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσιν, ὁ καὶ μωμεύμενος αἰνεῖ·
   Ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίγνεται οὐδεμία.
Θεοῖς εὔχου, οἷς ἐστι μέγα κράτος· οὔτι ἄτερ θεῶν
   Γίγνεται ἀνθρώποις οὔτ᾽ ἀγαθ᾽, οὔτε κακά.
Ἄνδρ᾽ ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα,
   Καὶ γήρως πολιοῦ, Κύρνε, καὶ ἠπιάλου·
Ἣν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ εἰς μεγακήτεα πόντον
   Ῥίπτειν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ᾽ ἠλιβάτων.
* Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος, οὔτε τι εἰπεῖν,
   Οὔθ᾽ ἔρξαι δύναται, γλῶσσα δέ οἱ δέδεται.
* Χρὴ γὰρ ὁμῶς ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
   Δίζεσθαι χαλεπῆς Κύρνε λύσιν πενίης.
Τεθνάναι φίλε Κύρνε πενιχρῷ βέλτερον ἀνδρὶ,
   Ἢ ζώειν χαλεπῇ τειρόμενον πενίῃ.
Κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα Κύρνε, καὶ ἵππους
   Εὐγενέας, καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
* Βήσεσθαι· γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει
   Ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἤν οἱ χρήματα πολλὰ * διδῷ.

Οὐδεμία

Nulla [fœmina] mali viri recuſat eſſe vxor
 Diuitis; ſed diuitem vult pro bono.
Opes quidẽ æſtimant:& ex malo [natam] bonus duxit,
 Et malus ex bono [ortam:] diuitiæ miſcent genus.
Itaque ne mirare genus [ô] Polypæda ciuium
 Labefactari. cum malis enim miſcentur bona.
Ipſe quidem hanc,cognoſcens malo patre ortam eſſe,
 In ædes [ſuas] ducit,opibus [illius] inductus,
Nobilis ignobilem; quandoquidem fortis ipſum neceſſitas
 Cogit,quæ viri fecit miſeram mentem.
Opes vero cui a Ioue & cum iuſtitia viro fuerint,
 Et integre ſemper ac ſtabile permanent:
Si vero iniuſte præter tempus vir lucri cupido animo
 Acquiret,ſiue iureiurando præter iuſtum capiens,
Statim quidem ferre lucrum videtur; in finem vero
 Rurſum eſt damnum. Deorum enim ſuperior eſt mens.
Sed hæc hominum fallunt mentem. non enim ob ea
 Fiunt beati,rei errore:
Sed hic quidem ipſe ſoluit malum debitum , ille vero caris
 Noxam poſtea liberis appendit.
Aliũ vero non apprehendit vindicta. mors enim impudens
 Prius ſuper palpebras ſedebat,fatum afferens.
Nemo profecto exſuli amicus & fidelis ſodalis [eſt:]
 Exſilio autem eſt hoc acerbius.
Vinum ſane potare multũ , malum [eſt:] ſi vero quis ipſum
 Potarit prudenter,non malum,ſed bonum [eſt.]
Cyrne,amicos ſecundum omnes,commuta varios mores
 Ingenium attemperans,quod quiſque habet.
Polypi mentem obtine verſipellis,qui ad petram,
 Cui adhæſerit,talis viſu apparet.
Nunc quidem hac ſequere,aliquando alius colore fias.
 Celeris mutatio quidem ſapientia eſt morum.
Neque nimis indignare,cum perturbantur ciues,
 Cyrne: media autem perge via,quomodo ego.
Quiſquis quidem putat proximum ſuum ſcire nihil,
 Sed ſe ſolum varia conſilia habere:
Ille ſane amens eſt,mente priuatus bona:
 Æque enim omnes varia ſcimus.
Sed hic quidem non vult turpes quæſtus ſequi:
 Alteri vero,doli magis infideles placent.

Οὐδεμία κακοῦ ἀνδρὸς ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
  Πλουσίου, ἀλλ' ἀφνεὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.
Χρήματα μὲν τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγημε,
  Καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ· * πλοῦτος ἔμιξε γένος.
Οὕτω μὴ θαύμαζε γένος, Πολυπαΐδη, ἀστῶν
  Μαυροῦσθαι· σὺν γὰρ μίσγεται ἐσθλὰ κακοῖς.
Αὐτός τοι ταύτην εἰδὼς κακόπατριν ἐοῦσαν
  Εἰς οἴκους ἄγεται, χρήμασι πειθόμενος,
Ἔνδοξος κακόδοξον· ἐπεὶ κρατερή μιν ἀνάγκη
  Ἐντύει, ἥτ' ἀνδρὸς τλήμονα θῆκε νόον.
Χρήματα δ' ᾧ Διόθεν καὶ σὺν δίκῃ ἀνδρὶ γένηται,
  Καὶ καθαρῶς, αἰεὶ καὶ μόνιμον τελέθει.
Εἰ δ' ἀδίκως παρὰ καιρὸν ἀνὴρ φιλοκερδέϊ θυμῷ
  Κτήσεται, εἴθ' ὅρκῳ πὰρ τὸ δίκαιον ἑλών,
Αὐτίκα μέν τι φέρειν κέρδος δοκεῖ, ἐς δὲ τελευτὴν
  Αὖθις ἔγεντο κακόν, θεῶν δ' ὑπερέσχε νόος.
Ἀλλὰ τάδ' ἀνθρώπων ἀπατᾷ νόον. οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς
  Γίγνονται μάκαρες πρήγματος ἀμπλακίης·
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὸς ἔτισε κακὸν χρέος· ὃς δὲ φίλοισιν
  Ἄτην ἐξοπίσω παισὶν ἐπεκρέμασεν.
Ἄλλον δ' οὐ κατέμαρψε δίκη· θάνατος γὰρ ἀναιδὴς
  Πρόσθεν ἐπὶ βλεφάροις ἕζετο, κῆρα φέρων.
Οὐδείς τοι φεύγοντι φίλος καὶ πιστὸς ἑταῖρος·
  Τῆς δὲ φυγῆς ἐστὶν τοῦτ' ἀνιηρότερον.
Οἶνόν τοι πίνειν πουλύν, κακόν· ἢν δέ τις αὐτὸν
  Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακός, ἀλλ' ἀγαθός.
Κύρνε, φίλους κατὰ πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
  Ὀργὴν συμμίσγων ἥντιν' ἕκαστος ἔχει.
* Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,
  Τῇ προσομιλήσει, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.
Νῦν μὲν τῇδ' ἐφέπου, ποτὲ δ' ἀλλοῖος χρόα γίνου·
  Κρεῖττόν τοι σοφίη γίγνεται ἀτροπίης.
Μηδὲν ἄγαν ἄσχαλλε ταρασσομένων πολιητῶν,
  Κύρνε· μέσην δ' ἔρχευ τὴν ὁδόν, ὥσπερ ἐγώ.
* Ὅστις τοι δοκέει τὸν πλησίον ἴδμεναι οὐδέν,
  Ἀλλ' αὐτὸς μοῦνος ποικίλα δήνε' ἔχειν·
Κεῖνός γ' ἄφρων ἐστί, νόου βεβλαμμένος ἐσθλοῦ·
  Ἴσως γὰρ πάντες ποικίλ' ἐπιστάμεθα.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐθέλει κακοκερδείῃσιν ἕπεσθαι·
  Τῷ δὲ δολοπλοκίαι * μᾶλλον ἄπιστοι ἄδον.

Πλούτου

Diuitiarum autem nullus [eſt] finis certus hominibus.
Qui enim nunc ex nobis plurimas habent facultates,
[Ad] duplum properant. quisnam ſaturauerit omnes?
Opes quidem mortalibus ſunt amentia.
Ate autem ſtatim emergit; quam cum Iupiter
Mittet laborantibus, aliâs alius habet.
Arx & turris qui erat ſtulto populo,
Cyrne, modicum honorem conſequitur bonus vir.
Neque amplius decet nos, nimirum viros ſaluos,
Diruere tamquam ciuitatis mœnia expugnandæ.
Tibi quidem ego alas dedi, cũ quib. ſuper immenſum mare
Volabis, per terram omnem ſublatus.
Facile: epulis vero & conuiuiis aderis
In omnibus, multorum verſans in oribus.
Et tibi cum tibiis canoris iuuenes viri
In mundo amabiles honeſta & ſuauia
Canent. & poſtquam tenebroſas ſub latebras terræ
Iueris luctuoſas in Ditis domos;
Numquam ne mortuus quidẽ amittes gloriam, neq; latebis,
Immortale hominibus ſemper habens nomen
Cyrne, per Græciam terram verſans, & per inſulas,
Piſcoſum tranſiens mare ſterile;
Non equorum tergis inſidens, ſed te mittent
Splendida Muſarum dona violis coronatarum.
Omnibus enim quibus curæ eſt etiam poſteris carmen,
Eris vnâ, donec terra & ſol [erunt.]
Cæterum ego modicam a te conſequor reuerentiam:
Sed tamquam puſillum puerum verbis me decipis.
Pulcherrimum [eſt quod] iuſtiſſimũ, optimũ vero eſt valere:
Res vero iucundiſſima eſt, quod quis amat, aſſequi.
Equa ego [ſum] pulchra, & certatrix; ſed peſſimum
Virum fero: & mihi hoc moleſtiſſimum.
Sæpe profecto cogitaui effringens frenum
Fugere, excutiens malum aurigam.
Non mihi bibitur vinum, poſtquam ad puellam teneram
Alius vir habitat, multo me peior.
Frigidam mihi apud eam cari bibunt parentes:
Quare ſimul aquatur, & me gemens fert.
Ibi mediam puellam amplexus brachio, oſculatus ſum
Collum: illa vero tenerum loquebatur ex ore.

Nota

*Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν.
Οἳ γὰρ νῦν ἡμῶν πλεῖστον ἔχουσι βίον,
Διπλάσιον σπεύδουσι. τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας;
*Χρήματά τοι θνητοῖς γίγνεται ἀφροσύνη.
Ἄτη δ' ἐξ αὐτῆς ἀναφαίνεται, ἣν ὁπότε Ζεὺς
Πέμψῃ τειρομένοις, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.
Ἀκρόπολις καὶ πύργος ἐὼν κενεόφρονι δήμῳ,
Κύρν', ὀλίγης τιμῆς ἔμμορεν ἐσθλὸς ἀνήρ.
Οὐδ' ἔτι γε πρέπει ἡμῖν, ἅτ' ἀνδράσι σωζομένοισι,
*Λύειν, ὡς πόλεως τείχη ἁλωσομένης.
Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρονα πόντον
Πωτήσῃ, κατὰ γῆν πᾶσαν ἀειρόμενος
Ῥηϊδίως, θοίναις δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσσῃ
Ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασι·
Καί σε σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες
Ἐν κόσμῳ ἐρατοὶ καλά τε καὶ λιγέα
Ἄισονται· καὶ ὅταν δνοφερῆς ὑπὸ κεύθμασι γαίης
Βῇς πολυκωκύτους εἰς ἀίδαο δόμους,
Οὐδέ ποτ' οὐδὲ θανὼν ἀπολεῖς κλέος, οὐδέ γε λήσεις,
Ἄφθιτον ἀνθρώποις αἰὲν ἔχων ὄνομα
Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφώμενος, ἠδ' ἀνὰ νήσους
Ἰχθυόεντα περῶν πόντον ἐπ' ἀτρύγετον·
Οὐχ ἵππων νώτοισιν ἐφήμενος, ἀλλά σε πέμψει
Ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ἰοστεφάνων.
Πᾶσι γὰρ, οἷσι μέμηλε καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδὴ,
Ἔσσῃ ὁμῶς, ὄφρ' ἂν γῆ τε καὶ ἠέλιος.
Αὐτὰρ ἐγὼν ὀλίγης *παρὰ σοῦ τυγχάνω αἰδοῦς,
Ἀλλ' ὥσπερ μικρὸν παῖδα λόγοις μ' ἀπατᾷς.
Κάλλιστον τὸ δικαιότατον, λῷστον δ' ὑγιαίνειν·
*Πρᾶγμα δὲ τερπνότατον, οὗ τις ἐρᾷ, τὸ τυχεῖν.
*Ἵππος ἐγὼ καλὴ καὶ ἀεθλίη, ἀλλὰ κάκιστον
Ἄνδρα φέρω· καί μοι τοῦτ' ἀνιηρότατον·
Πολλάκι δὴ μέλλησα, διαρρήξασα χαλινὸν,
Φεύγειν, ὠσαμένη τὸν κακὸν ἡνίοχον.
Οὔ μοι πίνεται οἶνος· ἐπεὶ παρὰ παιδὶ τερείνῃ
Ἄλλος ἀνὴρ κατέχει, πολλὸν ἐμοῦ κακίων.
Ψυχρόν μοι παρὰ τῇδε φίλοι πίνουσι τοκῆες·
*Ὥσθ' ἅμα θ' ὑδρεύει, καί με γοῶσα φέρει.
Ἔνθα μέσην παρὰ παῖδα λαβὼν ἀγκῶν' ἐφίλησα
Δειρήν· ἡ δὲ τέρεν φθέγγετ' ἀπὸ στόματος.

Γνωτὴ

Nota [est] ſane paupertas,& aliena exſiſtens:
Neque enim in forum venit,neque iudicia.
Vbique enim deterius habet,vbique & permiſta:
Vbique vero æque inimica eſt,vbicumque fuerit.
Æqualiter ſane alia quidem dii mortalibus hominibus
Senectutemque grauem & iuuentutem dederunt:
Omnium vero peſſimum inter homines,morteque
Et omnibus morbis eſt deterius,
Liberos poſtquã educaueris,& neceſſaria omnia præbueris,
Pecuniamque repoſueris,multa moleſta perpeſſus,
Patrem odio proſequuntur,imprecanturq; [illi] interire,
Et exſecrantur,veluti mendicum ſuperuenientem.
Veriſimile eſt malum virum male iura adminiſtrare,
Nullam in poſterum reuerentem deorum iram.
Improbo enim homini difficilia licet multa ſuſcipere
Eueſtigio,cogitareque quomodo recta omnia faciet.
Ciuium nulli fidelis exſiſtens pedem hunc progredere,
Neque iureiurando credulus,neque pacto:
Neque ſi Iouem vult præbere regem maximum
Sponſorem immortalium,pignora ponere volens.
Nam in ciuitate ita maledica placet nihil,
Quam [ſe] ſeruare: vulgus infelicius.
Nunc vero proborum mala,ſunt bona improbis
Virorum,ſuntque peruerſis lex.
Pudor enim periit; impudentia autẽ & iniuria,
Superans iuſtitiam,terram totam occupat.
Neque leo ſemper carnes comedit; quinimmo ipſum,
Et fortem etiam exſiſtentem,capit perplexitas.
Garrulo homini tacere grauiſſimum onus eſt:
Loquens autem imperitus,quibus cum eſt, oneri eſt;
Oderuntque [eum] omnes: neceſſarius vero congreſſus
Viri talis conuiuio eſt:
Neque vult amicus eſſe,poſtquam malum viro euenerit:
Neque ſi ex vtero Cyrne vno natus fuerit.
Aſper & dulcis eſto,moroſus & immitis
Famulis ac ſeruis,vicinisque propinquis.
Non oportet concutere bonam vitam,ſed quietã continere;
Malam autem mouere,donec in rectum conſtitueris.
Mali , non prorſus mali ex vtero nati ſunt;
Sed cum viris malis iungentes amicitiam.

Factaq;

Γνωτή τοι πενίη, καὶ ἀλλοτρίη περ ἐοῦσα·
  Οὔτε γὰρ εἰς ἀγορὴν ἔρχεται, οὔτε δίκας.
Πάντη γὰρ τοὔλασσον ἔχει, πάντη δ' ἐπίμικτος,
  Πάντη δ' ἐχθρὰ ὁμῶς γίγνεται, ἔνθα περ ᾖ.
Ἴσως τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοὶ θνητοῖς ἀνθρώποις
  Γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ νεότητ' ἔδοσαν.
Τῶν πάντων δὲ κάκιστον ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
  Καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότατον,
Παῖδας ἐπεὶ θρέψαιο, καὶ ἄρμενα πάντα παράσχοις,
  Χρήματα δ' ἐγκαταθῇς, πόλλ' ἀνιηρὰ παθών,
Τὸν πατέρ' ἐχθαίρουσι, καταρῶνται δ' ἀπολέσθαι,
  Καὶ στυγέουσ', ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον.
Εἰκὸς τὸν κακὸν ἄνδρα κακῶς τὰ δίκαια νομίζειν,
  Μηδεμίαν κατόπιν ἀζόμενον νέμεσιν.
Δειλῷ γάρ τ' ἀπάλαμνα βροτῷ πάρα πόλλ' ἀνελέσθαι
  Πὰρ ποδὸς, ἡγεῖσθαι θ' ὡς καλὰ πάντα τιθεῖ.
Ἀστῶν μηδενὶ πιστὸς ἐὼν, πόδα τόνδε περίβαινε,
  Μήθ' ὅρκῳ πίσυνος, μήτε συνημοσύνῃ,
Μηδ' εἰ Ζῆν' ἐθέλει παρέχειν βασιλῆα μέγιστον
  Ἔγγυον ἀθανάτων, πιστὰ τιθεῖν ἐθέλων.
Ἐν γάρ τοι πόλει ὧδε κακοψόγῳ ἁνδάνει οὐδέν·
  Ὡς δὲ τὸ σῶσαι, οἱ πολλοὶ ἀνολβότεροι.
Νῦν δὲ τὰ τῶν ἀγαθῶν κακὰ, γίγνεται ἐσθλὰ κακοῖσιν
  Ἀνδρῶν, γίγνονται δ' ἐκτραπέλοισι νόμοις.
Αἰδὼς μὲν γὰρ ὄλωλεν· ἀναιδείη δὲ καὶ ὕβρις,
  Νικήσασα δίκην, γῆν κατὰ πᾶσαν ἔχει.
Οὐδὲ λέων αἰεὶ κρέα δαίνυται, ἀλλά μιν ἔμπης,
  Καὶ κρατερόν περ ἐόνθ', αἱρεῖ ἀμηχανίη.
Κωτίλῳ ἀνθρώπῳ σιγᾶν χαλεπώτατον ἄχθος·
  Φθεγγόμενος δ' ἀδαὴς, οἷσι παρῇ, μέλεται·
Ἐχθαίρουσι δὲ πάντες· ἀναγκαίη δ' ἐπίμιξις
  Ἀνδρὸς τοιούτου συμποσίῳ τελέθει.
Οὐδ' ἐθέλει φίλος εἶναι, ἐπὴν κακὸν ἀνδρὶ γένηται,
  Οὐδ' ἣν ἐκ γαστρὸς Κύρνε μιᾶς* γεγόνει.
Πικρὸς καὶ γλυκὺς ἴσθι, καὶ ἁρπαλέος καὶ* ἀπηνὴς
  Λάτρισι καὶ δμωσὶν, γείτοσί τ' ἀγχιθύροις.
Οὐ χρὴ κιγκλίζειν ἀγαθὸν βίον, ἀλλ' ἀτρεμίζειν·
  Τὸν δὲ κακὸν κινεῖν, ἔστ' ἂν ἐς ὀρθὰ* βάλῃς.
Οἱ κακοὶ, οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
  Ἀλλ' ἄνδρεσσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην.

Ἔργα τε

Factaque improba didici, & verba maledica, & cõtumeliam,
Sperans illos omnia dicere vera.
Inter sodales vir prudens esto:
Omnia autem te latêre, tamquam absentem, puta.
Scito ferre ridicula: foris vero fortis sis,
Cognoscens mores quos quisque habet.
Inter insanos maxime insanio; sed inter iustos
Omnium hominum sum iustissimus.
Multi quidem diuites sunt mali, boni autem sunt pauperes:
Sed nos cum illis non commutabimus
Virtutem diuitiis: quoniam illud quidẽ, stabile [est] semper;
Opes vero, hominum aliâs alius habet.
Cyrne, bonus quidem vir animum habet firmum semper,
Fortisque [est] inq; bonis positus, inque malis:
Si vero Deus malo viro facultates & diuitias dabit,
Insipiens, malitiam non potest continere.
Numquam ob paruam causam amicum virum perdideris,
Credens graui Cyrne calumniæ.
Si quis peccatis amicorum in omni [re] irascatur,
Numquam inter se concordes neque amici
Poterunt esse. Peccata enim homines insequuntur
Mortales Cyrne, dii vero non volunt ferre.
Et lentus consultus cepit celerem hominem insequens
Cyrne, cum recta deorum iustitia immortalium.
Quietus, sicut ego, mediam viam ingredere pedibus:
Neque aliis tribuens Cyrne ea quæ sunt aliorum.
Numquam exsulem virum ob spem Cyrne osculaberis:
Neque enim domũ regressus, est idem amplius.
Ne quid nimis propera: omnium media optima: & sic
Cyrne habebis virtutẽ, quã quidem accipere difficile [est.]
Iupiter mihi amicorum det remunerationem, qui me amãt;
Et [me] quam inimicos magis Cyrne potentem fore:
Et sic possim videri inter homines deus esse,
Si, postquam remunerauero, me sors apprehẽdat mortis.
Sed Iupiter perfice mihi cælestis opportunum votum:
Da vero mihi pro malis & aliquo affici bono.
Moriar autem si nullam malarum sedationẽ sollicitudinum
Inuenero, dederisque pro calamitatibus calamitates.
Fatum enim sic est: vltio vero non apparet nobis
Virorum, qui meas facultates tenent, vi
Depræ-

Ἔργα τε δειλ' ἔμαθον, καὶ ἔπη δύσφημα, καὶ ὕβριν,
  * Ἐλπόμενος κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.
Ἐν μὲν συσσιτίοισιν ἀνὴρ πεπνυμένος ἔστω·
  Πάντα δέ μιν λήθειν, ὡς ἀπεόντα, δοκεῖ.
Εἰδὲ φέρειν τὰ γελοῖα· θύρηφι δὲ καρτερὸς εἴης,
  Γιγνώσκων ὀργὴν ἥντιν' ἕκαστος ἔχει.
Ἐν μὲν μαινομένοις μάλα μαίνομαι· ἐν δὲ δικαίοις
  Πάντων ἀνθρώπων εἰμὶ δικαιότατος.
* Πολλοί τοι πλουτοῦσι κακοὶ, ἀγαθοὶ δὲ πένονται·
  Ἀλλ' ἡμεῖς * τούτοις οὐ διαμειψόμεθα
Τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον· ἐπεὶ τὸ μὲν, ἔμπεδον * αἰεί·
  Χρήματα δ', ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.
Κύρν' ἀγαθὸς μὲν ἀνὴρ γνώμην ἔχει ἔμπεδον αἰεὶ,
  Τολμᾷ δ' ἔν τ' ἀγαθοῖς κείμενος, ἔν τε κακοῖς.
Εἰ δὲ θεὸς κακῷ ἀνδρὶ βίον καὶ πλοῦτον ὀπάσσῃ,
  Ἀφραίνων, κακίην οὐ δύναται κατέχειν.
Μή ποτ' ἐπὶ σμικρᾷ προφάσει φίλον ἄνδρ' ἀπολέσῃς,
  Πειθόμενος χαλεπῇ Κύρνε διαβολίῃ.
Εἴ τις ἁμαρτωλῇσι φίλων ἐπὶ παντὶ χολῷτο,
  Οὔ ποτ' ἂν ἀλλήλοις ἄρθμιοι οὐδὲ φίλοι
Εἶεν. ἁμαρτωλαὶ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἕπονται
  Θνητοῖς Κύρνε, θεοὶ δ' οὐκ ἐθέλουσι φέρειν.
Καὶ βραδὺς * εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων
  Κύρνε, σὺν εὐθείῃ θεῶν δίκῃ ἀθανάτων.
Ἥσυχος, ὥσπερ ἐγὼ, μέσσην ὁδὸν ἔρχεο ποσσὶ,
  Μηδ' ἑτέροισι * διδοὺς Κύρνε τὰ τῶν ἑτέρων.
Μή ποτε φεύγοντ' ἄνδρα ἐπ' ἐλπίδι Κύρνε φιλήσῃς·
  Οὐδὲ γὰρ οἴκαδε βὰς, γίγνεται αὐτὸς ἔτι.
Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν· πάντων μέσ' ἄριστα· καὶ οὕτως
  Κύρν' ἕξεις ἀρετὴν, ἥντε λαβεῖν χαλεπόν.
Ζεύς μοι τῶν τε φίλων δοίη τίσιν, οἵ με φιλοῦσι,
  Τῶν τ' ἐχθρῶν μεῖζον Κύρνε δυνησόμενον·
Χοὔτως ἂν δοκέοιμι μετ' ἀνθρώπων θεὸς εἶναι,
  Ἤν ἀποτισάμενον μοῖρα κίχῃ θανάτου,
Ἀλλὰ Ζεῦ τέλεσόν μοι Ὀλύμπιε καίριον εὐχὴν,
  Δὸς δέ μοι ἀντὶ κακῶν καί τι παθεῖν ἀγαθόν.
Τεθναίην δ', εἰ μή τι κακῶν ἄμπαυμα μεριμνῶν
  Εὑροίμην, δοίης τ' ἀντ' ἀνιῶν ἀνίας.
Αἶσα γὰρ οὕτως ἐστί· τίσις δ' οὐ φαίνεται ἡμῖν
  Ἀνδρῶν οἳ τἀμὰ χρήματ' ἔχουσι βίῃ

Deprædati: ego autem canis transiui alueum,
Torrente fluuio omnibus spoliatus.
Horum liceat nigrum sanguinem bibere; ac bonus adiuuet
Genius, qui ex mea sententia perficiat hæc.
O improba paupertas, cur manes & omittis ad alium
Virum ire? curque me non volentem amas?
Quin abi, & domum aliam accede, neque cum nobis
Semper miseræ huius vitæ sis particeps.
Forti sis animo Cyrne in malis, postquā & in bonis gaudebas,
Quando te & hæc fatum iubebat habere.
Sicut autem ex bonis accepisti malum, sic vero & rursus
Emergere tenta, deos precans.
Neque nimis ostenta; malum vero est Cyrne ostentare.
Paucos sollicitos tui mali habes.
Viri cor minuitur, magnam iniuriam passi,
Cyrne: vlciscentis vero augetur postea.
Bene demulce inimicū: cū vero sub potestatem venerit tuā,
Vlciscere ipsum, excusationem nullam admittens.
Refræna mentem: linguam vero suauitas semper sequatur.
Improborum sane est cor acrius.
Non possum noscere animum ciuium, quem habent:
Neque enim bene faciens placeo, neque male:
Vituperant autem me multi simul mali, atque etiam boni:
Imitari vero nemo insipientium potest.
Ne me inuitum vi pungens sub plaustrum adige,
In amicitiam nimis Cyrne attrahens.
[O Iupiter care, miror te. tu enim omnibus imperas,
Honorem ipse habens, & magnam potentiam:
Hominum vero bene nosti mentem, & animum cuiusque:
Tua vero potentia omnium est summa [ô] Rex.
Quomodo autē tua [ô] fili Saturni, audet mēs viros iniustos
In eadem sorte ac iustum habere?
Siue probitate delectetur mens, siue scelere
Hominum iniustis operibus obsequentium:
Nec quidquam discretum ex numine est mortalibus,
Neque via quam ingressus [quis] immortalibus placeat,
Attamen diuitias habent innocuas: alii vero ex malis
Factis cohibent animum tamen paupertatis.
Matrem inopiam acceperunt qui iusta amant;
Quæ virorum impellit animum in errorem,

Lædens

Συλήσαντες· ἐγὼ δὲ κύων ἐπέρησα χαράδρην,
Χειμάρρῳ ποταμῷ πάντ' ἀποσεισάμενος.
Τῶν εἴη μέλαν αἷμα πιεῖν· ἐπί τ' ἐσθλὸς ἄρθιζ
Δαίμων, ὃς κατ' ἐμὸν νοῦν τελέσειε τάδε.
*Ὦ δειλὴ πενίη, τί μένεις προλιποῦσα παρ' ἄλλον
Ἄνδρ' ἰέναι; τί δὲ δή μ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖς;
Ἀλλ' ἴθι, καὶ δόμον ἄλλον ἐποίχεο, μὴ δὲ μεθ' ἡμῶν
Αἰεὶ δυστήνου τοῦδε βίου μέτεχε.
Τόλμα Κύρνε κακοῖσιν, ἐπεὶ κἀσθλοῖσιν ἔχαιρες,
Εὖτέ σε καὶ τούτων μοῖρ' ἐπέβαλλεν ἔχειν.
Ὡς δέ περ ἐξ ἀγαθῶν ἔλαβες κακὸν, ὣς δὲ καὶ αὖτις
Ἐκδῦναι πειρῶ, θεοῖσιν ἐπευχόμενος.
Μηδὲ λίην ἐπίφαινε· *κακὸν δὲ τοι Κύρν' ἐπιφαίνειν·
Παύρους κηδεμόνας σῆς κακότητος ἔχεις.
Ἀνδρός τοι κραδίη μινύθει, μέγα πῆμα παθόντος
Κύρν'· ἀποτινυμένου δ' αὔξεται ἐξοπίσω.
Εὖ κώτιλλε τὸν ἐχθρόν· ὅταν δ' ὑποχείριος ἔλθῃ,
Τῖσαί μιν, πρόφασιν μηδεμίαν θέμενος.
Ἴσχε νόον, γλώσσῃ δὲ τὸ μείλιχον αἰὲν ἐπέσθω·
Δειλῶν τοι τελέθει καρδίη ὀξυτέρη.
Οὐ δύναμαι γνῶναι νόον ἀστῶν, ὅντιν' ἔχουσιν·
Οὔτε γὰρ εὖ ἔρδων ἁνδάνω, οὔτε κακῶς·
Μωμεῦνται δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοί·
Μιμεῖσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσόφων δύναται.
Μή μ' ἀέκοντα βίῃ κεντῶν ὑφ' ἅμαξαν ἔλαυνε,
Εἰς φιλότητα λίην Κύρνε προσελκόμενος.
Ζεῦ φίλε θαυμάζω σε. σὺ γὰρ πάντεσσιν ἀνάσσεις,
Τιμὴν αὐτὸς ἔχων, καὶ μεγάλην δύναμιν·
Ἀνθρώπων δ' εὖ οἶσθα νόον, καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Σὸν δὲ κράτος πάντων ἔσθ' ὕπατον βασιλεῦ.
Πῶς δὴ * σεῦ Κρονίδη τολμᾷ νόος ἄνδρας ἀλιτροὺς
Ἐν ταὐτῇ μοίρᾳ, τόν τε δίκαιον ἔχειν;
Ἤν τ' ἐπὶ σωφροσύνην τερφθῇ νόος, ἤν τε πρὸς ὕβριν
Ἀνθρώπων ἀδίκοις ἔργμασι πειθομένων·
Οὐδέ τι κεκριμένον πρὸς δαίμονός ἐστι βροτοῖσιν,
Οὐδ' ὁδὸς ἥντιν' ἰὼν ἀθανάτοισιν ἅδοι.
Ἔμπης δ' ὄλβον ἔχουσιν ἀπήμονα· τοὶ δ' ἀπὸ δειλῶν
Ἔργων ἴσχονται θυμὸν ὁμῶς πενίης.
Μητέρ' * ἀμηχανίην ἔλαβον τὰ δίκαια φιλεῦντες,
Ἥτ' ἀνδρῶν παράγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην,

Lædens in pectoribus mentes forti præ necessitate!
  Audet vero [vir] non volens turpia multa ferre,
Diuitiis cedens; quæ sane mala multa docent,
  Mendaciaque,dolosque,perniciosasque lites,
Virum etiam inuitum: malum autem ei nihil videtur.
  Hæc enim & molestam parit anxietatem.
In paupertate autem cum [est] malus vir, tunc multo melior
  Apparet; donec quidem diuitiæ [eum] occupant.
Huius quidem iniusta cogitat mens,neque semper
  Recta sententia pectoribus innata est.
Illius autem neque mala sequitur mens,neque bona:
  Sed virum bonum audere oportet hæc & illa ferre.
Reuerere amicos, fugeque perniciosum viris iusiurandum:
  Verere autem immortalium iram deuitans.
Nil nimis festina: tempus autem in omnibus optimum
  Factis hominum. sæpe vero ad virtutem
Festinat vir lucrum quærens; quem fortuna
  Propensa in magnum delictum protrudit:
Et eum fecit putare,quæ quidem sint mala,ea bona esse
  Facile; quæ vero sint vtilia,ea mala [esse.]
Amicissimus cũ esses,peccasti:ego tamentibi caussa nõ [fui,]
  Sed tu ipse mentem non bonam nactus eras.
Nullum thesaurum liberis repones meliorem
  Pudore; qui bonos viros Cyrne sequitur.
Nullius hominum vitii videaris esse socius,
  Quem consiliumque sequitur Cyrne, & quem potentia.
Bibens vero non sic inebrior; neque me vinum
  Exagitabit,vt dicam graue verbum de te.
Neminem similem mihi possum quærens inuenire
  Fidelem sodalem,cui nullus est dolus.
Ad probationem vero profectus atteror, tamquam plumbo
  Aurum: præstantior vero nobis inest mens.
Multa me & intelligentem prætereunt; sed necessitate
  Taceo,cognoscens nostram potentiam.
Multis hominibus linguæ ostia non adiacent
  Congrua; & ipsis multa non curanda curæ sunt.
Crebro enim malum reconditum intus,melius [est:]
  Bonum vero foras egressum,melius [est] quam malum.
Omnium quidem non nasci hominibus optimum [est,]
  Neque intueri radios celeris solis:

Βλάπτουσ' ἐν στήθεσσι φρένας κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης·
Τολμᾷ δ' οὐκ ἐθέλων αἴσχεα πολλὰ φέρειν,
Χρημοσύνῃ εἴκων, ἣ δὴ κακὰ πολλὰ διδάσκει,
Ψεύδεά τ', ἐξαπάτας τ', οὐλομένας τ' ἔριδας,
Ἄνδρα καὶ οὐκ ἐθέλοντα· κακὸν δέ οἱ οὐδὲν ἔοικεν·
Ἡ γὰρ καὶ χαλεπὴν τίκτει ἀμηχανίην.
Ἐν πενίῃ δ' * ὅτε δῆλος ἀνὴρ, τότε πολλὸν ἀμείνων
Φαίνεται, ἔστ' αὖ δὴ χρημοσύνη κατέχῃ.
Τοῦ μὲν γάρ τ' ἄδικα φρονέει νόος, οὔτε οἱ αἰεὶ
Ἰθεῖα γνώμη στήθεσιν ἐμπεφύῃ·
Τοῦ δ' αὖ οὔτε κακοῖς ἕπεται νόος, οὔτ' ἀγαθοῖσι·
Τὸν δ' ἀγαθὸν τολμᾶν χρὴ τά τε καὶ τὰ φέρειν.
Αἰδεῖσθαι ἢ φίλους, φεύγειν τ' ὀλεσήνορας ὅρκους·
*Ἐντρέπε δ' ἀθανάτων μῆνιν ἀλευάμενος.
Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος
Ἔργμασιν ἀνθρώπων. πολλάκι δ' εἰς ἀρετὴν
Σπεύδει ἀνὴρ, κέρδος διζήμενος· ὅντινα δαίμων
Πρόφρων εἰς μεγάλην ἀμπλακίην παράγει·
Καί οἱ ἔθηκε δοκεῖν ἃ μὲν ᾖ κακὰ, ταῦτ' ἀγαθ' εἶναι
Εὐμαρέως· ἃ δ' αὖ ᾖ χρήσιμα, ταῦτα κακά.
Φίλτατος ὢν ἥμαρτες· ἐγὼ δέ τοι αἴτιος οὐδὲν,
Ἀλλ' αὐτὸς γνώμης οὐκ ἀγαθῆς ἔτυχες.
Οὐδένα θησαυρὸν *παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω
Αἰδοῦς, ἥτ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι Κύρν' ἕπεται.
Μηδενὸς ἀνθρώπων *κακίας δόκει εἶναι ἑταῖρος,
Ὧ γνώμη θ' ἕπεται Κύρνε, καὶ ᾧ δύναμις.
Πίνων δ' οὐχ οὕτως *θωρήσσομαι, οὐδέ με οἶνος
Ἐξάγει, ὥστ' εἰπεῖν δεινὸν ἔπος περί σου.
Οὐδέν' ὁμοῖον ἐμοὶ δύναμαι διζήμενος εὑρεῖν
Πιστὸν ἑταῖρον, ὅτῳ μή τις ἔνεστι δόλος.
Ἐς βάσανον δ' ἐλθὼν παρατρίβομαι, ὥστε μολίβδῳ
Χρυσός. *ὑπερτερίης δ' ἄμμιν ἔνεστι νόος.
Πολλά με καὶ συνιέντα παρέρχεται· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Σιγῶ, γιγνώσκων ἡμετέρην δύναμιν.
*Πολλοῖς ἀνθρώποις γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται
Ἁρμόδιαι, καί σφιν πόλλ' * ἀμέλητα μέλει.
Πολλάκι γὰρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδον ἄμεινον·
Ἐσθλὸν δ' ἐξελθὸν λώϊον, ἢ τὸ κακόν.
*Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
Μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου·

Natum vero,quam citissime portas Plutonis transire,
Et iacêre multa terra obrutum.
Procreare & educare facilius hominem quã mentẽ bonam
Inserere. nemo adhuc hoc perpendit,
Quisquis sapientem fecit insipientem,& malum bonum.
Si vero Æsculapiadis hoc dedisset Deus,
Sanare malitiam & peruersas mentes virorum,
Multas mercedes & magnas tulissent.
Si vero procreari posset & inseri in homine mens,
Numquam ex bono patre esset malus [filius,]
Parens sermonibus prudentibus. verum docens
Numquam facies eum qui malus [est] virum bonum.
Stultus [est] qui meam quidem habet mentem in custodiis,
Suam vero ipsius propriam nihil curat.
Nemo sane [in] omnibus est beatus: sed [vir] bonus quidem
Sustinet habere malum,& non manifestus [est] tamen:
Improbus vero neque [in] malis nouit neque [in] bonis
Animum habens manere. Immortalium autem dona
Varia mortalibus aduenunt: sed sustinere
Oportet dona deorum,qualiacumq; dant,habere.
Si me vis lauare,capite impolluta a summo
Semper alba aqua fluet nostro:
Inueniesque me omnibus in rebus tamquam excoctum
Aurum,rubrum aspectu,quando teritur indice:
Cuius colorem desuper nigra non tangit rubigo,
Neque caries; semper vero florem habet purum.
[O] homo si prudentiæ sortitus esses partem,vt amentiæ,
Et prudens sic vt demens fuisses:
Multis admirandus & æmulandus videreris ciuium
Sic vt nunc nihili dignus es.
Nequaquam congrua res est mulier iuuenis viro seni:
Non enim gubernaculo paret,quomodo acatium:
Neque ancoram habent: abrumpens vero vincula,
Sæpe de nocte alium habet portum.
Numquã non faciendis mentẽ adhibe: neq; intendas animũ
Rebus quarum effectio est nulla.
Facile sane rem dii dederunt, neque quidquam malam,
Neque bonam;difficili autem facto gloria [nos] habet.
Circa virtutem conteritor; & tibi iusta amica sunto:
Neque te vincat lucrum,cum turpe est.

Nemi-

Φῦναι δ᾽ ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι,
Καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπαμησάμενον.
Φῦσαι καὶ θρέψαι ῥᾷον βροτὸν, ἢ φρένας ἐσθλὰς
Ἐνθέμεν· οὐδείς πω τοῦτό γ᾽ ἐπεφράσατο,
Ὅστις σώφρον᾽ ἔθηκε τὸν ἄφρονα,* καὶ κακὸν ἐσθλόν.
Εἰ δ᾽ Ἀσκληπιάδαις τοῦτο ἔδωκε θεὸς,
Ἰᾶσθαι κακότητα, καὶ ἀτηρὰς φρένας ἀνδρῶν,
Πολλοὺς ἂν μισθοὺς καὶ μεγάλους ἔφερον.
Εἰ δ᾽ ἦν ποιητόν τε καὶ ἔνθετον ἀνδρὶ νόημα,
Οὔποτ᾽ ἂν ἐξ ἀγαθοῦ πατρὸς ἔγεντο κακὸς,
Πειθόμενος μύθοισι σαόφροσιν. ἀλλὰ διδάσκων
Οὔποτε ποιήσεις τὸν κακὸν ἄνδρ᾽ ἀγαθόν.
Νήπιος, ὃς τὸν ἐμὸν μὲν ἔχει νόον ἐν φυλακῇσι,
Τὸν δ᾽ αὐτοῦ ἴδιον οὐδὲν ἐπιστρέφεται.
Οὐδείς τοι πάντ᾽ ἐστὶ πανόλβιος· ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐσθλὸς
Τολμᾷ ἔχειν τὸ κακὸν, κοὐκ ἐπίδηλος ὅμως·
Δειλὸς δ᾽ οὔτε κακοῖσιν ἐπίσταται οὔτ᾽ ἀγαθοῖσι
Θυμὸν ἔχων μίμνειν. ἀθανάτων δὲ δόσεις
Παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ᾽· ἀλλ᾽ ἐπιτολμᾶν
Χρὴ δῶρ᾽ ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν, ἔχειν.
Εἴ μ᾽ ἐθέλεις πλύνειν, κεφαλῆς ἀμίαντον ἀπ᾽ ἄκρης
Αἰεὶ λευκὸν ὕδωρ ῥεύσεται ἡμετέρης·
Εὑρήσεις δέ με πᾶσιν ἐπ᾽ ἔργμασιν ὥσπερ ἄπεφθον
Χρυσὸν, ἐρυθρὸν ἰδεῖν, τριβόμενον βασάνῳ·
Τοῦ χροιῆς καθύπερθε μέλας οὐχ ἅπτεται ἰὸς,
Οὐδ᾽ εὐρὼς, αἰεὶ δ᾽ ἄνθος ἔχει καθαρόν.
Ἄνθρωπ᾽, εἰ γνώμης ἔλαχες μέρος, ὥσπερ ἀνοίης,
Καὶ σώφρων οὕτως, ὥσπερ ἄφρων, ἐγένου
Πολλοῖς ἂν ζηλωτὸς ἐφαίνεο τῶνδε πολιτῶν
Οὕτως ὥσπερ νῦν οὐδενὸς ἄξιος εἶ.
Οὔ τοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι·
Οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται, ὡς ἄκατος·
Οὐδ᾽ ἄγκυραν ἔχουσιν· ἀπορρήξασα δὲ δεσμὰ,
Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα.
*Μή ποτε ἀπρήκτοισι νόον ἔχε, μηδὲ μενοίνα
Χρήμασι τῶν ἄνυσις γίγνεται οὐδεμία.
Εὐμαρέως τοι χρῆμα θεοὶ δόσαν, οὔτε τι δειλὸν,
Οὔτ᾽ ἀγαθόν· χαλεπῷ δ᾽ ἔργματι κῦδος ἔχει.
Ἀμφὶ ἀρετῇ τρίβου, καί σοι τὰ δίκαια φίλ᾽ * ἔστω,
Μηδέ σε νικάτω κέρδος, ὅ τ᾽ αἰσχρὸν ἔοι.

Neminem horum inuitum manere coge apud nos;
   Neque foras iube non volentem ire.
Neq; dormientẽ excita, [ô] Simonides, quẽcumq; nostrûm
   Thoracatum vino mollis somnus corripuerit.
Neque vigilantem iube inuitum dormire:
   Omnis enim coacta res, molesta est.
Bibere vero volenti, astando [quis] misceat:
   Non omnes noctes contingit suauia pati.
At ego; modum enim habeo suauis vini;
   Somni sedatoris malorum memor ero domũ profectus.
Ostendam autem quod vinũ iucũdissimum est viro potatu:
   Neque enim sobrius sum, neque valde ebrius.
Quisquis autem præterierit potus modum, non amplius ille
   Suæ ipsius linguæ compos est, neque mentis:
Loquitur autem infinita, quæ sobriis videntur turpia:
   Veretur vero faciens nihil, quando ebrius fuerit:
Ante qui erat sapiens, tunc stultus. Sed tu hæc
   Cognoscens, ne bibe vinum supra modum:
Sed aut, priusquam potus sis, surge, ne te vrgeat
   Venter ceu malum seruum quotidianum:
Aut præsens, ne bibe: tu vero habe hoc vanum
   Calicis semper, propter quod sane potus es.
Hic enim, fertur amicitiæ gratia; ille vero, proponitur:
   Alium diis libas, alium in manu habes.
Negare non nosti; inuictus sane is [est,]
   Qui multos bibens nil ineptum dicet.
Vos vero bene loquimini ad craterem manentes,
   Inuicem iurgia longe prohibentes,
In medium loquentes simul cum vno & cum omnibus;
   Et sic conuiuium fit non iniucundum.
Insipientis viri simul & sapientis, vinum: quando sane
   Potatur supra modum, leuem facit mentem.
In igne quidem aurum & argentum periti viri
   Cognoscunt: viri vero vinum indicat mentem,
Et quantũlibet sapientis: quod supra modũ bibẽs extollitur,
   Ita vt deturpet etiam eum qui prius erat sapiens.
Vino grauor caput [ô] Onomacrite; & mihi vim infert
   Vinum, & mentis non amplius ego sum condus
Nostræ: at domus circumcurrit. sed sane surgens
   Tentabo num forte & pedes vinum habeat,

Et

Μηδένα τῶνδ' ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν,
Μηδὲ θύραζε κέλευ' οὐκ ἐθέλοντ' ἰέναι.
Μηδ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη, ὅντιν' ἂν ἡμῶν
Θωρηχθέντ' οἴνῳ μαλθακὸς ὕπνος ἕλοι.
Μηδὲ τὸν ἀγρυπνέοντα κέλευ' ἀέκοντα καθεύδειν·
Πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον * χρῆμ' ἀνιηρὸν ἔφυ.
Τῷ πίνειν δ' ἐθέλοντι παρασταδὸν οἰνοχοείτω·
Οὐ πάσας νύκτας γίγνεται ἁβρὰ παθεῖν.
Αὐτὰρ ἐγώ, μέτρον γὰρ ἔχω μελιηδέος οἴνου,
Ὕπνου λυσικάκου μνήσομαι οἴκαδ' ἰών.
Δείξω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι·
* Οὔτε τι γὰρ νήφω, οὔτε λίην * μεθύω.
Ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον *, οὐκέτι κεῖνος
Τῆς αὐτοῦ γλώσσης καρτερὸς, οὐδὲ νόου·
Μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ * νήφοσ' εἴδεται αἰσχρά·
Αἰδεῖται δ' ἔρδων οὐδὲν, ὅταν μεθύῃ·
Τὸ πρὶν ἐὼν * σώφρων, τότε νήπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα
Γινώσκων, μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην·
* Ἀλλ' ἢ, πρὶν μεθύειν, ὑπανίστασο, μή σε βιάσθω
Γαστὴρ, ὥστε κακὸν λάτριν ἐφημέριον·
Ἢ παρεὼν, μὴ πῖνε. σὺ δ' αὖ ἔχε τοῦτο μάταιον κωτιλλεις
* Τῆς κοτύλης αἰεὶ, τοὔνεκά τοι μεθύεις.
Ἡ μὲν γὰρ, φέρεται φιλοτήσιος· ἡ δὲ, πρόκειται·
Τὴν δὲ, θεοῖς σπένδεις· τὴν δ', ἐπὶ χειρὸς ἔχεις.
Ἀρνεῖσθαι δ' οὐκ οἶδας. ἀνίκητος δέ τοι οὗτος,
Ὃς * πολλὰς πίνων μή τι μάταιον ἐρεῖ.
Ὑμεῖς δ' εὖ μυθεῖσθε παρὰ κρητῆρι μένοντες,
Ἀλλήλων ἔριδας δὴν ἀπερυκόμενοι,
Εἰς τὸ μέσον φωνεῦντες ὁμῶς ἑνὶ καὶ συνάπασι·
Χοὔτως συμπόσιον γίγνεται οὐκ ἄχαρι.
Ἄφρονος ἀνδρὸς * ὁμῶς καὶ σώφρονος οἶνος, ὅταν δὴ
Πίνεθ' ὑπὲρ τὸ μέτρον, κοῦφον ἔθηκε νόον.
Ἐν πυρὶ μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
Γιγνώσκουσ'· ἀνδρὸς δ' οἶνος ἔδειξε νόον,
Καὶ μάλα περ πινυτοῦ· τὸν ὑπὲρ μέτρον * ἤρετο πίνων,
Ὥστε καταισχῦναι καὶ πρὶν ἐόντα σοφόν.
Οἰνοβαρῶ κεφαλὴν Ὀνομάκριτε, καί με βιᾶται
Οἶνος· ἀτὰρ γνώμης οὐκ ἔτ' ἐγὼ ταμίης
Ἡμετέρης, τὸ δὲ δῶμα περιτρέχει. ἀλλά γ' ἀναστὰς
* Πειρήσω, μή πως καὶ πόδας οἶνος * ἔχῃ,

Καὶ

Et mentem in pectoribus. timeo autem ne quid ſtultum
Faciam ebrius,& magnum dedecus habeam.
Vinum potatum copioſe, malum [eſt:] ſi vero quis ipſum
Bibat ſapienter,non [eſt] malum,ſed bonum.
Veniſti ſane [ô] Cleariſte,profundum pontum permenſus
Huc ad nihil habentem,ô miſer,nihil habens.
Nauis ſane lateribus tranſtra ſupponemus nos
[O] Cleariſte,qualia habemus,& qualia tribuunt dii.
Eorum autẽ quæ ſunt optima,dabimus: ſi vero quis venerit,
Iupiter,amicus qui ſit,[dicã ei] Recũbe, vt amicitiã habes.
Neq; quid eorum quæ ſuppetunt,ſeponam; neq; quid maius
Tui cauſa hoſpitii,aliunde afferemus.
Si vero quis percontetur de mea vita,ſic illi dicito:
Ad bene quidẽ,difficulter;ad difficulter vero,valde bene:
Sic vt vnum quidem hoſpitem patrium non deſtituam,
Xenia vero pluribus non poſſim præbere.
Non te fruſtra [ô] Plute mortales colunt maxime:
Reuera enim facile mala fers.
Etenim diuitias quidem habere bonos par eſt:
Paupertas vero malo congrua viro ferre.
Heu mihi ob pubertatem & ſenectutem exitialem;
Hanc quidem imminentem,illam vero diſcedentem.
Neque quemquam prodidi amicum & fidelem ſocium,
Neque in meo animo ſeruile quidquam ineſt.
Semper mihi carum cor exſultat quando audiero
Tibias ſonantes deſiderabilem ſonum.
Lætor vero bene bibens,& [bene] canẽtẽ tibicinem audiens:
Lætor vero & beneſonam manibus lyram moderans.
Numquam ſeruile caput rectum natum eſt;
Sed ſemper obliquum,& ceruicem obliquam habet.
Neque enim ex ſcilla roſæ naſcuntur, neque hyacinthus;
Neque vmquam ex ancilla filius ingenuus.
Nullus vir,amice Cyrne,compedes fabricat ſibi;
Si non meam mentem decipiunt dii.
Timeo ne hanc ciuitatem,[ô] Polypæda,iniuria
Quæ Centauros crudiuoros,perdat.
Oportet me ad amuſſim & rectam rationẽ hanc iudicare
Cyrne cauſam: æquumque vtriſque dare,
Vatibus,auibusque & ardentibus ſacrificiis;
Vt non erroris turpe probrum habeam.

Nemi-

Καὶ νόον ἐν στήθεσσι. δέδοικα δὲ μή τι μάταιον
Ἕρξω θωρηχθεὶς, καὶ μέγ' ὄνειδος ἔχω.
Οἶνος πινόμενος πουλὺς, *κακός· ἢν δέ τις αὐτὸν
Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸς, ἀλλ' ἀγαθός.
Ἦλθες δὴ Κλεάριστε βαθὺν διὰ πόντον ἀνύσσας
Ἐνθάδ', ἐπ' οὐδὲν ἔχοντ', ὦ τάλαν, οὐδὲν ἔχων.
Νηός τοι πλευρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ θήσομεν ἡμεῖς,
Κλεάριστ', οἷ' ἔχομεν, χ' οἷα διδοῦσι θεοί.
Τῶν δ' ὄντων τὰ ἄριστα παρέξομεν. ἢν δέ τις ἔλθῃ,
Ζεῦ, φίλος ὤν, κατάκεισ', ὡς φιλότητος ἔχεις.
Οὔτε τι τῶν ὄντων ἀποθήσομαι, οὔτε τι μεῖζον
Σῆς ἕνεκα ξενίης ἄλλοθεν οἰσόμεθα.
Ἢν δέ τις εἰρωτᾷ τὸν ἐμὸν βίον, ὧδέ οἱ εἰπεῖν,
Ὡς εὖ μὲν, χαλεπῶς· ὡς χαλεπῶς ἢ, μάλ' εὖ·
Ὥσθ' ἕνα μὲν ξεῖνον πατρώϊον οὐκ ἀπολείπειν,
Ξείνια ἢ* πλεόνεσσ' οὐ δυνατὸς παρέχειν.
Οὔ σε μάτην, ὦ Πλοῦτε, *βροτοὶ τιμῶσι μάλιστα·
Ἦ γὰρ ῥηϊδίως τὴν κακότητα φέρεις.
Καὶ γάρ τοι πλοῦτον μὲν ἔχειν ἀγαθοῖσιν ἔοικεν·
Ἡ πενίη δὲ κακῷ σύμφορος ἀνδρὶ φέρειν.
Οἴ μοι ἐγὼν ἥβης καὶ γήραος οὐλομένοιο,
*Τοῦ μὲν ἐπερχομένου, τῆς δ' ἀπονισσομένης.
Οὔτε τινὰ προὔδωκα φίλον καὶ πιστὸν ἑταῖρον,
Οὔτ' ἐν ἐμῇ ψυχῇ* δούλιον οὐδὲν ἔνι.
Αἰεί μοι φίλον ἦτορ ἀγάλλεται, ὁππότ' ἀκούσω
Αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὄπα.
Χαίρω δ' εὖ πίνων, καὶ ὑπ' αὐλητῆρος ἀκούων·
Χαίρω δ' εὔφθογγον χερσὶ λύρην ὀχέων.
Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεῖα πέφυκεν,
Ἀλλ' αἰεὶ σκολιὴ, καὐχένα λοξὸν ἔχει.
Οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται, οὐδ' ὑάκινθος·
Οὐδέ ποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλεύθερον.
Οὗτος ἀνὴρ, φίλε Κύρνε, πέδας χαλκεύεται αὑτῷ,
Εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.
Δειμαίνω μὴ τήνδε πόλιν Πολύπαιδη ὕβρις
Ἥπερ Κενταύρους ὠμοφάγους, ὀλέσῃ.
Χρή με παρὰ στάθμην καὶ γνώμην τήνδε δικάσαι
Κύρνε δίκην, ἶσόν τ' ἀμφοτέροισι δόμεν,
Μάντεσιν, οἰωνοῖς τε καὶ αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
Ὄφρα μὴ ἀμπλακίης αἰσχρὸν ὄνειδος ἔχω.

Μηδένα

Neminem vmquam malo vrge; ſed iuſto
Beneficentia nihil [eſt] melius.
Nuncius mutus bellum multilacrymum excitat,
Cyrne, ex procul conſpicua apparens ſpecula.
Quin equis iniice velocibus fræna;
Hoſtilibus enim ipſos viris occurſuros video.
Non multo ſpatio pertranſibunt ſemitam;
Niſi meam mentem fallunt dii.
Oportet tolerare grauibus in doloribus conſtitutum virum,
Aque diis petere liberationem immortalibus.
Conſidera; periculum ſane in nouaculæ ſtat acie:
Aliâs multa habebis, aliâs pauciora;
Ita vt neque valde abundans poſſeſſionibus fias,
Neque in multam opulentiam euadas.
Sit mihi alia quidem me habere, pleraſque vero largiri
Opes hoſtium amicis habendas.
Vocari vero ad conuiuium, ſedere autem iuxta bonum
Virum oportet, ſapientiam omnem ſcientem,
[Cauſa] intelligẽdi, quãdo aliquid dixerit ſapiẽs, vt docearis,
Et hoc ad domum lucrum habens abeas.
Pubertate [me] oblectans ludo: diu enim ſub
Terra, amiſſa anima, iacebo ſicut lapis
Mutus; linquam autem amabilem lucem ſolis.
Quamuis vero bonus fuerim, videbo nihil amplius.
Opinio quidẽ hominib. malũ magnũ [ẽ,] experiẽtia aũt opti-
Multi inexpertam opinionẽ habent bonorũ. [mum:
Bene habeo, bene habe. quid nuncium alium mittis?
Beneficii facile [eſt] nuncium.
Amici me produnt; quoniam inimicum fugio,
Tamquam gubernator chœradas marinas.
Facile [magis] ex bono facere malũ, quam ex malo bonum;
Ne me doce; non id ætatis ſum vt diſcam.
Odi malum virum: obnupta vero adſum,
Paruæ auis leuem habens mentem.
Odi vero mulierem circumcurſantem, virumq; procacem,
Quicumq; alienum vult aruum arare.
Sed quæ quidem præterierunt, impoſſibilia ſunt factu
Opera: quæ autem pòſt erunt, cautioni ſint curæ.
Omnibus ſane periculum in rebus: neque quis nouit
Quo appulſurus ſit, re incipiente.

Μηδένα πω κακότητι βιάζεο· τῷ δὲ δικαίῳ
  Τῆς εὐεργεσίης οὐδὲν ἀρειότερον.
Ἄγγελος ἄφθογγος πόλεμον πολύδακρυν * ἐγείρει,
  Κύρν᾽, ἀπὸ τηλαυγέος φαινόμενος σκοπιῆς.
Ἀλλ᾽ ἵπποις ἔμβαλλε * τανυπτερύγεσσι χαλινοὺς,
  Δηίων γάρ σφ᾽ ἀνδρῶν ἀντιάσειν δοκέω·
Οὐ πολλὸν τὸ μεσηγὺ * διαπρήσσουσι κέλευθον,
  Εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.
Χρὴ τολμᾶν χαλεποῖσιν ἐν ἄλγεσι κείμενον ἄνδρα,
  Πρός τε θεῶν αἰτεῖν ἔκλυσιν ἀθανάτων.
Φράζεο· κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
  Ἄλλοτε πόλλ᾽ ἕξεις, ἄλλοτε παυρότερα·
Ὥστε σε μήτε λίην ἀφνεὸν κτεάτεσσι γενέσθαι,
  Μήτε σέ γ᾽ ἐς πολλὴν χρημοσύνην ἐλάσαι.
Εἴη μοι, τὰ μὲν αὐτὸν ἔχειν, τὰ δὲ πόλλ᾽ ἐπιδοῦναι
  Χρήματα τῶν ἐχθρῶν τοῖσι φίλοισιν ἔχειν.
Κεκλῆσθαι δ᾽ ἐς δαῖτα, παρέζεσθαι δὲ παρ᾽ ἐσθλὸν
  Ἄνδρα χρεών, σοφίην πᾶσαν ἐπιστάμενον·
Τοῦ συνιεῖν, ὁπότ᾽ ἄν τι λέγῃ σοφόν, ὄφρα διδαχθῇς,
  Καὶ τοῦτ᾽ εἰς οἶκον κέρδος ἔχων ἀπίῃς.
Ἥβῃ τερπόμενος παίζω· δηρὸν γὰρ ἔνερθεν
  Γῆς, ὀλέσας ψυχήν, κείσομαι, ὥστε λίθος
Ἄφθογγος, λείψω δ᾽ ἐρατὸν φάος ἠελίοιο·
  Ἔμπης δ᾽ ἐσθλὸς ἐών, ὄψομαι οὐδὲν ἔτι.
Δόξα μὲν ἀνθρώποισι κακὸν μέγα, πεῖρα δ᾽ ἄριστον·
  Πολλοὶ * ἀπείρητον δόξαν ἔχουσ᾽ ἀγαθῶν.
* Εὖ ἔρδων, εὖ πράττε. τί κ᾽ ἄγγελον ἄλλον ἰάλλεις;
  Τῆς εὐεργεσίης ῥηιδίη ἀγγελίη.
Οἵ με φίλοι προδιδοῦσιν· ἐπεὶ τόν γ᾽ ἐχθρὸν ἀλεῦμαι,
  Ὥστε κυβερνήτης χοιράδας εἰναλίας.
* Ῥήιδιον ἐξ ἀγαθοῦ θεῖναι κακόν, ἢ ἐκ κακοῦ ἐσθλόν.
  Μή με δίδασκ᾽· οὔ τοι τηλίκος εἰμὶ μαθεῖν.
Ἐχθαίρω κακὸν ἄνδρα· καλυψαμένη δὲ πάρειμι,
  Μικρῆς ὄρνιθος κοῦφον ἔχουσα νόον.
Ἐχθαίρω δὲ γυναῖκα περίδρομον, ἄνδρα τε μάργον,
  Ὃς τὴν ἀλλοτρίην βούλετ᾽ ἄρουραν ἀροῦν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προβέβηκεν, * ἀμήχαν᾽ ἔνεστι γενέσθαι
  Ἔργα· τὰ δ᾽ ἐξοπίσω, τῇ φυλακῇ μελέτω.
* Πᾶσίν τοι κίνδυνος ἐπ᾽ ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδε
  Ποῖ σχήσειν μέλλει πρήγματος ἀρχομένου.

Ἀλλ᾽

Sed hic quidem celebrari tentans,non prouidens,
In magnum incommodum & graue cecidit.
Sed bene facienti Deus omnia circumponit,
Successum bonum,liberationem stultitiæ.
Tolerare oportet quæ dant dii hominibus mortalibus,
Facileque ferre vtramque sortem,
Neque malis ægrotans ange mentem,neque bonis
Oblecteris repente,antequã finem extremum videris.
[O] homo,inter nos deprocul simus amici:
Præter hanc,omnis rei est satietas.
Diu sane & amici simus: cæterum etiam aliis conuersare
Viris,qui tuam magis norunt mentem.
Non me fefellisti itans per viam quam & prius
Agebas,furans nostram amicitiam.
Peri diisque inimice,& hominibus infidelis,
Frigidum qui in sinu varium habebas anguem.
Talia vero & Magnetas perdiderunt facinora, & iniuria,
Qualia nunc sacram hanc ciuitatem occupant.
Multo sane plures,quam fames,satietas perdidit iam
Viros,quotquot portione [sua] plus habere volebant.
In initio,mendacii modica gratia,atque in fine:
Turpe sane lucrum & malum vtrumque
Est; neq; quidquã pulchrũ [est] ei quẽ mendaciũ comitetur,
Viro,etsi exierit primum ex ore.
Non difficile [est] vituperare propinquum,neque ipsum
Laudare: improbis viris hæc curæ sunt.
Tacere autem non volunt mali mala garrientes;
Sed boni omnium modum sciunt habere.
Neminem prorsus bonum & moderatum virum,
Eorum qui nunc sunt hominum,sol aspicit.
Non admodum hominibus ex animi sententia omnia fiunt:
Multo enim mortalibus præstãtiores [sunt] immortales.
Multum in anxietatibus versor,mœrens corde:
Summam enim paupertatem non prætercurrimus.
Quilibet diuitem virum colit, contemnit autem pauperem:
Omnibus vero hominibus ea inest mens.
Omnigenæ nequitiæ inter homines sunt;
Omnigenæque virtutes,& vitæ artes.
Difficile [est] sapientem apud insipientes multa loqui,
Et tacere semper: hoc enim non [est] possibile.

Turpe

Ἀλλ' ὁ μὲν εὐδοκιμεῖν πειρώμενος, οὐ* προνοήσας,
  Εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσε.
Τῷ δὲ* καλῶς ποιεῦντι θεὸς περὶ πάντα τίθησι,
  Συντυχίην ἀγαθήν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
Τολμᾶν χρὴ τὰ διδοῦσι θεοὶ θνητοῖσι βροτοῖσι·
  Ῥηϊδίως δὲ φέρειν ἀμφοτέρων τὸ λάχος.
Μήτε κακοῖσι νοσῶν λυποῦ φρένα, μήτ' ἀγαθοῖσι
  Τερφθῇς ἐξαπίνης, πρὶν τέλος ἄκρον ἰδεῖν.
Ἄνθρωπ', ἀλλήλοισιν ἀπόπροθεν ὦμεν ἑταῖροι·
  Πλὴν* τούτου, παντὸς χρήματός ἐστι κόρος.
Δὴν δὴ καὶ φίλοι ὦμεν· ἀτάρ τ' ἄλλοισιν ὁμίλει
  Ἀνδράσιν, οἳ τὸν σὸν μᾶλλον ἴσασι νόον.
* Οὔ μ' ἔλαθες φοιτῶν κατ' ἀμαξιτόν, ἣν ἄρα καὶ πρὶν
  Ἠλάστρεις, κλέπτων ἡμετέρην φιλίην.
Ἔρρε θεοῖσίν τ' ἐχθρὲ, καὶ ἀνθρώποισιν ἄπιστε,
  Ψυχρὸν ὃς ἐν κόλπῳ ποικίλον εἶχες ὄφιν.
* Τοιάδε καὶ Μάγνητας ἀπώλεσεν ἔργα, καὶ ὕβρις,
  Οἷα τὰ νῦν ἱερὴν τήνδε πόλιν κατέχει.
Πολλῷ τοι πλέονας λιμοῦ κόρος ὤλεσεν ἤδη
  Ἄνδρας, ὅσοι μοίρης* πλεῖον ἔχειν ἔθελον.
Ἀρχῇ ἔπι ψεύδους μικρὴ χάρις· * ἐς δὲ τελευτὴν
  Αἰσχρὸν δὴ κέρδος καὶ κακὸν ἀμφότερον
Γίγνεται· οὐδέ τι καλὸν, ὅτῳ ψεῦδος προσομαρτῇ
  Ἀνδρὶ, κ' αὖ ἐξέλθῃ πρῶτον ἀπὸ στόματος.
Οὐ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλησίον, οὐδέ κεν αὐτὸν
  Αἰνῆσαι· δειλοῖς ἀνδράσι ταῦτα μέλει.
Σιγᾶν δ' οὐκ ἐθέλουσι κακοὶ, κακὰ λεσχάζοντες·
  Οἱ δ' ἀγαθοὶ πάντων μέτρον ἴσασιν ἔχειν.
Οὐδένα παμπήδην ἀγαθὸν καὶ μέτριον ἄνδρα
  Τῶν νῦν ἀνθρώπων ἠέλιος καθορᾷ.
Οὔ τι μάλ' ἀνθρώποις καταθύμια πάντα τελεῖται·
  * Πολλὸν γὰρ θνητῶν κρέσσονες ἀθάνατοι.
Πόλλ' ἐν ἀμηχανίῃσι κυλίνδομαι, ἀχνύμενος κῆρ·
  Ἀκρὴν γὰρ πενίην οὐχ ὑπερεδράμομεν.
Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν·
  Πᾶσιν δ' ἀνθρώποις* αὐτὸς ἔνεστι νόος.
Παντοῖαι κακότητες ἐν ἀνθρώποισιν ἔασι·
  Παντοῖαι δ' ἀρεταί, καὶ βιότου παλάμαι.
Ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πόλλ' ἀγορεύειν,
  Καὶ σιγᾶν αἰεί. τοῦτο γὰρ οὐ δυνατόν.

Αἰσχρὸν

Turpe ſane [eſt] ebrium apud viros ſobrios eſſe:
    Turpe vero, ſi ſobrius apud ebrios maneat.
Pubertas & iuuentus alleuat mentem viri;
    Multorum vero effert animum in errorem.
Cui non animi libidine fortior [eſt] mens, ſemper in noxis,
    Cyrne, & magnis verſatur in erroribus.
Conſulta bis & ter, quodcumque tibi in mentem venerit:
    Nocuus enim profecto præceps vir eſt.
Viros bonos ſequitur conſilium, & pudor;
    Qui nunc inter multos reuera [ſunt] pauci.
Spes & periculum inter homines [ſunt] ſimilia:
    Hæc enim grauia ſunt numina ambo.
Sæpe præter opinionem & ſpem contingit inuenire
    Res virorum: conſiliis vero non reſpondit finis.
Non ſane moleſtia afficit vllus neq; amicum neq; inimicum;
    Niſi ſeriam rem conſequaris.
Multi apud craterem amici fiunt ſodales:
    In ſeria autem re pauciores.
Paucos curatores fideles inuenias, licet ſodales,
    Poſitus in magna animi anxietate.
Iam nunc pudor quidem inter homines periit,
    At impudentia terram obit.
Heu improba paupertas, cur meis inſidens humeris
    Corpus deturpas, & mentem noſtram?
Turpia autem me non volentem vi, & multa doces;
    Bona quippe ab hominibus & honeſta edoctum.
Beatus ſim, & diis carus immortalibus,
    Cyrne; virtutem vero aliam nullam amo.
Tecum Cyrne affecto male, mœremus omnes;
    Sed ſane alienus dolor diem vnum durat tantum.
Nihil nimis difficilibus contriſteris mentem, neque bonis
    Gaude: quoniam eſt viri omnia ferre boni.
Neque iurare oportet tale quid; Numquam res hæc erit:
    Dii etenim ſuccenſent, quibus adeſt finis,
Et facere tamē aliquid oportet; & ex malo bonū factum eſt,
    Et malum ex bono. & pauper vir
Statim valde diues euaſit; & qui valde multa acquiſiuit,
    Derepente omnia vtique perdidit nocte vna.
Et ſapiens peccauit, & inſipientem ſæpe gloria
    Secuta eſt: & honorem, etiam qui malus erat, inuenit.

Si qui-

Αἰσχρόν τοι μεθύοντα παρ' ἀνδράσι νήφοντ' εἶναι·
  Αἰσχρὸν δ' εἰ νήφων πὰρ μεθύουσι μένῃ.
Ἥβη καὶ νεότης ἐπικουφίζει νόον ἀνδρὸς,
  Πολλῶν δ' ἐξαίρει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην.
Ὧιτινι μὴ θυμοῦ κρέσσων νόος, αἰὲν ἐν ἄταις
  Κύρνε * τί καὶ μεγάλαις κεῖται ἐν ἀμπλακίαις.
Βουλεύου δὶς καὶ τρὶς, ὅ τι κ' ἐπὶ τὸν νόον ἔλθῃ·
  Ατηρὸς γάρ τοι λάβρος ἀνὴρ * τελέθει·
Ανδράσι τοῖς ἀγαθοῖς ἕπεται γνώμη τε καὶ αἰδὼς,
  * Οἳ νῦν ἐν πολλοῖς ἀτρεκέως ὀλίγοι.
Ελπὶς καὶ κίνδυνος ἐν ἀνθρώποισιν * ὅμοιοι·
  Οὗτοι γὰρ χαλεποὶ δαίμονες ἀμφότεροι.
Πολλάκι πὰρ δόξαν τε καὶ ἐλπίδα γίγνεται εὑρεῖν
  Ἔργ' ἀνδρῶν, βουλαῖς δ' οὐκ ἐπέγεντο τέλος.
Οὔτοι * κήδει ὁ εἷς, οὔτ' εὔνουν, οὔτε τὸν ἐχθρὸν,
  Εἰ μὴ σπουδαίου πρήγματος * ἀντιτύχοις.
Πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίγνονται ἑταῖροι,
  Εν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.
Παύρους κηδεμόνας πιστοὺς εὕροις κεν ἑταίρους,
  Κείμενος ἐν μεγάλῃ θυμοῦ ἀμηχανίῃ.
Ἤδη νῦν αἰδὼς μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ὄλωλεν,
  Αὐτὰρ ἀναιδείη γαῖαν * ἐπιστρέφεται.
* Ἆ δειλὴ πενίη, τί ἐμοῖσι καθημένη ὤμοις
  Σῶμα καταισχύνεις καὶ νόον ἡμέτερον;
Αἰσχρὰ δέ μ' οὐκ ἐθέλοντα βίῃ * καὶ πολλὰ διδάσκεις,
  Εσθλὰ παρ' ἀνθρώπων καὶ καλ' ἐπιστάμενον;
Εὐδαίμων εἴην, καὶ θεοῖς φίλος ἀθανάτοισι
  Κύρν'· ἀρετῆς δ' ἄλλης οὐδεμιῆς ἔραμαι.
Σύν σοι Κύρνε παθόντι κακῶς ἀνιώμεθα πάντες·
  Αλλά τοι ἀλλότριον κῆδος ἐφημέριον.
Μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα, μηδ' ἀγαθοῖσι
  Χαῖρ'· ἐπεὶ ἔστ' ἀνδρὸς πάντα φέρειν ἀγαθοῦ.
Οὐδ' ὀμόσαι χρὴ * τοῦτό τι, μή ποτε πρῆγμα τόδ' ἔσται·
  Θεοὶ * γὰρ καὶ νεμεσῶσ', οἷσιν ἔπεστι τέλος.
Καὶ πρῆξαι μέντοι τι· καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸν ἔγεντο,
  Καὶ κακὸν ἐξ ἀγαθοῦ· καί τε πενιχρὸς ἀνὴρ
Αἶψα μάλ' ἐπλούτησε· καὶ ὃς μάλα πολλὰ πέπαται,
  Εξαπίνης, πάντ' οὖν ὤλεσε νυκτὶ μιᾷ.
Καὶ σώφρων ἥμαρτε, καὶ ἄφρονι πολλάκι δόξα
  Ἕσπετο· καὶ τιμῆς καὶ κακὸς ὢν, ἔλαχεν.

Si quidem opes haberem [ô] Simonide, quales noui,
 Non possem mœrere bonis congrediens:
Nunc autem me cognoscentem præterit; sum vero mutus
 Opibus, multis licet melius adhuc sciens.
Quare nunc ferimur velis albis expassis,
 Melio ex ponto noctem per tenebrosam.
Exhaurire autem sentinam non volunt; superat autẽ mare
 Vtrumque nauis parietem: vnde valde quis difficile
Seruatur. illi vero dormiunt: gubernatorem quidem fecerũt
 Bonũ licet, qui custodiã habebat perite. (quiescere
Opes autem rapiunt vi: decor vero periit:
 Diuisio autem non amplius æqualiter fit in medium.
Baiuli vero imperant, mali autem super bonos:
 Timeo ne quo modo nauem fluctus absorbeat.
Hæc mihi ænigmatice dicta sint, occulta probis:
 Cognoscere autem potest quis etiam malum, si sapiẽs sit.
Multi diuitias habent imperiti: alii autem honesta
 Quærunt, graui oppressi paupertate.
Facere autem vtrisque impotentia inest:
 Prohibent enim hos quidem opes, illos vero mens.
Non licet mortalibus aduersus immortales pugnare,
 Neque dicam dicere: nemini hoc fas [est.]
Non oportet pascere quod non pascendum sit;
 Neque facere quod non melius sit perficere:
Gaudens bene perficias viam magnum per pontum,
 Et te Neptunus gaudium amicis reducat.
Multos sane satietas viros perdidit insipientes:
 Nosse enim difficile [est] modum quando bona adsunt.
Non possum tibi [ô] anime præbere necessaria omnia:
 Tolera: nam pulchra non vtique tu solus amas.
Bene quidẽ habẽte me, multi [sunt] amici: si vero quid graue
 Inciderit, pauci fidelem habent mentem.
Vulgo autem hominum virtus vnica est hæc,
 Ditescere: sed aliarum rerum nullus sane est vsus;
Neque si iustitiam quidem habeas Rhadamanthi ipsius,
 Pluraque scias quam Æolides Sisyphus;
Qui etiam ex inferno multiscientia sua rediit,
 Persuasa Proserpina blandis verbis,
Quæ hominibus præbet obliuionem, lædens mentem;
 Alius vero nondum quis hoc considerauit,

Εἰ μὲν χρήματ' ἔχοιμι Σιμωνίδη, οἷά περ ἤδειν,
Οὐκ ἂν ἀνιῴμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών.
Νῦν δέ με γιγνώσκοντα παρέρχεται· εἰμὶ δ' ἄφωνος
Χρημοσύνῃ, πολλῶν* γνοὺς περ ἄμεινον ἔτι.
Οὕνεκα νῦν φερόμεσθα, καθ' ἱστία λευκὰ βαλόντες,
Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερήν·
Ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν, ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
Ἀμφοτέρων τοίχων· ἦ μάλα τις χαλεπῶς
Σώζεται. οἱ δ' εὕδουσι, κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν
Ἐσθλόν γ', ὃς φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως.
Χρήματα δ' ἁρπάζουσι βίῃ, κόσμος δ' ἀπόλωλε·
Δασμὸς δ' οὐκέτ' ἴσος γίγνεται εἰς τὸ μέσον.
Φορτηγοὶ δ' ἄρχουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθεν·
Δειμαίνω μήπως ναῦν κατὰ κῦμα πίῃ.
Ταῦτά μοι ᾐνίχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσι·
Γιγνώσκοι δ' ἄν τις καὶ κακὸν, ἂν σοφὸς ᾖ.
Πολλοὶ πλοῦτον ἔχουσιν ἀίδριες· οἱ δὲ τὰ καλὰ
Ζητοῦσιν χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ·
Ἔρδειν δ' ἀμφοτέροισιν ἀμηχανίη παράκειται·
*Ἔργει γὰρ τοὺς μὲν χρήματα, τοὺς δὲ νόος.
Οὐκ ἔστι θνητοῖσι πρὸς ἀθανάτους μαχέσασθαι,
Οὐδὲ δίκην εἰπεῖν· οὐδενὶ τοῦτο θέμις.
Οὐ χρὴ πημαίνειν ὅ τι μὴ πημαντέον εἴη·
Οὐδ' ἔρδειν ὅ τι μὴ λῷον ᾖ τελέσαι.
Χαίρων εὖ τελέσας ὁδὸν μεγάλου διὰ πόντου,
Καί σε Ποσειδάων χάρμα φίλοις ἀγάγοι.
Πολλούς τοι κόρος ἄνδρας ἀπώλεσεν* ἀφρονέοντας·
Γνῶναι γὰρ χαλεπὸν* μέτρον, ὅτ' ἐσθλὰ παρῇ.
Οὐ δύναμαί σοι θυμὲ παρασχεῖν ἄρμενα πάντα·
Τέτλαθι· τῶν δὲ καλῶν* οὔ τι σὺ μοῦνος ἐρᾷς.
Εὖ μὲν ἔχοντος ἐμοῦ, πολλοὶ φίλοι· ἢν δέ τι δεινὸν
Ἐγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον.
*Πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε,
Πλουτεῖν· τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος·
Οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ῥαδαμάνθυος αὐτοῦ,
Πλείονα δ' εἰδείης Αἰολίδου Σισύφου·
Ὅστε καὶ ἐξ ᾅδεω πολυιδρίῃσιν ἀνῆλθεν,
Πείσας Περσεφόνην αἱμυλίοισι λόγοις·
Ἥτε βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάπτουσα νόημα·
Ἄλλος δ' οὔπω τις τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,

Quemcumque ſane mortis nigra nebula obtexerit,
Veneritque in horridum locum mortuorum,
Nigrasque portas tranſierit,quæ mortuorum
Animas cohibent,etſi recuſantes:
Verum tamen & illinc Siſyphus rurſus rediit heros,
Ad lucem ſolis,ſua multiplici peritia.
Neque ſi falſa quidem facis veris ſimilia,
Linguam habens bonam Neſtoris diuini;
Celeriorque fueris pedes velocibus Harpyiis,
Et filiis Boreæ,quorum celeriter eunt pedes.
Ac certe oportet omnes ſententiam hanc reponere,
Quod diuitiæ plurimam [in] omnibus habent poteſtatẽ.
Æqualiter porro diuites ſunt,[is] cui multum argentum eſt,
Et aurum,& terræ farriferæ campi,
Equique mulique; & cui ea quibus opus eſt adſunt
[Ad] ventre & laterib. & pedibus voluptatẽ percipiendã
Ex puero & muliere. quando vero illorum venerit
Tempus,& cum pubertate fit congruum;
Hæc [ſunt] diuitiæ hominibus. nam ſuperfluas omnes
Opes habens nemo venit in infernum:
Neque pretia dans,mortem fugerit,neque graues
Morbos,neque malam ſenectutem inſtantem.
[O] Iupiter pater,vtinam ſit diis libitum; ſceleſtis quidem
Contumeliam placere,& ipſis hoc ſit gratum,
Animo improba facinora; in mente autẽ quisquis immanis,
Fecerit,deos nihil curans;
Ipſum poſtea rurſus luere mala; neque poſtea
Patris improbitas liberis ſit malum;
Sed filii,qui [cum ſint] iniuſti patris,iuſta cognoſcentes
Faciunt,[ô] Saturnie,tuam iram reuerentes,
Denuo iuſta inter ciues amantes,
Ne quam transgreſſionem luant parentum.
Hæc ſint beatis diis grata. nunc vero qui patrat [ſcelus,]
Effugit; pœnam autem alius poſtea fert.
Et hoc,[ô] immortalium rex,quomodo eſt iuſtum?
Facinora qui vir extra eſt iniuſta,
Nullam iniquitatem habens, neque iuſiurandum impium,
Sed iuſtus exſiſtens,non iuſta patiatur?
Quis itaque & homo alius,reſpiciens ad eum,poſtea
Veneretur deos? & quem animum habeat,

Quando

Ὅντινα δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύψοι,
Ἔλθοι δ' ἐς *κρυερὸν χῶρον ἀποφθιμένων,
Κυανέας τε πύλας παραμείψεται, αἵτε θανόντων
Ψυχὰς εἴργουσιν, καί περ ἀναινομένας·
Ἀλλ' ἄρα κἀκεῖθεν Σίσυφος πάλιν ἤλυθεν ἥρως
Ες φάος ἠελίου σφῇσι πολυφροσύναις.
Οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιεῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου,
Ὠκύτερος δ' εἴησθα πόδας ταχεῶν ἀρπυιῶν,
Καὶ παίδων Βορέου, τῶν ἄφαρ *ἶσι πόδες,
Ἀλλά γε χρὴ πάντας γνώμην ταύτην καταθέσθαι,
Ὡς πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.
Ἴσόν τοι *πλουτοῦσιν, ὅτῳ πολὺς ἄργυρός ἐστι,
Καὶ χρυσὸς, καὶ γῆς πυροφόρου πεδία,
Ἵπποι θ', ἡμίονοί τε· καὶ ᾧ *τὰ δέοντα πάρεστι,
Γαστρί τε καὶ *πλευραῖς καὶ ποσὶν ἁβρὰ παθεῖν
Παιδός τ' ἠδὲ γυναικός*. ὅταν δέ κε τῶν ἀφίκηται
Ὥρη, σὺν δ' ἥβη γίγνεται ἁρμόδιος,
Ταῦτ' ἄφενος θνητοῖσι. τὰ γὰρ περιώσια πάντα
Χρήματ' ἔχων, οὐδεὶς ἔρχεται εἰς ἀΐδην·
Οὐδ' ἂν ἄποινα διδοὺς, θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας
Νούσους, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενον.
*Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα, τοῖς μὲν ἀλιτροῖς
Ὕβριν ἁδεῖν, καί σφιν τοῦτο γένοιτο φίλον,
Θυμῷ σχέτλια ἔργα· μετὰ φρεσὶ δ' ὅστις ἀπηνὴς,
Ἐργάζοιτο, θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος,
Αὐτὸν ἔπειτα πάλιν τῖσαι κακὰ, μηδέ τ' ὀπίσσω
Πατρὸς ἀτασθαλίη παισὶ γένοιτο κακόν·
Παῖδες δ' οἵ τ' ἀδίκου πατρὸς, τὰ δίκαια νοεῦντες
Ποιῶσι, Κρονίδη, σὸν χόλον ἁζόμενοι,
Ἐξ ἀρχῆς τὰ δίκαια μετ' ἀστοῖσιν φιλέοντες,
Μή τιν' ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων·
Ταῦτ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς φίλα. νῦν δ' ὁ μὲν ἔρδων
Ἐκφεύγει, τὸ κακὸν δ' ἄλλος ἔπειτα φέρει.
Καὶ τοῦτ', ἀθανάτων βασιλεῦ, πῶς ἐστι δίκαιον;
Ἔργων ὅστις ἀνὴρ ἐκτὸς ἐὼν ἀδίκων,
Μή τιν' ὑπερβασίην κατέχων, μήθ' ὅρκον ἀλιτρὸν,
Ἀλλὰ δίκαιος ἐὼν, μὴ τὰ δίκαια *πάθῃ;
Τίς δὴ καὶ βροτὸς ἄλλος, ὁρῶν πρὸς τοῦτον, ἔπειτα
Ἅζοιτ' ἀθανάτους; καὶ τίνα θυμὸν ἔχων,

Quando vir iniuſtus,& ſceleratus,neque quidquam viri
Neque deorum iram timens,
Contumeliam facit.diuitiis ſaturatus; iuſti vero
Affliguntur graui preſſi paupertate?
Hæc diſcens,care ſodalis,iuſte opes acquire,
Temperatum animum habens ſine peccato,
Semper horum verſuum memor: ad poſtremum vero
Probabis verbo frugi obtemperans.
Iupiter quidẽ ſuper hanc ciuitatẽ teneat [in] æthere habitãs
Semper dextram manum in incolumitatem,
Aliique immortales beati dii: ſed Apollo
Concinnet linguam & mentem noſtram:
Citharâ item ſonet ſacrum melos,atq; etiam tibiâ:
Nos vero libationibus deos placantes,
Bibamus,iucunda inter nos loquentes,
Nil Medorum metuentes bellum.
Sic eſſe [detur,] & meliorem lætum animum habentes,
Sine curis hilariter viuere
Oblectatos; longe vero malas ſortes arcere,
Senectutemque exitialem,& mortis finem.
Oportet Muſarum famulum & nuncium, ſi quid eximium
Nouerit ſapientiæ,non inuidum eſſe;
Sed alia quidẽ inquirere,alia vero oſtendere,alia vero facere.
Quorſum eis vteretur,ſolus ſciens?
Phœbe rex,ipſe quidem turri muniſti arcem,
Alcathoo Pelopis filio gratificans:
Ipſe item exercitum iniurioſum Medorum arcce
Hac ciuitate,vt tibi populi in lætitia
Vere ineunte claras mittant hecatombas
Delectari cithara,& hilari conuiuio,
Pæanumque choris vociferationibusq; tuum circum altare.
Profecto enim ego timeo,ſtultitiam intuens
Et ſeditionem Græcorũ populi-corruptricem. Sed tu Phœbe
Propitius noſtram hanc cuſtodi ciuitatem.
Veni quidem enim ego & in Siculam aliquando terram;
Venique in Eubœæ vitiferum ſolum,
Spartamque Eurotæ arundiniferi claram vrbem:
Et me excipiebant alacriter omnes aduenientem:
Sed nulla mihi oblectatio in præcordia venit illarum:
Adeo nihil ſane erat carius aliud patria.

Num-

Ὁππότ' ἀνὴρ ἄδικος, καὶ ἀτάσθαλος, οὔτε τευ ἀνδρὸς,
Οὔτε τευ ἀθανάτων μῆνιν ἀλευάμενος,
Ὑβρίζει πλούτῳ κεκορημένος· οἱ δὲ δίκαιοι
Τρύχονται, χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ;
* Ταῦτα μαθὼν φίλ' ἑταῖρε, δικαίως χρήματα ποιοῦ,
Σώφρονα θυμὸν ἔχων ἐκτὸς ἀτασθαλίης,
Αἰεὶ τῶνδ' ἐπέων μεμνημένος· ἐς δὲ τελευτὴν
Αἰνήσεις μύθῳ σώφρονι πειθόμενος.
Ζεὺς μὲν τῆσδε πόληος ὑπειρέχοι αἰθέρι ναίων
Αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ,
Ἄλλοι τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοί· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ἀρθρώσαι γλῶσσαν καὶ νόον ἡμέτερον·
Φόρμιγγ' αὖ φθέγγοιθ' ἱερὸν μέλος, ἠδὲ καὶ αὐλός·
Ὑμεῖς δὲ σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι,
Πίνωμεν, χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες,
Μηδὲν τὸν Μήδων δειδιότες πόλεμον.
Ὧδ' εἶναι, καὶ ἀμείνονα εὔφρονα θυμὸν ἔχοντας,
Νόσφι μεριμνάων εὐφροσύνως διάγειν
Τερπομένους· τηλοῦ δὲ κακὰς ἀπὸ κῆρας ἀμῦναι,
Γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ θανάτοιο τέλος.
Χρὴ Μουσῶν θεράποντα καὶ ἄγγελον, εἴ τι περισσὸν
Εἰδείη σοφίης, μὴ φθονερὸν τελέθειν,
Ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσθαι, τὰ δὲ δεικνύαι, ἄλλα δὲ ποιεῖν.
Τί σφιν χρήσηται μοῦνος ἐπιστάμενος;
Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην,
Ἀλκαθόῳ Πέλοπος παιδὶ χαριζόμενος·
Αὐτὸς δὲ στρατὸν ὑβριστὴν Μήδων ἀπέρυκε
Τῆσδε πόληος, ἵνα σοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ
Ἦρος ἐπερχομένου, κλειτὰς πέμπωσ' ἑκατόμβας,
Τερπόμενοι κιθάρῃ, καὶ ἐρατῇ θαλίῃ,
Παιάνων τε χοροῖς ἰαχῇσί τε σὸν περὶ βωμόν.
Ἦ γὰρ ἔγωγε δέδοικ', ἀφραδίην ἐσορῶν
Καὶ στάσιν Ἑλλήνων λαοφθόρον. ἀλλὰ σὺ Φοῖβε
Ἵλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν.
Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελήν ποτε γαῖαν,
Ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον,
Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ·
Καί μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον.
Ἀλλ' οὔ τις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων.
Οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

Numquam mihi cura recentior alia occurrat
Præ amabili ſapientia: ſed hanc ſemper habens,
Oblecter cithara,& ſaltatione,& carmine:
Et cum bonis bonam habeam mentem.
Neque quemquam externum offendens factis improbis,
Neque quemquam ciuium,ſed iuſtus exſiſtens,
Tuam ipſius mentem oblecta: moroſorum vero ciuium
Alius tibi male,alius melius dicet.
Bonos alius valde vituperat,alius laudat;
Malorum vero mentio fit nulla.
Hominum autem inculpatus ſuper terram eſt nullus:
Sed cui melius [eſt?] cuius non pluribus cura eſt.
Nullus hominum neque erit,neque ortus eſt,
Qui omnibus placens deſcendat in [domum] Plutonis:
Neque enim qui mortalibus & immortalibus imperat,
Iupiter Saturnius,hominibus omnibus placere poteſt.
Torno & amuſſi & gnomone virum oracula conſulentem
Rectius oportet Cyrne obſeruare;
Cui nempe [in] Pythone deus,reſpondens ſacerdoti,
Vaticinium ſignificauerit pingui ex adyto.
Nec quicquam enim addens,vllum remedium inueneris;
Neque auferens,a diis delictum profugeris.
Rem paſſus ſum morte indigna nihil inferiorem,
Sed aliarum omnium [rerum] Cyrne moleſtiſſimam:
Amici me prodiderunt. ego vero inimicos accedens,
Videbo & eorum,quamnam habeant,mentem.
Bos mihi ſuper lingua forti pede calcitrando inſiſtens,
Prohibet garrire,etiam ſcientem,
Cyrne:tamen,quod fatum [eſt] pati, non licet effugere.
Quod vero fatum [eſt] pati,non timeo pati.
In valde durum malum venimus: vbi maxime
Cyrne ambos fatum corripiat mortis.
Qui vero seneſcentes contemnunt parentes,
Horum quidem locus Cyrne modicus eſt.
Neque quemquam adiuua tyrannum,ſub ſpe lucro [id] fore;
Neque occide,deorum fœdera iniens.
Quomodo nobis ſuſtinuit ad tibicinem canere
Animus?terræ autem moderator apparet ex foro,
Quæ nutrit frugibus,in conuiuiis geſtantes
Flauiſque comis purpureas coronas.

Sed

Μή ποτέ μοι μελέδημα νεώτερον ἄλλο φανείη
  Ἀντ' ἀρετῆς σοφίης, ἀλλὰ τόδ' αἰὲν ἔχων
Τερποίμην φόρμιγγι, καὶ ὀρχηθμῷ, καὶ ἀοιδῇ,
  Καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸν ἔχοιμι νόον.
Μήτε τινὰ ξεῖνον δηλεύμενος ἔργμασι λυγροῖς,
  Μήτε τιν' ἐνδήμων, ἀλλὰ δίκαιος ἐών,
Τὴν σαυτοῦ φρένα τέρπε· δυσηλεγέων δὲ πολιτῶν
  Ἄλλός τίς σε κακῶς, ἄλλος ἄμεινον ἐρεῖ.
Τοὺς ἀγαθοὺς ἄλλος μάλα μέμφεται, ἄλλος ἐπαινεῖ·
  Τῶν δὲ κακῶν μνήμη γίγνεται οὐδεμία.
Ἀνθρώπων δ' ἄψεκτος ἐπὶ χθονὶ γίγνεται οὐδείς,
  Ἀλλ' ᾧ * λώϊον; οὐ μὴ πλεόνεσσι μέλει.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ἔσσεται, οὔτε πέφυκεν,
  Ὅστις πᾶσιν ἁδὼν δύσεται εἰς ἀΐδου·
Οὐδὲ γὰρ, ὃς θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
  Ζεὺς Κρονίδης, θνητοῖς πᾶσιν ἁδεῖν δύναται.
Τόρνου καὶ στάθμης καὶ γνώμονος ἄνδρα θεωρὸν
  Εὐθύτερον χρή μιν Κύρνε φυλασσέμεναι·
Ὧτινί κεν Πυθῶνι θεὸς, χρήσας ἱερεία,
  Ὀμφὴν σημήνῃ πίονος ἐξ ἀδύτου.
Οὔτε τι γὰρ προσθεὶς, οὐδέν κε τι φάρμακον εὕροις·
  Οὔτ' ἀφελὼν, πρὸς θεῶν ἀμπλακίην προφύγοις.
Χρῆμ' ἔπαθον θανάτου μὲν ἀεικέος οὔ τι κάκιον,
  Τῶν δ' ἄλλων πάντων Κύρν' ἀνιηρότατον·
Οἵ με φίλοι προὔδωκαν, ἐγὼ δ' ἐχθροῖσι πελασθεὶς
  Εἰδήσω καὶ τῶν, ὅντιν' ἔχουσι, νόον.
Βοῦς μοι ἐπὶ γλώσσης κρατερῷ ποδὶ λὰξ ἐπιβαίνων
  Ἴσχει κωτίλλειν, καίπερ ἐπιστάμενον,
Κύρν'· ἔμπης δ', ὅ τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ ἔσθ' ὑπαλύξαι·
  Ὅττι δὲ μοῖρα παθεῖν, οὔ τι δέδοικα παθεῖν.
Ἐς πολὺ * ἄρρηκτον κακὸν ἥκομεν· ἔνθα μάλιστα
  Κύρνε σὺν ἀμφοτέρους μοῖρα λάβοι θανάτου.
Οἳ δ' ἀπογηράσκοντας ἀτιμάζουσι τοκῆας,
  Τούτων τοι χώρη Κύρν' ὀλίγη τελέθει.
Μήτε τιν' αὖξε τύραννον ἐπ' ἐλπίσι κέρδεος εἶναι,
  Μήτε κτεῖνε, θεῶν ὅρκια συνθέμενος.
Πῶς ἡμῖν τέτληκεν ὑπ' αὐλητῆρος ἀείδειν
  Θυμὸς; γῆς δ' οὖρος φαίνεται ἐξ ἀγορῆς,
Ἥτε τρέφει καρποῖσιν, ἐν εἰλαπίναις φορέοντας
  Ξανθῇσίν τε κόμαις πορφυρέους στεφάνους.

Ἀλλ'

Sed agedum [ô] Scytha, tonde comam, ſeda comiſſationem:
Luge vero ſuaueolentem locum pereuntem.
Fide opes perdidi, diffidentia autem ſeruaui:
Conſilium vero difficile eſt amborum.
Omnia illa in coruis & in corruptione [ſunt:] neq; quis nobis
Autor immortalium Cyrne deorum beatorum;
Sed virorum vis, & lucra multa, & iniuria,
Multis ex bonis in calamitatem protruſerunt.
Duæ ſane [ſunt] potus labes miſeris mortalibus;
Sitis membra reſoluens, & inebriatio difficilis.
Horum vero per medium verſabor; neq; mihi perſuadebis,
Neq; quidquã non potare, neq; nimis inebriari.
Vinũ mihi in reliquis quidem placet, in vno autem diſplicet,
Quando [ſcilicet] armans me, virũ contra inimicum agit.
Sed quando ſupra exſiſtens, infra fit,
Tunc domum ito, intermiſſo potu.
Bene quidem conſtitutum virum male cõſtituere, facile eſt:
Bene vero conſtituere male conſtitutum, difficile [eſt.]
Calcibus inſulta populo fatuo, percuteque ſtimulo
Acuto, & iugum graue circumpone:
Non enim vmquam inuenies populũ, domini amantẽ adeo,
Hominum quotquot ſol aſpicit.
Iupiter virum perdat cæleſtis, qui ſodalem
Mollia garriens fallere vult.
Suauia quidem & prius, ſed multo meliora quam nunc:
Quia miſeris nulla eſt gratia.
Sæpe ciuitas hæc per rectorum nequitiam,
Velut nauis inclinata, ſecus terram cucurrit.
Amicorũ vero ſi quidẽ quis videt me aliquid aduerſi habẽtẽ,
Ceruicem auertens, neque videre vult:
Si vero quidpiã mihi alicũde boni, qualia ſæpe cõtingũt viro;
Multas ſalutationes & amicitias habeo.
Amici me produnt, & non volunt quidquam dare,
Viris apparentibus: ſed ego vltronea
Serotinaque egredior, & matutina rurſus ingredior,
Cum gallorum vox [auditur] expergiſcentium.
Multis inutilibus Deus dat viris diuitias
Bonas: qui neque ſibi melior quidquam exſiſtens,
Neque amicis. virtutis autẽ magna gloria nũquam peribit.
Bellator enim vir terram & vrbem ſeruauerit.

In me

Ἀλλ' ἄγε δή, Σκύθα, κεῖρε κόμην, ἀπόπαυε δὲ κῶμον,
Πένθει δ' εὐώδη χῶρον ἀπολλύμενον.
Πίστει χρήματ' ὄλεσα, ἀπιστίῃ δ' ἐσάωσα.
Γνώμη δ' ἀργαλέη γίγνεται ἀμφοτέρων.
Πάντα τάδ' ἐν κοράκεσσι καὶ ἐν φθόρῳ· οὐδέ τις ἡμῖν
Αἴτιος ἀθανάτων Κύρνε θεῶν μακάρων·
Ἀλλ' ἀνδρῶν τε βίη, καὶ κέρδεα πολλά, καὶ ὕβρις,
Πολλῶν ἐξ ἀγαθῶν ἐς κακότητ' ἔβαλον.
Δισσαί τοι πόσιος κῆρες δειλοῖσι βροτοῖσι,
Δίψα τε λυσιμελής, καὶ μέθυσις χαλεπή.
Τούτων δ' αὖ τὸ μέσον στρωφήσομαι, οὐδέ με πείσεις
Οὔτε τι μὴ πίνειν, οὔτε λίην μεθύειν.
Οἶνος ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα χαρίζεται· ἓν δ' ἀχάριστος,
Εὖτ' ἂν θωρήξας μ' ἄνδρα πρὸς ἐχθρὸν ἄγοι.
Ἀλλ' ὁπόταν καθύπερθεν ἐών, ὑπένερθε γένηται,
Τουτάκις οἴκαδ' ἴμεν παυσάμενοι πόσιος.
Εὖ μὲν κείμενον ἄνδρα κακῶς θέμεν, εὐμαρές ἐστιν·
Εὖ δὲ θέμεν τὸ κακῶς κείμενον, ἀργαλέον.
Λὰξ ἐπίβα δήμῳ κενεόφρονι, τύπτε δὲ κέντρῳ
Ὀξεῖ, καὶ ζεύγλην δύσλοφον ἀμφιτίθει.
Οὐ γὰρ ἔθ' εὑρήσεις δῆμον φιλοδέσποτον ὧδε
Ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.
Ζεὺς ἄνδρ' ἐξολέσειεν Ὀλύμπιος, ὃς τὸν ἑταῖρον
Μαλθακὰ κωτίλλων ἐξαπατᾶν ἐθέλει.
Ἤδεα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λῶονα * ἢ νῦν·
Τοὔνεκα τοῖς δειλοῖς οὐδεμί' ἐστι χάρις.
Πολλάκις ἡ πόλις ἥδε δι' ἡγεμόνων κακότητα,
Ὥσπερ κεκλιμένη ναῦς, παρὰ γῆν ἔδραμε.
Τῶν δὲ φίλων εἰ μέν τις ὁρᾷ μέ τι δεινὸν ἔχοντα,
Αὐχέν' ἀποστρέψας, οὐδ' ἐσορᾶν ἐθέλει·
Ἢν δέ τί μοι ποθὲν ἐσθλόν, ἃ πολλάκι γίγνεται ἀνδρί,
Πολλοὺς ἀσπασμοὺς καὶ φιλότητας ἔχω.
* Οἵ με φίλοι προδιδοῦσι, καὶ οὐκ ἐθέλουσί τι δοῦναι
Ἀνδρῶν φαινομένων· ἀλλ' ἐγὼ αὐτομάτη
Ἑσπερίη τ' ἔξειμι, καὶ ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι,
Ἦμος ἀλεκτρυόνων φθόγγος ἐγειρομένων.
Πολλοῖς ἀχρήστοισι θεὸς διδοῖ ἀνδράσιν ὄλβον
Ἐσθλόν, ὃς οὔτ' αὐτῷ βέλτερος οὐδὲν ἐών,
Οὔτε φίλοις· ἀρετῆς δὲ μέγα κλέος οὔποτ' ὀλεῖται·
Αἰχμητὴς γὰρ ἀνὴρ γῆν τε καὶ ἄστυ σάοι.

Ἔν μοι

In me deinde cadat magnum cælum latum ſuperne
Æreum, hominum metus antiquorum,
Si non ego illis quidem auxiliabor, qui me amant;
Sed inimicis moleſtia & magnum nocumentum ero.
Vinũ, partim quidẽ te laudo, partim vero te culpo: nec tamẽ [te omnino
Neq; vmquã odiſſe, neq; amare poſſum.
Bonum & malum es: quis te quidem vituperauerit?
Quis vero laudauerit; mediocrem habens ſapientiam?
Bibe vinum, quod mei verticis Taygeti
Vites tulerunt, quas plantauit ſenex
Montis in cliuis, diis carus Theotimus,
Ex plataneto frigidam aquam inducens.
Ex quo bibens quidem, graues diſſipabis curas;
Potus vero, eris multo alacrior.
Pax & diuitiæ habeant ciuitatem, vt cum aliis
Comiſſer: malum enim non amo bellum.
Neque nimis præconi aurem prębe longe late vociferanti:
Non enim paterna pro terra pugnamus.
Sed turpe [eſt] præſentem & velocibus inſidentem
Equis, non bellum lacrymoſum intueri.
Heu mihi ob ignauiam; Cerynthus enim periit;
Lelantique bonum tondetur vinetum:
Boni exſulant, ciuitatem vero mali adminiſtrant:
Vt Cypſellizon Iupiter perdat genus.
Conſilio vero nil melius vir habet in ſeipſo;
Neque inconſiderantia Cyrne [quidquam] peius.
Cyrne ne viris per omnia mortalibus ſuccenſe,
Expendens quod mentem, qualem quiſque, habes
Ipſe in pectoribus, & facta: & iuſto
Et iniuſto magnum damnum mortalibus ineſt.
Eſt aliud quidem peius, aliud vero melius factum cuiusque:
Nullus vero hominum ipſe [per] omnia, ſapiens.
Quisquis impenſam ſeruat, pecunias captans,
Clariſſimam virtutem apud intelligentes habet.
Si enim perſpicere vitæ finem liceret, quanto [tempore] quis
Emenſo in [domum] Plutonis tranſiturus eſſet;
Par eſſet [eum] qui quidem plus temporis fatũ exſpectaret,
Parcere magis huic quam haberet vitæ.
Iam vero non licet: quod ſane & mihi magnũ luctũ excitat:
Et mordeor mentem, & dupliciter animum habeo.

In triuio

Ἔν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
Χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα παλαιγενέων,
Εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω, οἵ με φιλεῦσι·
Τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι.
Οἶνε, τὰ μέν σ' αἰνῶ, τὰ δὲ μέμφομαι· οὐδέ σε πάμπαν
Οὔτε ποτ' ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι.
Ἐσθλὸς καὶ κακός ἐσσί· τίς ἄν σέ γε μωμήσαιτο;
Τίς δ' ἂν ἐπαινήσῃ, μέτρον ἔχων σοφίης;
Πῖν' οἶνον, τὸν ἐμῆς κορυφῆς * αἱ Ταϋγέτοιο
Ἄμπελοι ἤνεγκαν, τὰς ἐφύτευσ' ὁ γέρων
Οὔρεος ἐν βήσσῃσι θεοῖσι φίλος Θεότιμος,
Ἐκ πλατανιστοῦντος ψυχρὸν ὕδωρ ἐπάγων.
Τοῦ πίνων, ἀπὸ μὲν χαλεπὰς σκεδάσεις μελεδῶνας,
Θωρηχθεὶς δ' ἔσεαι πολλὸν ἐλαφρότερος.
Εἰρήνη καὶ πλοῦτος ἔχοι πόλιν, ὄφρα μετ' ἄλλων
Κωμάζοιμι· κακοῦ δ' οὐκ ἔραμαι πολέμου.
Μηδὲ λίην * κήρυκος ἀν' οὖς ἔχε μακρὰ βοῶντος·
Οὐ γὰρ πατρῴας γῆς πέρι μαρνάμεθα.
Ἀλλ' αἰσχρὸν παρεόντα καὶ ὠκυπόδων ἐπιβάντα
Ἵππων, μὴ πόλεμον δακρυόεντ' ἐσιδεῖν.
Οἴμοι ἀναλκίης· ἀπὸ μὲν Κήρινθος ὄλωλε,
Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον·
Οἱ δ' ἀγαθοὶ φεύγουσι, πόλιν δὲ κακοὶ διέπουσιν·
Ὡς κυψελλίζον Ζεὺς ὀλέσειε γένος.
Γνώμης δ' οὐδὲν ἄμεινον ἀνὴρ ἔχει ἐν γε ἑαυτῷ,
Οὐδ' ἀγνωμοσύνης Κύρν' ἀνιηρότερον.
Κύρνε μὴ ἀνδράσι πάντα καταθνητοῖς χαλεπαίνειν,
Γινώσκων ὡς νοῦν, οἷον ἕκαστος, ἔχει
*Αὐτὸς ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἔργματα· τῷ τε δικαίῳ,
Τῷ τ' ἀδίκῳ, μέγα κεν πῆμα βροτοῖσιν ἔπῃ.
Ἔστι τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δ' ἄμεινον γ' ἔργον ἑκάστου·
Οὐδεὶς δ' ἀνθρώπων αὐτὸς ἅπαντα σοφός.
Ὅστις ἀνάλωσιν τηρεῖ, κατὰ χρήματα θηρῶν,
Κυδίστην ἀρετὴν τοῖς συνιεῖσιν ἔχει.
Εἰ μὲν γὰρ κατιδεῖν βιότου τέλος ἦν, ὁπόσον τις
Ἤμελλ' ἐκτελέσας εἰς Ἀΐδαο περᾶν,
Εἰκὸς ἂν ἦν, ὃς μὲν πλείω χρόνον αἶσαν ἔμιμνε,
Φείδεσθαι μᾶλλον τοῦτον * ὃν εἶχε βίον.
Νῦν δ' οὐκ ἔστιν· ὃ δὴ καὶ ἐμοὶ μέγα πένθος ὄρωρε,
Καὶ δάκνομαι ψυχήν, καὶ δίχα θυμὸν ἔχω.

Ἐν τριό-

In triuio consisto: duæ sunt ante viæ mihi:
Considero, harum vtram ingrediar priorem.
Aut nihil expēdens, teram vitam in miseria:
Aut viuam iucunde, opera faciens pauca.
Vidi enim ego qui parceret, & numquam ventri
Cibum liberaliorem, diues exsistens, daret:
Verum prius quā perfecisset, descendit domū Plutonis intra,
Opes vero [is] hominum, qui in [eas] incidit, accepit:
Adeo vt intempestiue laboraret, & non daret vt vellet quis.
Noui vero alium, qui erat ventri indulgens:
Facultates quidē dilapidauit: dicebat.n. Viuo mētē oblectās:
Mendicat vero [apud] amicos omnes, vbi aliquē viderit.
Sic [ô] Democles, pro facultatibus optimum omnium
Sumptum facere, & curam habere.
Neq; enim cū prælaboraueris, alii laborem [tuū] impertieris;
Neque mendicans, seruitutem finieris:
Neque si senectus venerit, opes omnes effluxerint:
Nam in isto genere opes optimum [est] habere:
Si enim diues es, multi [sunt tibi] amici: si vero pauper sis,
Pauci. nec iam similiter ipse vir bonus [est.]
Parcere quidem melius est: quoniam nec mortuum luget
Quisquam, si non videt opes relictas.
Paucis hominum virtus & pulchritudo obuenit:
Beatus [est] qui hæc ambo sortitus est.
Omnes quidē [cū] colunt simul æquales; quiq; pares ei sunt,
Cedunt loco, quique seniores [sunt.]
Non possum voce suaui canere, velut luscinia:
Etenim superiori nocte ad comissationem iui.
Neque tibicinem causor: sed me sodalis
Deserit, sapientiæ non indigens.
Prope tibicinem canam, istic constitutus
Dexter, immortales deos precans.
Eo ad amussim rectam viam, neutram in partem
Inclinans: oportet enim me recta omnia cogitare.
Patriam ornabo opimam ciuitatem, neque ad populum
Versus, neque iniquis viris obediens.
Hinnulum ex ceruo leo vt viribus confidens,
Pedibus comprehendens, sanguinem non bibi.
Murosque altos conscendens ciuitatem non diripui:
Iungensque equos currum non inscendi:

Ἐν τριόδῳ δ' ἕστηκα· δύ' εἰσὶ δὲ πρόσθεν ὁδοί μοι·
  Φροντίζω, τούτων ἥντιν' ἴω προτέρην·
Ἢ μηδὲν δαπανῶν τρύχω βίον ἐν κακότητι,
  Ἢ ζώω τερπνῶς, ἔργα τελῶν ὀλίγα.
Εἶδον μὲν γὰρ ἔγωγ', ὃς ἐφείδετο, κοὔποτε γαστρὶ
  Σῖτον ἐλευθέριον, πλούσιος ὤν, ἐδίδου·
Ἀλλὰ πρὶν ἐκτελέσαι, κατέβη δόμον Ἄϊδος εἴσω·
  Χρήματα δ' ἀνθρώπων οὑπιτυχὼν ἔλαβεν·
Ὥστ' ἐς ἄκαιρα πονεῖν, καὶ μὴ δόμεν ᾧ κ' ἐθέλοι τις.
  Εἶδον δ' ἄλλον, ὃς ἣν γαστρὶ χαριζόμενος·
Χρήματα μὲν διέτριψεν, ἔφη δ', Ὑπάγω φρένα τέρψας·
  Πτωχεύει δὲ φίλους πάντας, ὅπου τιν' ἴδῃ.
Οὕτω Δημόκλεις, κατὰ χρήματ' ἄριστον ἁπάντων
  Τὴν δαπάνην θέσθαι, καὶ μελέτην ἐχέμεν·
Οὔτε γὰρ ἂν προκαμὼν ἄλλῳ* κάματον μεταδοίης,
  Οὔτ' ἂν πτωχεύων δουλοσύνην τελέοις·
Οὐδ' εἰ γῆρας ἵκοιτο, τὰ χρήματα πάντ' ἀποδραίη.
  Ἐν δὲ τοιῷδε γένει χρήματ' ἄριστον ἔχειν·
Εἰ μὲν γὰρ πλουτεῖς, πολλοὶ φίλοι· ἢν δὲ πένηαι,
  Παῦροι· *κοὐκέθ' ὁμῶς αὐτὸς ἀνὴρ ἀγαθός.
Φείδεσθαι μὲν ἄμεινον· ἐπεὶ οὐδὲ θανόντ' ἀποκλαίει
  Οὐδείς, ἢν μὴ ὁρᾷ χρήματα λειπόμενα.
Παῦροις ἀνθρώπων ἀρετὴ καὶ κάλλος ὀπηδεῖ·
  Ὄλβιος ὃς τούτων ἀμφοτέρων ἔλαχεν·*
Πάντες* μὲν τιμῶσιν ὁμῶς ἴσοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν
  *Εἴκουσιν χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
Οὐ δύναμαι φωνῇ λιγύρ' ἀδέμεν, ὥσπερ ἀηδών·
  Καὶ γὰρ τὴν προτέραν νύκτ' ἐπὶ κῶμον ἔβην.
Οὐδὲ τὸν αὐλητὴν προφασίζομαι, ἀλλά μ' ἑταῖρος
  Ἐκλείπει, σοφίης οὐκ ἐπιδευόμενος.
Ἐγγύθεν αὐλητῆρος ἀείσομαι, ὧδε καταστὰς
  Δεξιὸς, ἀθανάτοις θεοῖσιν ἐπευχόμενος.
Εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδὸν, οὐδετέρωσε
  Κλινόμενος· χρὴ γάρ μ' ἄρτια πάντα νοεῖν.
Πατρίδα κοσμήσω λιπαρὴν πόλιν, οὔτ' ἐπὶ δήμῳ
  *Τρέψας, οὔτ' ἀδίκοις ἀνδράσι πειθόμενος.
Νεβρὸν ὑπ' ἐξ ἐλάφοιο λέων ὡς ἀλκὶ πεποιθὼς,
  Ποσσὶ καταμάρψας, αἵματος οὐκ ἔπιον.
Τειχέων δ' ὑψηλῶν ἐπιβὰς πόλιν οὐκ ἀλάπαξα·
  Ζευξάμενος δ' ἵππους, ἅρματος οὐκ ἐπέβην.

Agens vero non egi,& non finiui finiens;
Faciensque non feci,perfecique non perficiens.
Ignauis vero benefacienti duo [ſunt] mala: nam ſe ſuis
Priuabit multis & gratia nulla [habebitur.]
Si quo affectus a me beneficio magno, non gratiam habes,
Egens noſtras iterum adeas domos.
Donec quidem ipſe bibi ex fonte profundo,
Suauis mihi videbatur & pulchra eſſe aqua:
Modo vero iam turbatus eſt,aqua vero commiſcetur limo:
Alio fonte bibam aut fluuio.
Ne vmquam laudes prius quam noueris virum clare,
Ingenium,& modum,& mores qualis ſit.
Multi ſane fucatos fallaces mores habentes,
Occultant.induentes animum diurnum:
Horum vero indicat omnium tempus mores cuiusque.
Etenim ego mentem longe iam extra perrexi;
Præueniq; laudans,priusquam tuos per omnia didiciſſem
Mores: nunc autem iam,nauis velut,longe diſcedo.
Quæ vero virtus [eſt] bibentem,vini præmium reportare?
Sæpe ſane vincit & malus virum bonum.
Nullus hominum, quem poſtquam tandem terra texerit,
Inque erebum deſcenderit domumque Proſerpinæ,
Oblectatur,neque lyram neque tibiam audiens,
Neque Bacchi dona tollens:
Hæc intuens,corde voluptatem percipiam, donec leuia
Genua,& caput intremulus proferam.
Ne mihi vir ſit lingua amicus,ſed magis re ipſa:
Vtrumque,& manibus properet,& opibus:
Neque inter pocula verbis meam mentem oblectet:
Sed faciens appareat,ſi quid poſſit,bonum.
Nos vero in conuiuiis carum deponamus animum,
Vt inſuper oblectationis opera amabilia ferat.
Statim enim,tamquā cogitatio,præterit ſplendida pubertas:
Neque equarum impetus eſt velocior,
Quæ quidem virum ferunt haſtiuibrum in laborē virorum
Præcipites,farrifero oblectatæ campo.
Bibe,cum bibunt [alii:] cū quidem animo mœſtus fueris,
Nemo hominum norit te grauatum.
Interdum quidem patiens mœrebis,interdumque faciens
Gaudere potes,aliasque alius vir.

Si inſti-

Πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξα, καὶ οὐκ ἐτέλεσα τελέσας·
   Δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἤνυσα δ' οὐκ ἀνύσας.
Δειλοὺς δ' εὖ ἔρδοντι δύω κακά· τῶν τε γὰρ αὐτοῦ
   Χηρώσει πολλῶν, καὶ χάρις οὐδεμία.
Εἴ τι παθὼν ἀπ' ἐμεῦ ἀγαθὸν μέγα, μὴ χάριν οἶδας,
   Χρήζων ἡμετέρους αὖθις ἵκοιο δόμους.
Ἔστε μὲν αὐτὸς ἔπινον ἀπὸ κρήνης μελανύδρου,
   Ἡδύ τί μοι ἐδόκει καὶ καλὸν * εἶμεν ὕδωρ·
Νῦν δ' ἤδη τεθόλωται, ὕδωρ δ' ἀναμίσγεται ὕδει·
   Ἄλλης δὴ κρήνης πίομαι ἢ ποταμοῦ.
Μή ποτ' ἐπαινέσσης, πρὶν ἂν εἰδῇς ἄνδρα σαφηνῶς,
   Ὀργὴν καὶ * ῥυθμὸν καὶ τρόπον ὅστις ἂν ᾖ.
Πολλοί τοι κίβδηλον ἐπίκλοπον ἦθος ἔχοντες,
   Κρύπτουσ', ἐνθέμενοι θυμὸν ἐφημέριον·
Τούτων δ' ἐκφαίνει πάντων χρόνος ἦθος ἑκάστου·
   Καὶ γὰρ ἐγὼ γνώμης πολλὸν ἄρ' ἐκτὸς ἔβην·
Ἔφθην δ' αἰνήσας πρίν σου κατὰ πάντα δαῆναι
   Ἤθεα· νῦν δ' ἤδη, ναῦς ἅθ', ἑκὰς διέχω.
Τίς δ' ἀρετὴ πίνοντ' ἐπιοίνιον ἆθλον ἑλέσθαι;
   Πολλάκι τοι νικᾷ καὶ κακὸς ἄνδρ' ἀγαθόν.
Οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὃν ἐπεὶ πρῶτα γαῖα καλύψῃ,
   Εἴς τ' ἔρεβος καταβῇ δῶμά τε Περσεφόνης,
Τέρπεται, οὔτε λύρης οὔτ' αὐλητῆρος ἀκούων,
   Οὔτε Διωνύσου δῶρ' ἐσαειράμενος.
Ταῦτ' ἐσορῶν, * κραδίῃ εὖ πείσομαι, ὄφρα τ' ἐλαφρὰ
   Γούνατα καὶ κεφαλὴν ἀτρομέων προφέρω.
Μή μοι ἀνὴρ εἴη γλώσσῃ φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ·
   Χερσίν τε σπεύδοι χρήμασί τ' ἀμφότερα·
Μηδὲ παρὰ κρητῆρσι λόγοισιν ἐμὴν φρένα τέρποι,
   Ἀλλ' ἔρδων φαίνοιτ', εἴ τι δύναιτ' ἀγαθόν.
Ἡμεῖς δ' ἐν θαλίῃσι φίλον καταθώμεθα θυμὸν,
   Ὄφρ' ἔτι τερπωλῆς ἔργ' ἐρατεινὰ φέρῃ.
Αἶψα γὰρ, ὥστε νόημα, παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη,
   Οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη,
Αἵτε πρὸς ἄνδρα φέρουσι δορυσόον ἐς πόνον ἀνδρῶν
   Λάβρως, πυροφόρῳ τερπόμεναι πεδίῳ.
Πῖν', ὁπόταν πίνωσιν· ὅταν τοι θυμὸν ἀσηθῇς,
   Μηδεὶς ἀνθρώπων γνῷ σε βαρυνόμενον.
Ἄλλοτέ τοι πάσχων ἀνιήσεαι, ἄλλοτε θ' ἔρδων
   Χαιρήσειν δύνασαι, ἄλλοτέ τ' ἄλλος ἀνήρ.

Si institueris [ô] Academe amabilem hymnum canere,
Præmium autem in medio puer pulchrum florem habēs,
Tibique sit & mihi de sapientia certantibus;
Cognoueris quanto asinis præstantiores [sint] muli.
Cum vero sol quidem in æthere solidungulos equos
Iam admonuerit, medium diem habens,
A cœna cessemus [& eamus] quo quem animus iubet,
Variis bonis ventri satisfacientes:
Gutturniumque statim foras ferat, coronas vero intro
Formosa agilibus manibus Lacæna puella.
Virtus vero præmium inter homines optimum,
Pulcherrimumque reportatu est viro sapienti.
Commune vero bonum hoc ciuitatique omnique populo,
Quisquis vir passis pedibus inter propugnatores stat.
Cōmuniter item hominib. præcepta dabo, vt quis pubertatis
Nitidum florem habens, & mentibus bona cogitet:
De suis possessionibus bene sibi facere [oportet:] nō enim re-
Bis datur a diis, neque fuga mortis (pubescere
Mortalibus hominibus: grauis autem senectus coarguit
Perniciosa, caputque apprehendit summum.
Quam beatus fortunatusq; & felix [est,] quisquis expers
Laborum, in Plutonis domum nigram descendit:
Priusquā inimicos consternare & superare vi licuerit,
Examinareque amicos, quamnam habeant mentem.
Statim mihi per quidem corpus fluit immensus sudor;
Consternor vero intuens florem iuuentutis,
Iucundum simul & pulchrum: quia diutius debebat esse:
Verum breuis est, velut somnium,
Adolescentia pretiosa: sed perniciosa & deformis
Confestim super caput senectus pendet.
Numquam inimicis sub iugum ceruicem ponam
Graue, neq; si mihi Tmolus instet capiti.
Ignauis sane [in] malis vaniores luctus sunt:
Proborum vero semper actiones rectiores.
Facilisque actio inter homines, malitiæ:
Boni autem difficilis, Cyrne, est conatus.
Confide anime malis pariter intoleranda passus:
Improborum sane cor est citatius.
Neque tu infectas ob res dolorem augens
Oderis, neque ægre feras: neque amicos molestia affice,

Neque

*Εἰ θείης Ἀκάδημε ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν,
  Ἆθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς* καλὸν ἄνθος ἔχων,
Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι *δηρισάντοιν,
  Γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι.
Ἦμος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους
  Ἄρτι παραγγέλλοι, μέσσατον ἦμαρ ἔχων·
Δείπνου δὴ λήγοιμεν, ὅπου τινὰ θυμὸς ἀνώγοι,
  Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι·
Χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι, στεφανώματα δ' εἴσω
  Εὐειδὴς ῥαδιναῖς χερσὶ Λάκαινα κόρη.
Ἡ δ' ἀρετὴ τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον,
  Κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ σοφῷ.
Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,
  Ὅστις ἀνὴρ διαβὰς ἐν * προμάχοισιν ἔνι.
Ξυνὸν δ' ἀνθρώποις ὑποθήσομαι, ὄφρα τις ἥβης
  Ἀγλαὸν ἄνθος ἔχων, καὶ φρεσὶν ἐσθλὰ νοῇ·
Τῶν αὐτοῦ κτεάνων εὖ πασχέμεν· οὐ γὰρ ἀνηβᾶν
  Δὶς πέλεται πρὸς θεῶν, οὐδὲ λύσις θανάτου
Θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἐλέγχει
  Οὐλόμενον, κεφαλῆς δ' ἅπτεται ἀκροτάτης.
Ὡς μάκαρ εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὅστις ἄπειρος
  Ἄθλων, εἰς ἀΐδου δῶμα μέλαν κατέβη·
Πρίν τ' ἐχθροὺς πτῆξαι καὶ ὑπερβῆναί περ ἀνάγκῃ,
  Ἐξετάσαι τε φίλους, ὅντιν' ἔχουσι νόον.
Αὐτίκα μοι κατὰ μὲν χροιὴν ῥέει ἄσπετος ἱδρώς,
  Πτοιῶμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὁμηλικίης,
Τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλόν· ἐπεὶ πλέον ὤφελεν εἶναι,
  Ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ
Ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' οὐλόμενον καὶ ἄμορφον
  Αὐτίχ' ὑπὲρ κεφαλῆς γῆρας ὑπερκρέμαται.*
Οὔποτε τοῖς ἐχθροῖσιν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσω
  Δύσλοφον, οὐδ' εἴ μοι Τμῶλος ἔπεστι κάρῃ.
Δειλοῖς τοι κακότητι ματαιότεροι νόοι εἰσί,
  Τῶν δ' ἀγαθῶν αἰεὶ πρήξιες ἰθύτεραι.
Ῥηϊδίη* τε πρῆξις ἐν ἀνθρώποις κακότητος·
  Τοῦ δ' ἀγαθοῦ χαλεπὴ Κύρνε πέλει παλάμη.
Τόλμα* θυμὲ κακοῖσιν ὁμῶς ἄτλητα πεπονθώς·
  Δειλῶν τοι κραδίη γίγνεται ὀξυτέρη.
Μηδὲ σύ γ' ἀπρήκτοισιν ἐπ' ἔργμασιν ἄλγος ἀέξων
  Ἔχθει, μηδ' ἄχθου· μηδὲ φίλους ἀνία,

Neque inimicos exhilara. Deorum enim fatata dona
 Non facile mortalis vir effugerit;
Neque nigræ descendens in fundum paludis,
 Neque cum ipsum habuerit tartarus tenebrosus.
Virum sane est bonum difficillimum fallere,
 Vt in mea mente Cyrne olim iudicatum est.
Iucunda quidem & prius, verum multo melius nunc:
 Quoniam ignauis nulla est gratia.
Amentes homines & stulti, qui quidem vinum
 Non bibunt astro & cane incipiente.
Age, cum tibicine iuxta-flente ridentes
 Bibamus, illius luctibus oblectantes [nos.]
Dormiamus: custodia vero vrbis, custodibus curæ erit.
 Heu asperam amabilem patriam nostram.
Per Iouem si quis illorum & occultus dormit,
 Nostram reprehensionem accipiet moleste.
Nunc sane bibentes oblectemur, pulchra dicentes:
 Quæ vero post erunt, hæc diis curæ sint.
Tibi vero ego, vt puero caro, præcepta dabo ipse
 Bona: tu vero animo & mentibus hæc immitte.
Numquam festinans facias malum, sed profunda
 Tua mente consulta, tuo bonoque animo.
Eorum enim qui pugnant, pugnat animusque mensque:
 Consilium vero in bonum & mentem probam ducit:
Sed sermonem quidem hunc omittemus. Cæterum mihi tu
 Tibia cane, & Musarum recordabimur ambo.
Ipsæ namque hæc dederunt habere grata dona
 Tibi & mihi, atque adeo & vicinis.
Timagora, multorum ingenium a longe inspicienti,
 Cognoscere difficile, etiam si sit sapiens.
Alii quidem enim vitium tectum habent
 Opibus; alii vero virtutem perniciosa paupertate.
In adolescentia vero iuxta æqualẽ melius [est] dormire,
 Desiderabilium operum amorem explentem:
Estque comissantem cum tibicine canere:
 His nihil sane aliud adest delectabilius
Viris & fœminis. quid mihi opes & pudor?
 Oblectatio vincit omnia cum lætitia.
Dementes homines & stulti [sunt,] qui mortuos
 Lugent, non autem pubertatis florem pereuntem.

Oble-

Μηδ' ἐχθροὺς εὔφραινε. θεῶν δ' εἱμαρμένα δῶρα
  Οὐκ ἂν ῥηϊδίως θνητὸς ἀνὴρ προφύγοι·
Οὔτ' ἂν πορφυρέης * καταδὺς ἐς πυθμένα λίμνης,
  Οὔθ' ὅταν αὐτὸν ἔχῃ τάρταρος ἠερόεις.
Ἄνδρα τοι ἐστ' ἀγαθὸν χαλεπώτατον ἐξαπατῆσαι,
  Ὡς ἐν ἐμῇ γνώμῃ Κύρνε πάλαι κέκριται.
Ἡδέα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λώϊον ἤδη·
  Οὕνεκα τοῖς δειλοῖς οὐδεμί' ἐστὶ χάρις.
Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτινες οἶνον
  Μὴ πίνουσ' ἄστρου καὶ κυνὸς * ἀρχομένου.
Δεῦρο σὺν αὐλητῆρι παρακλαίοντι γελῶντες
  Πίνωμεν, κείνου κήδεσι τερπόμενοι.
Εὕδωμεν· φυλακὴ δὲ πόλευς φυλάκεσσι μελήσει·
  Ἃ στυφελῆς ἐρατῆς πατρίδος ἡμετέρης.
* Ναὶ μὰ Δί', εἴ τις τῶνδε καὶ ἐγκεκαλυμμένος εὕδει,
  Ἡμέτερον * μῶμον δέξεται ἀρπαλέως.
Νῦν μὲν πίνοντες τερπώμεθα, καλὰ λέγοντες·
  Ἄσσα δ' ἔπειτ' ἔσται, ταῦτα θεοῖσι μέλει.
Σοὶ δ' αὖ, οἷά τε παιδὶ φίλῳ, ὑποθήσομαι αὐτὸς
  Ἐσθλά· σὺ δ' ἐν θυμῷ καὶ φρεσὶ ταῦτα βάλε.
Μή ποτ' ἐπειγόμενος πρήξῃς κακὸν, ἀλλὰ βαθείῃ
  Σῇ φρενὶ βούλευσαι, σῷ ἀγαθῷ τε νόῳ.
Τῶν γὰρ μαινομένων μάχεται θυμός τε νόος τε·
  Βουλὴ δ' εἰς ἀγαθὸν καὶ νόον ἐσθλὸν ἄγει.
Ἀλλὰ λόγον μὲν τοῦτον ἐάσομεν· αὐτὰρ ἐμοὶ σὺ
  Αὔλει, καὶ Μουσῶν μνησόμεθ' ἀμφότεροι.
Αὗται γὰρ τάδ' ἔδωκαν ἔχειν κεχαρισμένα δῶρα
  Σοὶ καὶ ἐμοὶ, * καὶ μέλην κ' ἀμφιπερικτίοσι.
Τιμαγόρα πολλῶν ὀργὴν, ἀπάτερθεν ὁρῶντι,
  Γιγνώσκειν χαλεπὸν, καί περ ἐόντι σοφῷ.
Οἱ μὲν γὰρ, κακότητα κατακρύψαντες ἔχουσι
  Πλούτῳ· τοὶ δ', ἀρετὴν οὐλομένῃ πενίῃ·
Ἐν δ' ἥβῃ παρὰ μὲν ξυνομήλικι κάλλιον οὐδὲν,
  Ἱμερτῶν ἔργων * ἐξ ἔρον ἱέμενον.
Ἔστι δὲ κωμάζοντα μετ' αὐλητῆρος ἀείδειν·
  Τούτων οὐδέν τοι ἄλλ' ἐπιτερπνότερον
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξί· τί μοι πλοῦτός τε καὶ αἰδώς;
  Τερπωλὴ νικᾷ πάντα σὺν εὐφροσύνῃ.
Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτε θανόντας
  Κλαίουσ', οὐδ' ἥβης ἄνθος ἀπολλύμενον.

Oblectare mihi care anime: forsan mox aliqui alii erunt
Viri; ego vero mortuus terra nigra ero.
Cyrne, amicos ad omnes conuerte varios mores,
Commiscens ingenium, qualis quisque natus est.
Nunc quidem hunc sequere, alias vero alius sis ingenio.
Melior res sane sapientia [est] vel magnâ virtute.
Rei infectæ difficillimum est finem
Cognoscere, quomodo sit eam Deus perfecturus.
Caligo enim extensa est: & ante id quod futurum est,
Non intelligibiles [sunt] humanæ fines inualiditatis.
Neminem inimicorum vituperabo, bonum exsistentem:
Neque item laudabo, si malus sit, amicum.
Sic oportet bonum quidem certe, aduertentem, mentem
Firmam semper habere in finem viro amico.
Populum vero rogat multa ferre grauis: non enim nouit
Hoc facere quod tibi non gratum sit.
Castor & Pollux, qui in Lacedæmone diuina
Habitatis Eurota pulchrifluo fluuio;
Si vmquam consulam amico malum, ipse habeam:
Si vero aliquod ille mihi, bis tantum ipse habeat.
Moleste mihi animus habet de tua amicitia:
Neque enim odisse, neque amare possum;
Cognoscês molestũ quidê [esse,] quando amicus viro fuerit,
Odisse; molestumque, non volentem, amare.
Speculare igitur nunc aliũ: mihi quidê nulla necessitas [est]
Hoc facere: superiorum mihi gratiam repone.
Iam & alis attollor, vt volucris
E lacu magno, virum malum profugiens,
Laqueum abrumpens. tu vero mea amicitia frustratus,
Postea nostram cognosces prudentiam.
Quisquis tibi consuluit de me, & te iussit
Abire, relinquentem nostram amicitiam.
Iniuria & Magnetas perdidit, & Colophonem,
Et Smyrnam: omnino Cyrne & vos perdet.
Ad probationem vero veniens, attritusque plumbo,
Aurum excoctum exsistens, probus omnibus eris.
Heu me miserum! etenim ludibrium quidem inimicis,
Amicis vero labor, infelicia passus, fui. (mali,
Cyrne, qui prius boni [erant,] nũc contra mali [sunt:] quiqꝫ
Nunc boni. quis posset hæc sustinere, intuens

Bonos

Τέρπεό μοι φίλε θυμέ· τάχ' αὖ τινες ἄλλοι ἔσονται
Ἄνδρες, ἐγὼ δὲ θανὼν γαῖα μέλαιν' ἔσομαι.
Κύρνε φίλους πρὸς πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
Συμμίσγων ὀργὴν οἷος ἕκαστος ἔφυ.
Νῦν μὲν τῷδ' ἐφέπου, ποτὲ δ' ἀλλοῖος πέλευ ὀργήν·
Κρεῖσσόν τοι σοφίη καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
Πρήγματος ἀπρήκτου χαλεπώτατόν ἐστι τελευτὴν
Γνῶναι, ὅπως μέλλει τοῦτο θεὸς τελέσαι.
Ὀρφνὴ γὰρ τέταται· πρὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι
Οὐ ξυνετὰ* θνητῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
Οὐδένα τῶν ἐχθρῶν μωμήσομαι ἐσθλὸν ἐόντα·
Οὐδὲ μὲν αἰνήσω δειλὸν ἐόντα φίλον.
Οὕτω χρὴ τόν γ' ἐσθλὸν, ἐπιστρέψαντα, νόημα
Ἔμπεδον αἰὲν ἔχειν ἐς τέλος ἀνδρὶ φίλῳ,
Δῆμον δ' * ἄξια πολλὰ φέρειν βαρύς· οὐ γὰρ ἐπίστῃ
Τοῦθ' ἔρδειν ὅ τι σοι μὴ καταθύμιον ᾖ.
Κάστορ καὶ Πολύδευκες, οἳ ἐν Λακεδαίμονι δίῃ
* Ναίετε Εὐρώτα καλλιρόῳ ποταμῷ·
Εἴ ποτε βουλεύσαιμι φίλῳ κακὸν, αὐτὸς ἔχοιμι·
Εἰ δέ τι κεῖνος ἐμοὶ, δὶς τόσον αὐτὸς ἔχοι.
Αργαλέως μοι θυμὸς ἔχει περὶ σῆς φιλότητος·
Οὔτε γὰρ ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι·
Γιγνώσκων χαλεπὸν μὲν, ὅταν φίλος ἀνδρὶ γένηται,
Ἐχθαίρειν· χαλεπὸν δ', οὐκ ἐθέλοντα, φιλεῖν.
Σκέπτεο δὴ νῦν ἄλλον. ἔμοιγε μὲν οὔτις ἀνάγκη
Τοῦθ' ἔρδειν· τῶν μοι πρόσθε χάριν τίθεσο.
Ἤδη καὶ πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι, ὥστε πετεινὸν
Ἐκ λίμνης μεγάλης, ἄνδρα κακὸν προφυγὼν,
Βρόχον ἀπορρήξας· σὺ δ' ἐμῆς φιλότητος ἁμαρτὼν,
Ὕστερον ἡμετέρην γνώσῃ ἐπιφροσύνην.
Ὅστις σοι βούλευσεν ἐμεῦ πέρι, καί σ' ἐκέλευσεν
Οἴχεσθαι προλιπόνθ' ἡμετέρην φιλίην.
Ὕβρις καὶ Μάγνητας ἀπώλεσε, καὶ Κολοφῶνα,
Καὶ Σμύρνην· πάντως Κύρνε καὶ ὔμμας ὀλεῖ.
Εἰς βάσανον δ' ἐλθὼν, παρατριβόμενός τε μολίβδῳ,
Χρυσὸς ἄπεφθος ἐὼν, καλὸς * ἅπασιν ἔσῃ.
Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, καὶ δὴ κατάχαρμα μὲν ἐχθροῖς,
Τοῖς δὲ φίλοισι πόνος,* δειλὰ παθὼν, γένομαι.
Κύρν', οἱ πρόσθ' ἀγαθοὶ, νῦν αὖ κακοί· οἱ δὲ κακοὶ πρὶν,
Νῦν ἀγαθοί. τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν,

Bonos quidem contemptiores esse, peiores vero sortitos
Honorem? vxorem autem ambit ex malo bonus vir.
Se inuicem vero fallentes,sibi mutuo irrident,
Neque bonorum memoriam habentes,neque malorum.
Opes habẽs, paupertatẽ mihi obiecisti; sed aliqua tamẽ mihi
Sunt,alia comparabo,diis vota faciens.
Plute deorum pulcherrime & desiderabilissime omnium,
Cum te,& malus si sim,fio bonus vir.
Pubertatis modum habeam;ametq; me Phœbus Apollo
Latonius,& Iupiter immortalium rex,
Vt vitam viuam mala extra omnia,
Pubertate & diuitiis animum exhilarans.
Ne me malorum commonefacito: tuli sane qualia Vlysses,
Qui Ditis magnam domum adiit,[inde] regressus:
Qui sane & procos interemit immiti ferro
Penelopes memor,puellaris vxoris:
Quæ quidem diu exspectauit, carum apud filium manens,
Donec terram ingressus est, formidabilesque secessus.
Si bibero,paupertatem animi corruptricem non curo:
Neque viros inimicos,qui mihi dicunt male:
Sed pubertatem amabilem queror,quæ me relinquit:
Lamentorque molestam senectutem instantem.
Cyrne,præsentibus amicis mali sedemus principium;
Quæramusque hulceri remedia nascenti.
Spes inter homines sola dea bona est:
Alii vero [dii] in cælum, [nos] relinquentes,abierunt.
Abiit quidem Fides magna dea,abiitque virorum
Temperantia;Charitesque,ô amice, terrã reliquerunt.
Iuramentaque nõ amplius fidelia inter homines [sunt]iusta,
Neque deos vllus veneratur immortales.
Piorum vero virorum genus periit,neque iura
Amplius cognoscunt,neque item pietatem:
Sed donec quis viuit & videt lumen solis,
Pius exsistens erga deos, spem exspectet:
Precetur vero deos,& splendidas coxas adolens,
Speique primæ & vltimæ sacrificet:
Consideretque iniustorum virorũ obliquũ sermonẽ semper,
Qui deos immortales nihil reuerentes,
Semper alienis opibus intendunt cogitationem,
Turpia malis operibus signa ponentes.

Num-

Τοὺς ἀγαθοὺς μὲν ἀτιμοτέρους, κακίους δὲ λαχόντας
  Τιμῆς; μνηστεύει δ' ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἀνήρ.
Ἀλλήλους δ' ἀπατῶντες, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶσιν,
  Οὔτ' ἀγαθῶν μνήμην εἰδότες, οὔτε κακῶν.*
Χρήματ' ἔχων, πενίην μ' ὠνείδισας. ἀλλὰ τὰ μέν μοι
  Ἔστι, τὰ δ' ἐργάσομαι θεοῖσιν ἐπευξάμενος.
Πλοῦτε θεῶν κάλλιστε καὶ ἱμεροέστατε πάντων,
  Σὺν σοί, καὶ κακὸς ὤν, γίγνομαι ἐσθλὸς ἀνήρ.
Ἥβης μέτρον ἔχοιμι, φιλοῖ δέ με Φοῖβος Ἀπόλλων
  Λητοΐδης, καὶ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεύς·
Ὄφρα βίον ζώοιμι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
  Ἥβῃ καὶ πλούτῳ θυμὸν ἰαινόμενος.
Μή με κακῶν* μίμνησκε· πέπονθά τοι οἷά τ' Ὀδυσεύς,
  Ὅστ' Ἀΐδου μέγα δῶμ' ἤλυθεν ἐξαναδύς·
Ὃς δὴ καὶ μνηστῆρας ἀνείλετο νηλέϊ χαλκῷ
  Πηνελόπης ἔμφρων κουριδίης ἀλόχου.
Ἣ* μὲν δήθ' ὑπέμεινε, φίλῳ πρὸς παιδὶ μένουσα,
  Ὄφρα τε γῆς ἐπέβη, δειμαλέους τε μυχούς.
*Εἰ πίομαι, πενίης θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνω,
  Οὐδ' ἀνδρῶν ἐχθρῶν, οἵ με λέγουσι κακῶς.
Ἀλλ' ἥβην ἐρατὴν ὀλοφύρομαι, ἥ μ' ἐπιλείπει·
  Κλαίω δ' ἀργαλέον γῆρας ἐπερχόμενον.
Κύρνε παροῦσι φίλοισι κακοῦ καταπαύσομεν ἀρχήν·
  Ζητῶμεν δ' ἕλκει φάρμακα φυομένῳ.
Ἐλπὶς ἐν ἀνθρώποισι μόνη θεὸς ἐσθλὴ ἔνεστιν·
  Ἄλλοι δ' Οὔλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
Ὤιχετο μὲν Πίστις μεγάλη θεός, ὤιχετο δ' ἀνδρῶν
  Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον,
Ὅρκοι δ' οὐκέτι πιστοὶ ἐν ἀνθρώποισι δίκαιοι,
  Οὐδὲ θεοὺς οὐδεὶς ἅζεται ἀθανάτους.
Εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
  Οὐκέτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐσεβίας·
Ἀλλ' ὄφρα τις ζώῃ καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
  Εὐσεβέων περὶ θεούς, ἐλπίδα προσμενέτω.
Εὐχέσθω δὲ θεοῖσι, καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων,
  Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.
Φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεί,
  Οἳ θεῶν ἀθανάτων μηδὲν ὀπιζόμενοι,
Αἰὲν ἐπ' ἀλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
  Αἰσχρὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.

Μήποτε

Numquam præsentem relinquens amicum, alium quære,
Miserorum hominum verbis persuasus.
Liceat mihi ditato malis absque curis
Viuere innoxie, nullum habenti malum.
Neque amo diues esse neque opto: sed mihi liceat
Viuere ex modicis, nullum habenti malum.
Opes & sapientia mortalibus inexpugnabilis [res] semper:
Neque enim opibus animum exsaturaueris.
Itidem & sapientiam sapientissimus non refugit,
Sed amat; animum vero non potest explere.
Nullum thesaurum recondere filiis melius [est:]
Petentibus vero bonis viris Cyrne da.
Nemo enim per omnia est omnino beatus: sed bonus quidẽ
Tolerat habens malum, nec manifestum tamen:
Improbus vero neque bonis scit, neque malis,
Animum pariter temperare. immortalium vero dona
Varia mortalibus accidunt: sed tolerare
Oportet dona immortalium, qualia dant, habere.
Oculi, & lingua, & aures, & mens virorum
In medio pectorum in prudentibus sunt.
Bonis conuersare: malos vero numquam sequere,
Siquando viæ perficis finesque negotiationis.
Bonorum bona quidem responsio, bonaque opera:
Malorum vero venti misera ferunt verba.
Ex malo consortio mala fiunt: bene vero & ipse
Cognosces, cum magnos accesseris immortales.
Mentem Cyrne dii mortalibus dant optimam:
Hominis mens fines cuiusq; habet.
O beatus quisquis eam habet pectore. vtique multo potior
[Est] insolentiâ perniciosa, molestaque satietate.
Est vero malum mortalibus satietas: iis nil peius:
Omnis enim ex his Cyrne exsistit malitia.
Vtinam sis rerum turpium nec patiens nec faciens,
Cyrne: maximam sane experientiam haberes virtutis.
Cyrne deos reuerere, & time: hoc enim virum
Cohibet neque facere neque dicere impia.
Plebiuorum autẽ tyrannum, quomodo volueris, deiicere,
Non indignatio a diis est vlla.
Mens bona, & lingua; at hæc in paucis sunt
Viris, qui horum vtriusque [sint] dispensatores.

Nullus

Μήποτε τὸν παρεόντα* μεθεὶς φίλον, ἄλλον ἐρεύνα,
  Δειλῶν ἀνθρώπων ῥήμασι πειθόμενος.
Εἴη μοι πλουτοῦντι κακῶν ἀπάτερθε μεριμνῶν
  Ζώειν ἀβλαβέως, μηδὲν ἔχοντι κακόν.
* Οὔτ' ἔραμαι πλουτεῖν, οὔτ' εὔχομαι· ἀλλά μοι εἴη
  Ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν.
Πλοῦτος καὶ σοφίη, θνητοῖς ἀμαχώτατον αἰεί·
  Οὔτε γὰρ ἂν πλούτου θυμὸν ὑπερκορέσαις.
Ὣς δ' αὔτως σοφίην ὁ σοφώτατος οὐκ ἀποφεύγει,
  Ἀλλ' ἔραται, θυμὸν δ' οὐ δύναται τελέσαι.
Οὐδένα θησαυρὸν καταθήσειν παισὶν* ἄμεινον·
  Αἰτοῦσιν δ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι Κύρνε δίδου.
*Οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος· ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς,
  Τολμᾷ ἔχων τὸ κακὸν, κοὐκ* ἐπίδηλον ὅμως·
Δειλὸς δ' οὔτ' ἀγαθοῖσιν ἐπίσταται, οὔτε κακοῖσι
  Θυμὸν ὁμῶς μίσγειν· ἀθανάτων δὲ δόσεις
Παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ'· ἀλλ' ἐπιτολμᾶν
  Χρὴ δῶρ' ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν, ἔχειν.
Ὀφθαλμοὶ, καὶ γλῶσσα, καὶ οὔατα, καὶ νόος ἀνδρῶν,
  Ἐν μέσσῳ στηθῶν ἐν συνετοῖς φύεται.
Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμισγε, κακοῖσι δὲ μήποθ' ὁμάρτει,
  Εὖτ' ἂν ὁδοῦ τελέῃς τέρματι τ' ἐμπορίης.
Τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὴ μὲν ἀπόκρισις, ἐσθλὰ δὲ ἔργα·
  Τῶν δὲ κακῶν ἄνεμοι δειλὰ φέρουσιν ἔπη.
Ἐκ κακεταιρείης κακὰ γίγνεται· εὖ δὲ καὶ αὐτὸς
  Γνώσῃ, ἐπεὶ* μεγάλους ἤλυθες ἀθανάτους.
Γνώμην Κύρνε θεοὶ θνητοῖσι διδοῦσιν ἀρίστην·
  Ἀνθρώπου γνώμη πείρατα παντὸς ἔχει.
Ὦ μάκαρ, ὅστις δή μιν ἔχει φρεσίν· ἦ πολὺ κρείσσων
  Ὕβριος οὐλομένης, λευγαλέου τε κόρου.
Ἔστι κακὸν δὲ βροτοῖσι κόρος· τῶν δ' οὔ τι κάκιον·
  Πᾶσα γὰρ ἐκ* τούτων Κύρνε πέλει κακότης.
*Εἰθ' εἴης ἔργων αἰσχρῶν ἀπαθὴς καὶ ἀεργὸς
  Κύρνε· μεγίστην κεν πεῖραν ἔχοις ἀρετῆς.
Κύρνε, θεοὺς αἰδοῦ καὶ δείδιθι. τοῦτο γὰρ ἄνδρα
  Εἴργει μήθ' ἔρδειν μήτε λέγειν ἀσεβῆ.
Δημοφάγον δὲ τύραννον, ὅπως ἐθέλεις*, κατακλῖναι,
  Οὐ νέμεσις πρὸς θεῶν γίγνεται οὐδεμία.
Νοῦς* ἀγαθὸς, καὶ γλῶσσα· τὰ δ' ἐν παύροισι πέφυκεν
  Ἀνδράσιν, οἳ τούτων ἀμφοτέρων ταμίαι.

Οὔ τις

Nullus pecuniam dans,mortem fugerit,neque grauem
Aduerſitatem , niſi fatum ad finem proiiciat:
Neq; poterit triſtitiam ,quãdo nẽpe Deus mœrores mittit,
Mortalis vir donis,ſi velit, effugere.
Non amo ſolio regio inſidere
Mortuus; ſed mihi viuenti contingat bonum.
Tribuli tapetibus ſimile ſtratum mortuo:
Lignum aut durum eſt,aut molle.
Neque deos peierando iura.non enim tolerabile [eſt]
Immortales celare rem debitam.
Auis vocem,[ô] Polypæda,clare vociferantis
Audiui,quæ mortalibus nuncia venit arationis
Tempeſtiuæ,& mihi cor percuſſit nigrum,
Quod mihi florentes alii habent agros,
Neque mihi muli ſtiuam trahunt aratri ,
Alîus promiſſæ causâ nauigationis.
Non eo;neque a me vocabitur,neque ad tumulum
Ploratus in terram it tyrannus vir.
Neque ille me mortuo,neque doleat,
Neque de palpebris calidas miſerit lacrymas.
Neque te comiſſari veto , neque prouoco:
Moleſtus enim exſiſtẽs , etiã amicus [eris] quãdo abfueris.
Splẽdidus quidẽ genere ſum : vrbẽ aũt benemunitã Theben
Habito,patria terra exſulans.
Ne me viliter ludens , ſed caros ſopito parentes,
[O] Argyri: tibi enim ſeruilis dies inſtat: (ex terra
Nobis vero alia quidẽ ſunt [ô]mulier mala multa,poſtquam
Fugimus: moleſta tamen non imminet ſeruitus;
Neque nos vendunt.ciuitas quidem certe eſt & nobis
Pulchra,Lethæo iacens campo.
Ne vmquam,iuxta lugentes ſedentes,rideamus,
[Noſtris] ipſorum bonis Cyrne illætantes.
Inimicum quidem difficile [eſt] ac maleuolum decipere
Cyrne: amicum autem amico facile [eſt] decipere.

Eiusdem.

Nihil Cyrne ira iniuſtius [eſt,] quæ habentem
Lædit, animo mala gratificans.

Nihil

Οὔ τις ἄποινα διδοὺς, θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρεῖαν
  Δυστυχίαν, εἰ μὴ μοῖρ' ἐπὶ τέρμα βάλοι·
Οὐδ' ἂν δυσφροσύνας, ὅτε δὴ θεὸς ἄλγεα πέμπῃ,
  Θνητὸς ἀνὴρ δώροις, βουλόμενος, προφύγοι.
Οὐκ ἔραμαι κλισμῷ βασιληΐῳ ἐγκατακεῖσθαι
  Τεθνεὼς, ἀλλά τι μοι ζῶντι γένοιτ' ἀγαθόν·
Ἀσπάλαθοι τάπησιν ὁμοῖον στρῶμα θανόντι.
  Τὸ ξύλον ἢ σκληρὸν γίγνεται, ἢ μαλακόν.
Μήτε θεοὺς ἐπίορκον ἐπόμνυθι· οὐ γὰρ ἀνεκτὸν,
  Ἀθανάτους κρύψαι χρεῖος ὀφειλόμενον.
*Ὄρνιθος φωνὴν Πολυπαΐδη ὀξὺ βοώσης
  Ἤκουσ', ἥτε βροτοῖς ἄγγελος * ἦλθ' ἀρότου
Ὡραίου, καί μοι κραδίην ἐπάταξε μέλαιναν,
  Ὅττι μοι εὐανθεῖς ἄλλοι ἔχουσιν ἀγρούς.
Οὐδέ μοι ἡμίονοι κύφων' ἕλκουσιν ἀρότρου,
  Τῆς ἄλλης μνηστῆς εἵνεκα ναυτιλίης.
Οὐκ εἶμ', οὐδ' ὑπ' ἐμοῦ κεκλήσεται, οὐδ' ἐπὶ τύμβῳ
  Οἰμωχθεὶς ἐπὶ γῆν εἶσι τύραννος ἀνήρ.
Οὐδ' ἂν ἐκεῖνος ἐμοῦ τεθνηκότος οὔτ' ἀνιῷτο,
  Οὔτε κατὰ βλεφάρων θερμὰ βάλοι δάκρυα.
Οὔτε σε κωμάζειν ἀπερύκομαι, οὔτε καλοῦμαι·
  Ἀργαλέος * γὰρ ἐὼν, καὶ φίλος, εὖτ' ἂν ἀπῇς.
Αἴθων μὲν γένος εἰμί· πόλιν δ' εὐτείχεα Θήβην
  Οἰκῶ, πατρῴας γῆς ἀπερυκόμενος.
Μή μ' ἀφελῶς παίζουσα, φίλους δ' εὔναζε τοκῆας
  Ἄργυρι· σοὶ μὲν γὰρ δούλιον ἦμαρ ἔπι·
Ἡμῖν δ' ἄλλα μὲν ἐστι γυναί κακὰ πόλλ', ἐπεὶ ἐκ γῆς
  Φεύγομεν, ἀργαλέη δ' οὐκ ἔπι δουλοσύνη,
Οὔθ' ἡμᾶς περνᾶσι· πόλις δὲ μὲν ἐστι καὶ ἡμῖν
  Καλή, Ληθαίῳ κεκλιμένη πεδίῳ.
Μή ποτε πὰρ κλαίουσι καθεζόμενοι γελάσωμεν,
  Τοῖς αὐτῶν ἀγαθοῖς Κύρν' ἐπιτερπόμενοι.
Ἐχθρὸν μὲν, χαλεπὸν, καὶ δυσμενῆ ἐξαπατῆσαι
  Κύρνε· φίλον δὲ φίλῳ ῥᾴδιον ἐξαπατᾶν.

Adſcribuntur & hæc Theognidi.

* Οὐδὲν Κύρν' ὀργῆς ἀδικώτερον, ἣ τὸν ἔχοντα
  Πημαίνει, θυμῷ δειλὰ χαριζομένη.

Οὐδὲν

Nihil Cyrne bona dulcius est muliere:
Testis ego; tu vero meæ [testis] esto veritatis.

Multas ferre solet sermo mortalibus viris
Offensiones, mente Cyrne turbata.

Curæ hominum sortitæ sunt, alas varias habentes,
Diuidi animi gratiâ & victus.

Iuuenare care anime: mox forsan aliqui alii erunt
Viri: ego autem mortuus, terra nigra ero.

Senescens autem, ciues inter decorus est; nec quisquam eum
Lædere vel reuerentiæ vel iuris [gratia] vult.

Nullum, Cyrne, radii lucem-hominibus-ferentis Solis
Virum aspiciunt cui non reprehensio impendeat.
Ciuium vero non possum nosse mentem, quamnã habeant.
Neque enim [vel] bene faciens placeo, vel male.

Iam enim me vocauit marinus domum defunctus,
Mortuus, [& tamen] viuo sonans ore.

EX SOLONIS
ELEGIIS.

MEmoriæ & Iouis Olympii inclytæ filiæ
Musæ Pierides, audite me precantem.
Felicitatem mihi a diis beatis præbete, & ab omnibus
Hominibus semper bonam habere existimationem;
Et iucundum hic amicis esse, inimicis autem acerbum;
Illis quidem venerandũ, his autem formidabilem aspectu.
Pecunias porro desidero quidẽ habere; iniuste vero possidere
Nolo; omnino [enim] vindicta tandem venit.
Ac diuitiæ quidem quas dii tribuerint, manent homini
Stabiles, ab imo fundo ad verticem vsque:

Quas

Οὐδὲν Κύρν' ἀγαθῆς γλυκερώτερόν ἐστι γυναικός·
Μάρτυς ἐγὼ, σὺ δέ μου γίγνου ἀληθοσύνης.

Πολλὰ φέρειν εἴωθε λόγους θνητοῖσι βροτοῖσι
Πταίσματα, τῆς γνώμης Κύρνε ταρασσομένης.

Φροντίδες ἀνθρώπων ἔλαχον πτερὰ ποικίλ' ἔχουσαι,
Μειρόμεναι ψυχῆς εἵνεκα καὶ βιότου.

---

* Ἡβώοις φίλε θυμέ· τάχ' αὖ τινες ἄλλοι ἔσοιντο
Ἄνδρες· ἐγὼ δὲ θανὼν, γαῖα μέλαιν' ἔσομαι.

Γηράσκων δ' ἀστοῖσι μεταπρέπει· οὐδέ τις αὐτὸν
Βλάπτειν οὐδ' αἰδοῦς οὐδὲ δίκης ἐθέλει.

Οὐδένα Κύρν' αὐγαὶ φαεσιμβρότου ἠελίοιο
Ἄνδρ' ἐφορῶσ' ᾧ μὴ μῶμος ἐπικρέμαται.
Ἀστῶν δ' οὐ δύναμαι γνῶναι νόον, ὅντιν' ἔχουσιν.
Οὔτε γὰρ εὖ ἔρδων ἀνδάνω, οὔτε κακῶς.

---

*Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάττιος οἴκαδε νεκρὸς,
Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΛΩΝΟΣ

ΕΛΕΓΕΙΩΝ.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου* ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὐχομένῳ.
*Ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε, καὶ πρὸς ἁπάντων
Ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·
Εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρόν·
Τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.
Χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
Οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
Πλοῦτον δ' ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ
Ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν·

Quas vero colunt homines,ab iniuria,non rite
Proueniunt; ſed iniuſtis operibus pellectæ,
Sequuntur inuitæ,ſtatimque permiſcentur calamitati:
Initium autem a paruo [momento] fit, tamquam ignis;
Leue quidem primum, ſed deſinit dolorificum:
Non enim diu mortalibus iniuriæ opera durant:
Sed Iupiter finem inſpicit omnium; atque repente
Vt ventus nubes illico diſſipat
Vernus,qui fluctuoſi maris immenſi
Agitans fundum,[&] per terram triticiferam
Lætas vaſtans ſegetes, ad deorum ſedem in altum peruenit
Cælum,& rurſus ſerenitatem ſpectandam exhibet:
Relucetque vis ſolis per terram opimam
Pulchre,nubium vero nihil amplius eſt videre.
Talis eſt [quoque] vindicta Iouis: neque ob quodlibet,
Vt mortalis homo,eſt citus in iram.
Cæterũ nõ ſemper latet in perpetuum,quicumq; ſceleroſum
Pectus habet;ſed omnino tandem detectus apparuit.
At hic quidem ſtatim luit,ille poſt.quod ſi fugerint
Ipſi, nec deorum fatum inſecutum eos corripuerit;
Omnino tandem venit, atque immeriti facinora luunt
Liberi auctorum [iſtorum] in poſterum.
Nos vero mortales ita cogitamus; Idẽ valet bonus & malus.
Quam opinionem,[vt] bonam quiſque habet
Antequã aliquid patiatur; tũc [rurſus] lamentatur: eousque
Oſcitantes leui ſpe fouemur. (autem
Ac ſi quis morbis difficilibus implicetur,
Id cogitat quomodo ſanus ſit futurus.
Alius, timidus cum ſit,fortis vir [ſibi] eſſe videtur;
Et pulcher [ſibi] videtur qui formæ gratiã non habet.
Si quis caret pecuniis, & paupertatis eum onus premit,
Omnino [tamen] multas opes acquiſiturus videtur.
Accelerat alius aliunde. hic quidem per mare vagatur
In nauibus,cupiens lucrã referre domum,
[Per mare inquam] piſcoſum,ventis agitatus periculoſis,
Nihil penitus animæ [i. vitæ] ſuæ parcens.
Alius,terram ſcindens arboroſam in annum
Famulatur; quibus [ſcilicet] curua aratra curæ ſunt.
Alius ex Minerua multasque artes callente Vulcano
Operoſis manibus colligit victum.

Alius,

*Ὃν δ' ἄνδρες τιμῶσιν, ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
  Ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενος,
Οὐκ ἐθέλων ἕπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτῃ·
  Ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται, ὥστε πυρός·
Φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιηρὴ δὲ τελευτᾷ·
  Οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει·
Ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος· ἐξαπίνης δὲ
  Ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἶψα διεσκέδασεν
Ἠρινός, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο
  Πυθμένα κινήσας, γῆν κατὰ πυροφόρον
Δῃώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἕδος αἰπὺν ἱκάνει
  Οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖθις ἔθηκεν ἰδεῖν·
Λάμπει δ' ἠελίοιο μένος κατὰ πίονα γαῖαν
  Καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν.
Τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἑκάστῳ,
  Ὥσπερ θνητὸς ἀνήρ, γίγνεται ὀξύχολος·
Αἰεὶ δ' οὔτε λέληθε διαμπερὲς ὅστις ἀλιτρὸν
  Θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη.
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ἔτισεν, ὁ δ' ὕστερον· εἰ δὲ φύγωσιν
  Αὐτοί, μηδὲ θεῶν * μοῖρ' ἐπιοῦσα κίχῃ,
Ἤλυθε πάντως, αὐτίκ' ἀναίτια ἔργα τίνουσιν
  Οἱ παῖδες τούτων ἡγεμόνων ὀπίσω.
Θνητοὶ δ' ὧδε νοοῦμεν, Ὁμῶς ἀγαθός τε κακός τε·
  Ἐσθλὴν ἣν αὐτὸς δόξαν ἕκαστος ἔχει,
Πρίν τι παθεῖν· τότε δ' αὖτις ὀδύρεται· ἄχρι δὲ τούτου
  Χάσκοντες, κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
Χὤστις μὲν νούσοισιν ὑπ' ἀργαλέῃσι πιεσθῇ,
  Ὡς ὑγιὴς ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο.
Ἄλλος, δειλὸς ἐών, ἀγαθὸς δοκεῖ ἔμμεναι ἀνήρ·
  Καὶ καλός, μορφὴν οὐ χαρίεσσαν ἔχων·
Εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιᾶται,
  *Κτήσασθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.
Σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μέν, κατὰ πόντον ἀλᾶται
  Ἐν νηυσί, χρῄζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν,
Ἰχθυόεντ', ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλέοισι,
  Φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος.
Ἄλλος, γῆν τέμνων πολυδένδρεον, εἰς ἐνιαυτὸν
  Λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει.
Ἄλλος, Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω
  Ἀργαλέοιν χεροῖν ξυλλέγεται βίοτον.

Alius, Olympiadum Musarum munera edoctus,
Amabilis sapientiæ modum assequitur.
Alium rex longe conficiens Apollo vatem effecit;
Qui malum homini veniens de longe prænouit:
Cui [scil.] dii secundi fuerint: verum fatalia prorsus
Nec vllum auerruncabit augurium, neque sacrificia.
Alii, Pæonis multa pharmaca tenentis, opera exercent,
Medici. hos quoque nullus consequitur finis:
Sed sæpe ex modico dolore morbus fit magnus;
Nec quisquam soluerit licet mitia remedia præbens:
Alium [tamen] malis ægritudinibus & molestis agitatum,
Manibus contingens, illico sanum reddit.
Fatum porro mortalibus adducit mala, sed & bona:
Donaque deorum immortalium sunt ineuitabilia.
Omnibus sane factis periculum inest: neque quis nouit
Quo appulsurus sit a negotii principio.
Alius bene [rem] gerere aggrediens, nec [satis] prospiciens,
In magnam noxam difficilemque ruit.
Alii male rem tractanti Deus in omnibus largitur
Successum bonum, liberationem ab insipientia.
At diuitiarum nullus hominibus constitutus est terminus.
Nam qui nunc inter nos plurimum possident victum,
Bis tantum quærunt. Quisnam satiauerit omnes?
Lucra quidem certe mortalibus dederunt immortales:
At noxa e nobis exsistit: quam cum Iupiter
Miserit vt pœnas sumat, alias alius [eam] habet.

Ex nube exsistit vis niuis & grandinis:
Tonitruque ex corusco nascitur fulgure.
A ventis autem mare turbatur. quod si quis
Non moueat, omnium est iustissimum.
Per magnos viros perditur ciuitas, & in monarchæ
Seruitutem populus incidit per inscitiam.
Populo enim dedi tantum imperii quantum sufficit,
Honoris [ei] nec auferens [quidquam] nec præbens.
Qui vero potentiam habebant, opibusque erant spectabiles,
Etiam iis prospexi ne quid haberent quod nõ conueniret.
Stetique validum vtrisque scutum circumponens;
Neutrosque iniuste vincere siui.

Eiusdem

Ἄλλος, Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθείς,
Ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος.
Ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἔγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον,
Ὧι συνομαρτήσωσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
Οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται, οὔθ' ἱερά·
Ἄλλοι,* Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργα ἔχοντες,
Ἰητροί· καὶ τοῖς οὐδὲν ἔπεστι τέλος·
Πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος,
Κοὔτις λύσαιτ' ἂν ἤπια φάρμακα δούς·
Τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κυκώμενον ἀργαλέαις τε,
Ἁψάμενος χειροῖν αἶψα τίθησ' ὑγιῆ.
Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει, ἠδὲ καὶ ἐσθλόν·
Δῶρα δ' ἄφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων.
Πᾶσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν
Ἧι σχήσειν μέλλει χρήματος ἀρχομένου.
Ἀλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος, οὐ προνοήσας
Εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσε·
Τῷ δὲ *κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα δίδωσι
Συντυχίην ἀγαθήν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
*Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνδράσι κεῖται.
Οἱ γὰρ νῦν ἡμέων πλεῖστον ἔχουσι βίον,
Διπλασίως σπεύδουσι. τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας;
Κέρδεά τοι θνητοῖς ὤπασαν ἀθάνατοι·
Ἄτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται· ἣν ὁπόταν Ζεὺς
Πέμψῃ τισομένην, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

Ἐκ νεφέλης πέλεται χιόνος * μένος, ἠδὲ χαλάζης·
Βροντὴ δ' ἐκ λαμπρᾶς γίγνεται ἀστεροπῆς·
Ἐξ ἀνέμων δὲ θάλασσα ταράσσεται· ἢν δέ τις αὐτὴν
Μὴ κινῇ, πάντων ἐστὶ δικαιοτάτη·
Ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ μονάρχου
Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσε.
Δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος, ὅσσον ἐπαρκεῖ,
Τιμῆς οὔτ' ἀφελὼν, οὔτ' ἐπορεξάμενος.
Οἳ δ' εἶχον δύναμιν, καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγητοί,
Καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔχειν.
Ἔστην δ' ἀμφιβαλὼν κρατερὸν σάκος ἀμφοτέροισι,
Νικᾶν δ' οὐκ εἴασ' ἀμφοτέρους ἀδίκως.

Eiuſdem.

Noſtra vero vrbs numquam ex Iouis óccidet
Fato,& beatorum deorum ſententia.
Talis enim magnanima inſpectrix potente patre nata,
Pallas Minerua, manus deſuper tenet.
Ipſi autem magnam vrbem perdere imprudentia
Ciues volunt,pecuniis illecti.
Populique ducum mens iniuſta; quibus promptum eſt
Ex magna iniuria multos dolores pati.
Non ſciunt enim ſatietatem cohibere,nec præſentes
Lætitias epuli in quiete moderari.
Parit vtiq; ſatietas petulantiã,cũ multæ [illã] opes ſequũtur.
Neque ſacris poſſeſſionibus,neque publicis
Parcentes,furantur direptionibus aliunde alius:
Neque veneranda Iuſtitiæ ſtatuta obſeruant:
Quæ tacens,conſcia eorum quæ fiunt,quæque ante fuerunt,
Suo tempore omnino venit,vt pœnas exigat.
Hinc ergo vniuerſæ vrbi venit ineuitabile vlcus,
Inque malam repente ſeruitutem incidit;
Vel ciuilem ſeditionem dormiensve bellum excitat,
Quod multorum amabilem perdidit ætatem.
Ab hoſtibus enim cito vrbs amabilis
Atteritur prœliis,quę amicos iniuria afficiunt.
Hæc quidem in populo obuerſantur mala: pauperum vero
Multi in peregrinam terram deueniunt
Venditi,vinculisque indignis conſtricti

. . . .

Sic publicum malum cuique domum venit,
Nec atrienſes inhibere [illud] volunt ianuæ;
Sed altos ſuper muros tranſcendit,& omnino inuenit
Siue quis in penetrale fugiat,ſiue in thalamum.
Hæc docere animus me iubet Athenienſes,
Quod plurima [ſcil.]mala vrbi conciliet legum neglectus;
Legum autem obſeruatio, decentia & recta reddit omnia,
Et ſubinde iniuſtis compedes iniicit,
Aſpera læuigat,ſatietatem compeſcit,iniuriam abolet,
Noxæque naſcentia exſtinguit ſemina:
Lites prauas corrigit, elata facta
Manſuefacit, ſeditionisque opera compeſcit:

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἡμετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὔποτ' ὀλεῖται
Αἶσαν, καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων.
Τοίη γὰρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος ὀβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὕπερθεν ἔχει.
Αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν
Ἀστοὶ βούλονται χρήμασι πειθόμενοι.
Δήμου δ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἑτοῖμον
Ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν.
Οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον, οὐδὲ παρούσας
Εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.
*Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν πολὺς ὄλβος ἕπηται.
Οὔθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
Φειδόμενοι, κλέπτουσιν ἐφ' ἁρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος·
Οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ Δίκης θέμεθλα·
Ἣ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα, πρό τ' ἐόντα·
Τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' * ἀποτισαμένη.
*Ταῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἕλκος ἄφυκτον,
Εἰς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην·
Ἣ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὕδοντ' ἐπεγείρει,
Ὃς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην.
Ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
Τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικοῦσι * φίλους.
Ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά, τῶν δὲ πενιχρῶν
Ἱκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἀλλοδαπὴν
*Πραθέντες, δεσμοῖσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες

. . . .

Οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἑκάστῳ,
Αὔλειοι δέ τ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι·
Ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορεν, εὗρε δὲ πάντως
Εἴ γέ τις ἢ φεύγων ἐν μυχῷ ἢ θαλάμῳ.
Ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
Ὡς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομία παρέχει·
Εὐνομία δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει,
Καὶ θαμὰ τοῖς ἀδίκοις ἀμφιτίθησι πέδας·
Τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,
Αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα·
Εὐθύνει δὲ δίκας σκολιάς, ὑπερήφανά τ' ἔργα
Πραΰνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης·

Compeſcit etiam grauis contentionis bilem: ſuntque ſub ea
Omnia inter homines integra & cauta.

Eiuſdem.

Si vero mala paſſi eſtis ob malitiam veſtram,
Ne diis horum cauſam aliquam imputetis.
Ipſi enim iſtos auxiſtis, præmia ceu liberatoribus dantes:
Et propterea malam adepti eſtis ſeruitutem.
Veſtrum autem quisque vulpis incedit veſtigiis,
Omnibusq́ue vobis laxa ineſt mens.
Linguam enim hominis inſpicitis, & verſuta verba;
In res vero quæ fiant nullas intuemini.

Primum quidem Iouem Saturnium regem precemur,
Vt legibus his proſperum ſucceſſum & gloriam largiatur.

Omnino autem hominibus obſcura [eſt] mens deorum.

Nec beatus eſt vllus mortalis; ſed ærumnoſi
Omnes quotquot mortales ſol aſpicit.

Eamus in Salaminem, pugnaturi pro inſula
Deſiderata, graueque probrum depulſuri.

Oſtendet ſane inſaniam meam breue tempus ciuibus;
Oſtendet inquam, veritate in medium prodeunte.

Cognitionis vero obſcuram difficillimum eſt cognoſcere
Menſuram: quæ ſane omnium fines ſola continet.

Opera vero Cyprigenæ nunc mihi grata, & Bacchi
Ac Muſarum: quæ hominibus afferunt lætitias.

Ne mihi mors indefleta veniat; ſed amicis
Linquam defunctus dolores & gemitus.

Seneſcoque multa ſemper diſcens.

Puer

Παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον· ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
Πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

Τοῦ αὐτοῦ.

Εἰ δὲ πεπόνθατε * λυγρὰ δι' ὑμετέρην κακότητα,
Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ * τούτους ηὐξήσατε, ῥύσια δόντες·
Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔχετε δουλοσύνην.
Ὑμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος * ἴχνια βαίνει·
Σύμπασιν δ' ὑμῖν * χαῦνος ἔνεστι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς * ἔπος αἰόλον ἀνδρός·
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

Πρῶτα μὲν εὐχώμεσθα Διῒ Κρονίδῃ βασιλῆϊ,
Θεσμοῖς τοῖσδε τύχην ἀγαθὴν καὶ κῦδος ὀπάσσαι.

Πάντῃ δ' ἀθανάτων ἀφανὴς νόος ἀνθρώποισι.

Οὐδὲ μάκαρ οὐδεὶς πέλεται βροτὸς, ἀλλὰ πονηροὶ
Πάντες ὅσους θνητοὺς ἠέλιος καθορᾷ.

Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
Ἱμερτῆς, χαλεπόν τ' αἶσχος ἀπωσόμενοι.

Δείξει δὴ μανίην μὲν ἐμὴν βαιὸς χρόνος ἀστοῖς·
Δείξει, ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης.

Γνωμοσύνης δ' ἀφανὲς χαλεπώτατόν ἐστι νοῆσαι
Μέτρον· ὃ δὴ πάντων πείρατα μοῦνον ἔχει.

Ἔργα δὲ Κυπρογενοῦς νῦν μοι φίλα, καὶ Διονύσου,
Καὶ Μουσῶν· ἃ τίθησ' ἀνδράσιν εὐφροσύνας.

Μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
Καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Puer impubis adhuc infans, ſeptum dentium
Emittit primis ſeptem annis.
Poſtquam vero alteros ſeptem [ei] Deus abſoluerit annos,
Pubis indicia generationi aptæ apparent.
Tertia [hebdomade] mentum, augeſcentibus iam membris,
Lanugine obducitur, colore florem mutante.
Quarto ſeptenario quiſque præſtantiſſimus eſt
Robore, ipſique viri ſigna virtutis edunt.
Quinto, maturum iam virum nuptias meminiſſe oportet,
Et liberorum procreationem in futurum quærere.
Sexto, in omnibus abſoluitur viri mens,
Nec amplius æque ineluctabilia peragere opera vult.
Septimo ſeptenario mente & lingua fiet optimus;
Et octauo, ambobus illis, annis quatuordecim.
Nono adhuc aliquid poteſt; verum remiſſior eſt ipſius
Ad magnam virtutem tam lingua quam ſapientia.
Decimo, ſi quis menſura completa eo peruenerit,
Iam non immaturus mortis fatum ſubeat.

NAVMACHII.

Aurum ſane & argentum ſunt puluis, atque adeo ipſi
Lapilli in calculoſa maris crepidine:
Multi autem proiecti iacent ad oras fluuiorum temere.
At veſtes marini conchylii cruore rubefiunt,
Quibus inhiare ſolent ſtolidi piſcatores.

CALLIMACHI.

Etenim ego, quæcumque olim capiti largitus ſum,
Flaua cum odoratis vnguenta corollis,
Omnia ſtatim odorem amiſerunt: & quæ dentes
Intra in ventrem ingratum ſubiuerunt,
Eorum quoq; nihil in craſtinũ remanſit. Quæ vero in aures
Recondidi, ea ſola mihi adhuc manent.

Nec proſperitas ſine virtute poteſt homines prouehere.

Dii ſemper tenuibus tenuia largiuntur.

Παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν ἔτι νήπιος, ἕρκος ὀδόντων
Φύσας ἐκβάλλει πρῶτον ἐν ἕπτ' ἔτεσιν.
Τοὺς δ' ἑτέρους ὅτε δὴ τελέσῃ θεὸς ἕπτ' ἐνιαυτοὺς,
Ἥβης ἐκφαίνει σήματα γεινομένης.
Τῇ τριτάτῃ δὲ γένειον ἀεξομένων ἐπὶ γυίων
Λαχνοῦται, χροιῆς ἄνθος ἀμειβομένης.
Τῇ δὲ τετάρτῃ πᾶς ἐν ἑβδομάδι ἐστὶν ἄριστος
Ἰσχύν, οἵ τ' ἄνδρες σήματ' ἔχουσ' ἀρετῆς.
Πέμπτῃ δ' ὥριον ἄνδρα μεμνημένον ἂρ γάμου εἶναι,
Καὶ παίδων ζητεῖν ἐξοπίσω γενεήν.
Τῇ δ' ἕκτῃ περὶ πάντα καταρτύεται νόος ἀνδρὸς,
Οὐδ' ἔρδειν ἔθ' ὁμῶς ἔργ' ἀπάλαμνα θέλει.
Ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσι μέγ' ἄριστος·
Ὀκτὼ δ', ἀμφότερα, τέσσαρα καὶ δέκ' ἔτη,
Τῇ δ' ἐνάτῃ ἔτι μὲν δύναται, μαλακώτερα δ' αὐτοῦ
Πρὸς μεγάλην ἀρετὴν γλῶσσά τε καὶ σοφίη.
Τῇ δεκάτῃ δ' εἴ τις τελέσας κατὰ μέτρον ἵκοιτο,
Οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου.

ΝΑΥΜΑΧΙΟΥ.

Χρυσός τοι κόνις ἐστὶ καὶ ἄργυρος, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Λᾶες ἐπὶ ῥηγμῖνι πολυψηφῖδι θαλάσσης·
Πολλοὶ δ' ἐρρίφαται ποταμῶν παρὰ χείλεσιν αὔτως.
Εἵματα δ' εἰναλίης ἐρυθραίνεται αἵματι κόχλου,
Τοῖς ἔπι φυσιόωσι δαλίφρονες ἀσπαλιῆες.

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ.

Καὶ γὰρ ἐγὼ τὰ μὲν ὅσσα καρήατι τῆμος ἔδωκα,
Ξανθὰ σὺν εὐόδμοις ἀκρολιπῆ στεφάνοις,
Ἄπνοα πάντ' ἐγένοντο παραχρῆμ'· ὅσσα τ' ὀδόντων
Ἔνδοθι νειαίραν τ' εἰς ἀχάριστον ἔδυ,
Καὶ τῶν οὐδὲν ἔμεινεν ἐς αὔριον· ὅσσα δ' ἀκουαῖς
Εἰσεθέμην, ἔτι μοι μοῦνα πάρεστι τάδε. 6

Οὔτ' ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ἐπίσταται ἄνδρας ἀέξειν.

Αἰεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ διδοῦσι θεοί.

ΕΥΗΝΟΥ

EX EVENO PARIO.

Multis contradicere quidem in omnibus ex æquo mos eſt;
Recte vero contradicere non id amplius in more eſt.
Et aduerſus illos ſufficit, vt vetus verbum eſt,
Tibi quidem hæc videntur, mihi vero iſta.

Ad ſapientiã [quærendã] adhibere audaciã, percõgruens eſt:
Alioquin & noxia eſt,& malum affert.

Sæpe ira mentem hominum detexit
Latentem,inſania multo peiorem.

Exercitationem diuturnam rem eſſe dico,amice: atque adeo
Eam hominibus tandem naturam eſſe.

Omnis enim res coacta,naturâ moleſta eſt.

E RHIANO.

Profecto igitur omnes omnino erramus animis
Homines,ferimusq; deorum alterutra lance tributa dona
Pectore inconſulto. Nam qui victus inops
Obuerſatur,diis grauem impingit culpam
Mœſtus; ſuam vero virtutem animumque negligit,
Nec dicere quidquam neque facere audet,
Exhorreſcens vbi viri locupletes adfuerint:
Sed animum ei rodunt mœſtitia & ærumna.
At qui proſpere agit,& cui opes Deus tribuit,
Ac dominiũ in multos; hic obliuiſcitur cuius gratia telluri
Pedibus inſiſtat, & mortales ei ſint parentes;
Sed ſuperbia & vitioſa elatione animi
Inſtar Iouis tonat,& caput ſupra ceruicem tollit,
Quamuis paruus, pulchrisq; decorã cubitis Mineruã ambit;
Aut ſemitam aliquam rimatur ad Olympum,
Vt diis immortalibus annumeratus, epulis eorum fruatur.
At Noxa teneris accurrens pedibus,
In ſummis capitibus nec exſpectata,nec viſa,
Aliâs quidem vetulis ipſa iuuenili forma; aliâs contra,
Iuuenculis ſenili ſpecie ſuperuenit delictis,
Ioui deorum principi & Iuſtitiæ gratum faciens.

EX

ΕΥΗΝΟΥ ΠΑΡΙΟΥ.

Πολλοῖς ἀντιλέγειν μὲν ἔθος περὶ παντὸς ὁμοίως·
Ὀρθῶς δ' ἀντιλέγειν οὐκέτι τοῦτ' ἐν ἔθει.
Καὶ πρὸς μὲν τούτους ἀρκεῖ, λόγος ὡς ὁ παλαιός,
Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστίν, ἐμοὶ δὲ τάδε.

Πρὸς σοφίαν μὲν ἔχειν τόλμαν, μάλα σύμφορόν ἐστι·
Χωρὶς, καὶ βλαβερὴ, καὶ κακότητα φέρει.

Πολλάκις ἀνθρώπων ὀργὴ νόον ἐξεκάλυψε
Κρυπτόμενον, μανίας πουλὺ χερειότερον.

Φημὶ πολυχρόνιον μελέτην ἔμμεναι φίλε· καὶ δὴ
Ταύτην ἀνθρώποισι τελευτῶσαν φύσιν εἶναι.

---

*Πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον πρᾶγμ' ἀνιηρὸν ἔφυ.

ΡΙΑΝΟΥ.

Ἦ ἄρα δὴ μάλα πάντες ἁμαρτίνοοι πελόμεσθα
Ἄνθρωποι· φέρομεν δὲ θεῶν ἑτερόρροπα δῶρα
Ἀφραδέϊ κραδίῃ· βιότοιο μὲν ὅς κ' ἐπιδευής
Στρωφᾶται, μακάρεσσιν ἐπὶ ψόγον αἰνὸν ἰάπτει
Ἀχνύμενος, σφετέρην δ' ἀρετὴν καὶ θυμὸν ἀτίζει·
Οὐδέ τι θαρσαλέος νοέειν ἔπος, οὐδέ τι ῥέξαι,
Ἐρριγὼς ὅθι τ' ἄνδρες ἐχεκτέανοι παρέωσι,
Καί οἱ θυμὸν ἔδουσι κατηφείη καὶ ὀϊζύς.
Ὃς δέ κεν εὐοχθῇσι, θεὸς δ' ἐπὶ ὄλβον ὀπάζει
Καὶ πολυκοιρανίην, ἐπιλήθεται οὕνεκα γαῖαν
Ποσσὶν ἐπιστείβει, θνητοὶ δέ οἱ εἰσὶ τοκῆες·
Ἀλλ' ὑπερηφανίῃ καὶ ἀμαρτωλῇσι νόοιο
Ἶσα Διὶ βρομέει, κεφαλὴν δ' ὑπὲρ αὐχένας ἴσχει,
Καί περ ἐὼν ὀλίγος, μνᾶται δ' εὔπηχυν Ἀθήνην·
Ἠέ τιν' ἀτραπιτὸν τεκμαίρεται Οὔλυμπόνδε,
Ὥς κε μετ' ἀθανάτοισιν ἀρίθμιος εἰλαπινάζῃ.
Ἡ δ' Ἄτη ἁπαλοῖσι μετατρωχῶσα πόδεσσιν,
Ἄκρης ἐν κεφαλῇσιν ἀνώϊστος καὶ ἄφαντος,
Ἄλλοτε μὲν γραίῃσι νεωτέρη, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ὁπλοτέρῃσι γρηῦς ἐφίσταται ἀμπλακίῃσι,
Ζηνὶ θεῶν κρείοντι Δίκῃ τ' ἐπίηρα φέρουσα.

ΕΡΑ-

EX ERATOSTHENE.

Vinum igni æqualem vim habet, ſiquando virum
Subierit; conturbat [eum] ceu Libycum mare
Aquilo vel auſter: & quamuis occulta profert
E pectoris fundo; omnemque virorum mentem excutit.

EX PANYASI.

Vinum, optimum quidem mortalibus a diis donum eſt,
Si bibatur moderate: immoderate vero, peſſimum [fit.]

E LINO.

Perpende, ſtudioſe præbitis auribus,
Verborum noſtrorum viam omni ex parte veram.
Noxas repelle damnoſas, quæ profanorum
Vulgus ſubuertunt, calamitatibusque per omnia implicant
Variis, fallaces grauesque formas ſibi ſumentes:
Quas tu cautione mentis ab animo arceto.
Hæc enim purgatio iuſto ritu te expiabit:
Si quidem re vera exitioſum earum genus odiſti,
Et in primis materiam omnium turpium largitricem,
Quam cupiditas inſtar aurigæ effuſis regit frenis.

Sperare oportet omnia: quia non eſt quidquam inſperatum.
Omnia Deo facilia factu ſunt, nihilque effectu impoſſibile.

E MENECRATE.

Senectutem, ſi abſit, quilibet exoptat: ſi quando venerit,
Incuſat: ſemper vero melior eſt quæ exſpectatur.

E POSIDIPPO.

Qualem quis vitæ inſiſtat callem? Nam in foro
Sunt lites & actiones moleſtæ; in ædibus autem
Curæ: ruri, laborum ſatis; at in mari
Timor: peregre, ſi quid habes, metuendum eſt;
Si eges, moleſtum eſt. vxorem habes? non ſine curis
Eris. non ducis vxorem? eo magis viuis ſolitarius.
Liberi, labores pariunt: vita ſine liberis, orbitas eſt. iuuentus
Amens eſt; cani contrà inualidi.
E duobus ergo alterum erat eligendum, aut natum eſſe
Numquam, aut ſtatim natum vita fungi.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ.

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας
Ἔλθῃ· κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βορρῆς ἠὲ νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει,
Βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον.

ΠΑΝΥΑΣΙΔΟΣ.

Οἶνος μὲν θνητοῖσι θεῶν πάρα δῶρον ἄριστον,
Πινόμενος κατὰ μέτρον· ὑπὲρ μέτρον δὲ, χερείων.

ΛΙΝΟΥ.

Φράζεο δὴ, σπουδὴν ἐντυνάμενος δι' ἀκουῆς,
Μύθων ἡμετέρων ἀτραπὸν* πρὸς παντὸς ἀληθῆ.
Κῆρας ἀπωσάμενος πολυπήμονας, αἵτε βεβήλων
Ὄχλον ἀϊστῶσαι, ἄταις περὶ πάντα πεδῶσι
Παντοίαις, μορφῶν χαλεπῶν ἀπατήματ' ἔχουσαι·
Τὰς μὲν ἀπὸ ψυχῆς εἴργειν φυλακοῖσι νόοιο.
Οὗτος γάρ σε καθαρμὸς δικαίως* ὀσιώσει,
Εἴ κεν ἀληθείῃ μισέῃς ὅλον γένος αὐτῶν·
Ἠδ' ὕλην προφάτις αἰσχρῶν δώτειραν ἁπάντων·
Ἣν ἐπιθυμία ἡνιοχεῖ μάργοισι χαλινοῖς.

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ'· ἐπεὶ οὐκ ἔστ' οὐδὲν ἄελπτον.
Ῥάδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ.

Γῆρας ἐπὰν μὲν ἀπῇ, πᾶς εὔχεται· ἢν δέ ποτ' ἔλθῃ,
Μέμφεται· ἔστι δ' ἀεὶ κρεῖσσον ὀφειλόμενον.

ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΥ.

Ποίην τις βιότοιο τάμοι τρίβον; εἰν ἀγορῇ μὲν
Νείκεα, καὶ χαλεπαὶ πρήξιες· ἐν δὲ δόμοις
Φροντίδες· ἐν δ' ἀγροῖς, καμάτων ἅλις· ἐν δὲ θαλάσσῃ
Θάρβος· ἐπὶ ξείνης δ', ἢν μὲν ἔχῃς τι, δέος·
Ἢν δ' ἀπορῇς, ἀνιαρόν. ἔχεις γάμον; οὐκ ἀμέριμνος
Ἔσσεαι. οὐ γαμέεις; ζῇς ἔτ' ἐρημότερον.
Τέκνα, πόνοι· πήρωσις, ἄπαις βίος. αἱ νεότητες,
Ἄφρονες· αἱ πολιαὶ δ' ἔμπαλιν ἀδρανέες.
Ἦν ἄρα τοῖν δυοῖν ἑνὸς αἵρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
Μηδέποτ', ἢ τὸ θανεῖν αὐτίκα τικτόμενον.

METRODORI,
e contrario.

Quemlibet vitæ ſecueris callem. in foro [enim]
Gloria & actiones cautæ : domi,
Quies: ruri, naturæ venuſtas: in mari autem
Lucrum : peregre, ſi quid habes, laus eſt;
Sin eges, ſolus nouiſti. vxorem habes ? domus optima
Erit. non ducis vxorem ? viues adhuc leuius.
Liberi,deſideriū pariūt; vita ſine liberis, ſecura eſt. iuuentus,
Robuſta eſt ; cani contra, pii.
Non ergo alterutrum e duobus eligendum eſt, aut natū eſſe
Numquā,aut [ſtatim] mori: oēs.n.vitæ partes bonæ ſunt.

E SIMONIDE.

Nulla inter homines res perpetuo ſtabilis manet;
Sed vnum [hoc] Chius vir pulcherrimum dixit verbum:
Qualis foliorum generatio eſt,talis etiam hominum.
Sed pauci mortalium id [verbum] auribus perceptum
In pectore condunt. eſt enim ſpes vnicuique
Virorum,qualis iuuenum pectoribus innaſcitur.
Quamdiu vero quis amabilem pubertatis florem habet,
Leuem gerens animum,multa cogitat irrita.
Nam neq; ſenectutem ſibi neq; mortem affuturā exſpectat:
Neque cum ſanus eſt,laboris curam gerit.
Inſipientes quibus hæc mens eſt: neque ſciunt
Quod pubertatis & vitæ breue ſit tempus
Mortalibus: ſed tu hæc diſcas,& ad vitæ finem
Animo tuo de bonis gratificari ſuſtineas.

EX ANTIMACHO.

Eſt vero Nemeſis quædam, magna dea,quæ hæc omnia
A beatis diis ſortita eſt : aram vero ei ſtatuit primus
Adraſtus ad Æſepi amnis fluenta,
Vbi honoratur & Adraſtia vocitatur.

FINIS.

ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ

ἐκ τοῦ ἐναντίου.

Παντοίην βιότοιο τάμοις τρίβον· εἰν ἀγορῇ μὲν
Κύδεα, καὶ πινυταὶ πρήξιες· ἐν δὲ δόμοις,
Ἄμπαυμα. ἐν δ' ἀγροῖς, φύσιος χάρις· ἐν δὲ θαλάσσῃ,
Κέρδος. ἐπὶ ξείνης, ἢν μὲν ἔχῃς τι, κλέος·
Ἢν δ' ἀπορῇς, μόνος οἶδας. ἔχεις γάμον; οἶκος ἄριστος
Ἔσσεται. οὐ γαμέεις; ζῇς ἔτ' ἐλαφρότερον.
Τέκνα, πόθος· ἄφροντις ἄπαις βίος. αἱ νεότητες,
Ῥωμαλέαι· πολιαὶ δ' ἔμπαλιν εὐσεβέες.
Οὐκ ἄρα τῶν δισσῶν ἑνὸς αἵρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
Μηδέποτ', ἢ τὸ θανεῖν· πάντα γὰρ ἐσθλὰ βίου.

ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεί·
Ἓν δὲ τὸ κάλλιστον, Χῖος ἔειπεν ἀνήρ·
Οἵη περ φύλλων γενεή, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν.
Παῦροι μιν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι
Στέρνοις ἐγκατέθεντο· πάρεστι γὰρ ἐλπὶς ἑκάστῳ
Ἀνδρῶν, ἥ τε νέων στήθεσιν ἐμφύεται.
Θνητῶν δ' ὄφρα τις ἄνθος ἔχῃ πολυήρατον ἥβης,
Κοῦφον ἔχων θυμόν, πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ.
Οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν, οὐδὲ θανεῖσθαι·
Οὐδ', ὑγιὴς ὅταν ᾖ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.
Νήπιοι οἷς ταύτῃ κεῖται νόος· οὐδέ τ' ἴσασιν
Ὡς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
Θνητοῖς. ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθών, βιότου ποτὶ τέρμα
Ψυχῇ τῶν ἀγαθῶν τλῆθι χαριζόμενος.

ΑΝΤΙΜΑΧΟΥ.

Ἔστι δέ τις Νέμεσις μεγάλη θεός, ἣ τάδε πάντα
Πρὸς μακάρων ἔλαχεν· βωμὸν δέ οἱ εἵσατο πρῶτος
Ἄδρηστος ποταμοῖο παρὰ ῥόον Αἰσήποιο,
Ἔνθα τετίμηται καὶ Ἀδρήστεια καλεῖται.

:-

IN EPICORVM ET ELEGIACORVM GRÆCORVM GNOMAS NOTÆ FRIDERICI SYLBVRGII.

IN PYTHAGORAM.

SVIDAS cum ſcribit quoſdam Pythagoræ præter tres genuinos libros, nempe παιδευτικὸν, πολιτικὸν, & φυσικὸν, adſcribere etiam τὰ χρυσᾶ ἔπη, ſignificat plures fuiſſe qui Pythagoram pro verſuum iſtorum auctore non habuerint. Quorum ſententiæ patrocinari videatur quod Diogenes Laertius in vita Pythagoræ nullam huius poematis mentionem facit. & cum Pythagoras fere Dorico idiomate in ſuis ſcriptis vſus ſit, in hoc poematio duo tantũ verſus (47 & 48) Doriſmum, ceteri maiori ex parte Ioniſmum habent; & philoſophi huius ſublimitatem minus adæquant. Cum igitur, eodem Laertio teſte, Lyſis, Hippaſus, Aſto, quædam a ſe ſcripta, ſub Pythagoræ nomine in lucem ediderint, ſuſpicio eſt hæc quoque magis a diſcipulis Pythagorę, quam ab ipſo Pythagora eſſe conſcripta: eo nempe modo quo Socratis ἀπομνημονεύματα a Platone & Xenophonte litteris ſunt mandata. Chryſippus ſane apud Gellium, lib. 6, cap. 2, hunc verſum, Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας, qui 54 eſt in hoc opuſculo, Pythagoreis tribuit, non Pythagoræ: vbi etiam ſimilitudo quæ de cylindro paulo poſt hunc verſum ſequitur, luculentius exponitur. Quia tamen idem Suidas cum Laertio tradit Pythagoram ſubinde diſcipulis ſuis præcepiſſe, vt domum e publico regreſſi, ſecum ipſi ruminarent, Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; qui huius poematii verſus eſt 42: in eam ſententiam adducuntur alii vt ceteros quoq; huius Aurei carminis verſus Pythagorę eſſe credant; præſertim cũ a Stobæo & aliis multis Pythagoræ adſcribantur. Is certe cuius poema

est *De viro bono*, siue Virgilius est, siue alius potius, Pythagoræ locum eum quẽ vertit, adscribere videtur. Vtut sit, siue a Pythagora, siue a discipulis eius conscripti sunt hi versus, pleraque omnia Pythagoricæ disciplinæ præcepta continent: & quæ Laertius Pythagoræ præcepta tribuit, maxima ex parte hic quoq; verbis non multum discrepantibus leguntur; vt ex collatione cuiq; perspicere licet. Quam vtilia vero sint hęc ἔπη, (siue *dicta*, siue κατ' ἐξοχὴν *hexametros versus* eo nomine accipere libet) satis declarat epitheton χρυσᾶ: vt auro ipso pretiosiora præcepta iis contineri lectores intelligant: quæ maiori ex parte talia certe sunt vt cum Christianæ doctrinæ præceptis non male consonent. Sed vt quod pręcipue mihi propositum hic est persequar, diuersam exemplariũ scripturam; versu 1, quidam libri habent διάκειται, impersonaliter nempe pro *dispositum est*. V.9, q. l. κρατεῖν δ' εἰθίζεο: magis poetice, vt mox v.35. V.12, Stob. μήτ' αὐτός· πάντ. Ausonius eum versum ita extulit, *Turpe quid ausurus, te sine teste time*. V.13, Stob. ἄσκει, imperatiuo modo. V.24, q. l. πράως εἶχ'. h. e. *leniter cede*. & mox ἐπὶ πᾶσι, *in omnibus*. V.40, locum hunc expressit auctor *Viri boni*, hoc disticho, *Non prius in dulcem declinat lumina somnum, Omnia quam longi reputauerit acta diei*. Sequentia quoq; idem poeta Latinus sic reddidit; *Quæ prætergressus? quid gestum in tempore, quid non? Quid mihi præteritum? Sic dicta & facta per omnia Ingrediens, ortoque a vespere cuncta reuoluens, Offensus prauis, dat palmam & præmia rectis*. Eodem respexit Ciceronis Cato maior, cum inquit, *Pythagoreorum more, exercendæ memoriæ gratia, quid quoque die dixerim, audierim, & egerim, commemoro vesperi*. V.42, Suid. ποῖ παρέβην; i. *vbi*, seu *quo*? V.47, nota Dorismum in solis hisce versibus; cum reliqui omnes Ionismum habeant. Sed Ionica etiam dialecto vsum esse Pythagoram, non tantum Dorica, inter cetera declarat apud Laertium Pythagoræ ad Anaximenem epistola Ionico idiomate scripta. De quaternario autẽ numero vise Macrob. in Somn. Scip. lib.1, cap.6.

IN PHOCYLIDEM.

Vt Pythagoræ, sic & Phocylidis γνώμας sæpissime citat Stobæus. Et vt eius sentẽtias e Sibyllinis oraculis furtim sur-

reptas refert Suidas, ita recens epigramma eum ceu χριστομύϛην euangelicæ ſanctitati conſona præcepta tradere affirmat: atq; adeo multi huius poematii verſus tales ſunt vt non tam ex ethnica, (Pythagorea in primis) quam ex Iudaica & Chriſtiana philoſophia promanaſſe videantur. Ac fieri potuit vt quemadmodum Pythagoras & ceteri veteres philoſophi, ita & hic vel ab Hebræis, vel ab Hebræorum diſcipulis aut ſectatoribus aliqua ſui poematii præcepta deſumpſerit. niſi forte ab Hebræis & Chriſtianis nonnulla præcepta huic poematio ſunt inſerta; vt eo maiorem iuuẽtuti fructum afferre poſſent. Hoc certe non diſſimulandum eſt, in iis verſibus qui ſub finem huius admonitorii poematis ex Athenæo ſub Phocylidis nomine ſunt additi, phraſin eſſe multo venuſtiorem; ſtilo nempe ad argumenti qualitatem conformato. Quod porro hic νουθετικὸν ποίημα inſcribitur, i. *admonitorium poema*; idẽ eſſe videtur quod Suidas παραινέσεις & γνώμας appellat, alii (eodem teſte) κεφάλαια inſcripſerunt, i. *Capita exhortatoria*, ſententias breuibus quibuſdam ceu capitib. partim naturæ, partim honeſtatis pietatisq; præcepta complectentes. Vixiſſe porro Phocylidem Suidas ſcribit eodem tempore quo Theognidem, Olympiade LIX: Euſebius autem Phocylidem floruiſſe Olympiade LX, Pythagorã Olympiade LXIII; eodem fere tempore quo in Iudæa docuit Eſaias. Iam vt ad præcipuum huius inſtituti caput, variantis ſcripturæ notationem, aggrediar, v.1, quidam libri habent μὴ ἀσελγέα κύπρεως. Deinde ſunt qui primos quinq; verſus præpoſtere collocatos cenſeant; cum ii qui ſextum & ſeptimũ locum in vulgatis editionibus tenent, præire debeãt vt in Pythagoræ poematio. Sed paruam ordinis legitimæq; diſpoſitionis rationẽ eſſe habitam in tribus his poematis, cuiq; ſatis eſt perſpicuũ; ſiue ab ipſis auctoribus ita, ferente poeſeως impetu, ſunt effuſa, ſiue ab aliis hinc inde collecta. Is certe verſus qui primus hic eſt, aptius quadrat ad eos qui 164 loco & deinceps ſequũtur. V.32, q.l. χείτονος ὄντος: & ſeq.v. ἀλεξίναι. V.34, q. λωβήσῃς καρπὸν. Verſus 46, e Io. Sambuci libro vetere additus eſt; monente Petro Victorio in Variarum lectionum appendice, ad libri 26, cap.2. V.65, q.l. ἀλεξίνη, vt v.32. Præcedenti verſu, metro conuenientius πιέειν, facta dialyſi vt in φαγέειν. V.106, q. l. ἴσοι νέκυες. V.109, q. ἐπίκαιρον, compoſite. V. 118, aptius fortaſſe ſic diſtinxeris cola, Ὅπλον ἐκάστῳ νεῖμε Θεὸς, φύσει

φύσιν ἠερόφοιτον Ὄρνισι μὲν, πολλὴν ταχυτῆτ᾽ ἀλκήν τε λέουσι: aut, *φύσιν ἠερόφοιτον Ὄρνισιν, πώλοις ταχυτῆτ᾽, ἀλκήν τε λέουσι*: quoniam vt leones, ita & equi magna pernicitate sunt prædi-ti. Quæ lectio si placeat, mox etiam nō displicebit opinor ista sequentis versus lectio, *Ταύροις δ᾽ αὐτόχυτον κέρας ἐστίν*· vulgatam sane scripturā ego mendi suspicione liberare hoc in loco nequaquam possim. V.132, sunt qui *βορὴν* passiue accipiāt: vt sensus sit, mortalis pecudis esum, quantumuis moderatū, haud attingendum esse: vt Pythagorica *ἐμψύχων ἀποχὴ* hoc loco præcipiatur, sicut mox v.137: sed *βορὴ* pro esca & cibo vsurpatum etiam infra, v.158. V.137, rectius fortasse *θηρόβορον*, passiuæ significationis accentu. V.146, q. c. *ἀπὸ οἰκείων βιότων*. V.159, q. *ἄτρητον*, *imperforatum*. V.163, q.c. *μυριότητα*: hoc sensu, *fauis infinitam varietatem per flores cereis tectis struens*. V.179, vulg. lib. *οὐδ᾽ αὐτοῖς θήρεσσ᾽ ἄρσην συνεύναδεν ἐς δύνην*: quidam etiam *ἀνδρεσσ᾽* edunt pro *θήρεσσ᾽*: vtriq; metro repugnante. ego eam lectionem sequi malui quam Petrus Victorius loco paulo ante citato e Sambuci vetusto codice adnotauit. Consonāt autem hæc præcepta partim cum lege Mosaica, partim cum epistolis Paulinis. V. 214, *εὖ φρονέοντος* ferri potest pro *εὐνοοῦντος*, *beneuoli*; cum editiones quas vidi omnes sic scriptum habeant. si quis tamen cum interprete malit *εὖ φρονέοντος*, haud equidem refragabor.

Seq. v. Aldina editio habet *ψυχῆς σου*, *animæ tuæ*. In additamento, versu penultimo, Clemens Alexandrinus pag. 258 habet *πολλὰ πλανηθῆναι*, i. *sæpe multumque in errorem inductum esse*. quæ notatio, cum tribus istis versibus, Dauidis Hœschelii diligentiæ a studiosis debetur.

IN THEOGNIDEM.

Theognidis versus esse plerosq; omnes quos vulgati libri nobis exhibent, non tantum Stobæi, sed etiam grauiorū vetustiorumq; philosophorum testimonio cognoscimus; Platonis inquā, Xenophontis, Plutarchi, Athenæi, a quibus horum versuum multi passim citantur. Tum magnam eius omnibus omnino seculis auctoritatem fuisse, Plato declarat, dum honorifico elogio testem eum ciet libro 1 De legibus; his verbis; *ποιητὴν δὲ καὶ ἡμεῖς μάρτυρα ἔχομεν Θέογνιν πολίτην τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγάρων*. Et Xenophon apud Stobæum Ser-

mone 86, qui est de Nobilitate. οὗτος δὲ ὁ ποιητὴς (inquit) περὶ οὐδενὸς ἄλλου λόγον πεποίηται, ἢ περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀνθρώπων· καί ἐστιν ὁ ποιητὴς (pro ἡ αὐτοῦ ποίησις) σύγγραμμα περὶ ἀνθρώπων· ὥσπερ εἴ τις ἱππικὸς ὢν, συγγράψειε περὶ ἱππικῆς. quibus verbis ostendit Speculum quoddam humanæ vitæ hanc poesin esse, in quo virtutum vitiorumq; luculenta descriptio proponatur. Sed an integra hæc ad nos peruenerit poesis, & an eodem ab auctore conscripta sit ordine, ea de re non immerito dubitauerimus. Xenophon enim eo quem modo citaui loco, ἡ οὖν ἀρχή μοι δοκεῖ τῆς ποιήσεως, inquit, ὀρθῶς ἔχειν. ἄρχεται γὰρ πρῶτον ἀπὸ τοῦ εὖ γενέσθαι. ᾤετο γὰρ οὐδ' ἄνθρωπον, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδὲν ἂν ἀγαθὸν εἶναι, εἰ μὴ τὰ γεννήσοντα ἀγαθὰ εἴη. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ παραδείγμασι τοῖς ἄλλοις ζῴοις χρήσασθαι, ὅσα μὴ εἰκῇ τρέφεται, ἀλλὰ μετὰ τέχνης ἕκαστα θεραπεύεται, ὅπως γενναιότατα ἔσονται. δηλοῖ δὲ ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσι· Κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα Κύρνε καὶ ἵππους, & quæ sequuntur. Quibus verbis significat, post prooemium, hoc est post versum 28, in sui temporis editionibus collocatum fuisse locum illum modo citatũ, qui est hodiernarum editionum versu 183. Deinde cũ Suidas tradat Theognidem scripsisse γνώμας δι' ἐλεγείας εἰς ἔπη ,βω΄· καὶ πρὸς Κύρνον τὸν αὐτοῦ ἐρώμενον, γνωμολογίαν δι' ἐλεγείων, καὶ ἑτέρας ὑποθήκας παραινετικάς: de tribus hisce poematiis exiguam superesse partem videmus: immo ea ipsa λείψανα mire inter se confusa esse. in reliquiis enim hodiernis passim quidem Cyrnus ab eo compellatur; sed nonnusquam etiam Polypædes; rarius Simonides, Onomacritus, Cleariſtus, Democles, Academus, Timagoras. vt clarum sit, quæ Suidæ temporibus in tres tomos distincta fuere, nostro seculo in vnam farraginem absque omni ordine congesta esse. Præterea nõ pauci versus in his vulgatis editionibus repetiti sunt: idque nunc iisdem plane verbis; vt 799 & 1033: 441 & 1159: nunc verbis paulum mutatis, vt 115 & 643: 351 & 648: 591 & 1163; & alii complures. Nec mulier tantum hic loquens inducitur, v. 581, & 859: sed etiam equa, 257; quamquã allegorice. Tum quædam in hac farragine leguntur quæ a Plutarcho & Basilio tribuuntur Soloni: qua de re infra in fragmentis Solonis. vt necesse sit, vel Theognidem a Solone quædam mutuatum esse, vel consarcinatores huius vulgati centonis Solonica pro Theognideis supposuisse. Sed & qui apud Phocylidem versus est 87, apud Theognidem est 115: & qui apud Theognidem

est

est 472, legitur etiam in Eueni Parii fragmentis, pag.91, v.11. Iam quod attinet ad sententiarum ipsarum pondus, non negligendum quod Suidas notat, interspersas eis esse nonnusquam impuritates & puerorum illicitos amores, & alia quæ a virtutis norma sint aliena: cuiusmodi est etiam quod magis Epicuream licentiam quam Socraticam ἐγκράτειαν plerisque in locis spirat. vt non absq; cautione piæ iuuentuti hæc legenda sint. Patriam vero Theognidi Plato tribuit Megara Siciliæ, vt e loco paulo ante citato planum est. sed verior est Harpocrationis & Stephani sententia; qui, vt Elias Vinetus adnotauit, Megara inter Atticam & Corinthium agrum sita, patriam ei fuisse tradunt. quod ipse quoq; Theognis confirmat, cum se v.782, præter alias Græciæ regiones, etiam in Siciliam venisse ait, nec in omni peregrinatione ista vllum solum patrio dulcius inuenisse. vbi de aduentu in Siciliam non meminisset, si Siciliam patriam habuisset. Deinde cum v.771 ab Apolline petit vt vrbem quam Alcathoo Pelopis filio pro sua benignitate arce ac turribus muniuit, eandē etiā a Medorum insolentia tueatur; eandem quoq; in Græcorum discidiis custodiat; Græciæ Megara satis luculenter intelligenda præbet; vt ex Pausania prolixe idem Vinetus adstruit. Adhæc, cum idem Theognis v.890, a Ioue petit vt τὸ κυψελλίζον γένος perdat, Cypselidarum tyrannidē apud Corinthios vicinos suos ita perstringere videtur, vt Solon passim in suis elegis Pisistrati apud Athenienses tyrannidem taxat. Quamquam & exsulasse illum patet e fine huius rhapsodiæ, v.1209; Thebas scilicet migratione facta; non tamen conditione seruili. Ac licet passim de fortunarum suarū tenuitate conqueratur, vt quæ genio suo minus respondeat: tamen & vineam in Taygeti cliuis (qui Peloponnesi mons est in Laconia) se habuisse testatur v.875. Forsan autem vel negotiationis vel peregrinationis amore incensus, contracto ære alieno grandiore, agros & bona relinquere solumq; vertere coactus est; vt e v.1199 coniicere est. Qui vero Siculum eum fuisse tradiderunt, inde fortasse coniecturam ceperunt, quod (Suida teste) in Syracusanos ex obsidione seruatos elegiam conscripsit. Amasium ei Cyrnum qui fuisse tradiderunt, vt Suidas, inter cetera documenta tueri se possunt v.1045: quamquam ibi Cyrni nomen diserte expressum non est. Nomen ipsum Θέογνις, deminutionis specie quadam factum e Θεογένης.

G

Sed tempus tandē postulat vt ad variantis scripturę notationem me conferam;& quæ partim a Vineto iampridē congesta,partim a me ipso recens collecta sunt,deinceps exponā. quibus additurus eram quæ a Dauide Hœschelio his diebus communicata fuerant; nisi ea mihi nescio quo casu nec opinanti periissent. Igitur v.2,quidam libri habent οὐδ' ἀναπαυόμενος. V.6,q.l.φοίνικος ῥαδινῆς,insolentius.nostram lectionem ῥαδινῆς χερσὶ confirmat v.996. V.12,q.l.ἥσαθ',augmento Attico,vt in ἤκαζον,ἤδειν,& similibus.Hesychius certe & ipse ἥσατο pro ἱδρύσατο agnoscit. Ionicus accentus est εἵσαθ',vt infra,p.95,versu antepenultimo: sicut etiam ἕδος pro ἕδος. V.20,q.l.λήσις: ea scil.forma qua πύσις deriuatur a πυνθάνεσθαι. V.21,quidam malunt τοι ἀθλοῦ: & seq.v. Θεύγνιδος. sed vulgatam scripturam tuentur similes in sequentib. σωιζήσεις,v.147,171,& alibi: immo & hoc ipso in loco,versu 23. V.33,apud Platonem in Menone,vbi locus hic citatur,legitur παρὰ τοῖς: vulgata scriptura, vt magis poetica, magis etiam Vineto placet. 35 versum præ ceteris Theognideis Socrati placuisse,docet Plato Menone,Xenophon Apomnemon. lib. 1,& in Symposio. sed ibi pro μαθήσεαι,συμμιχθῇς,ἐόντα,legitur διδάξεαι,συμμίξαις,(item συμμιγέης) ἐνόντα; teste Vineto. Apud Aristotelem Ethic. lib.9 extremo,tantum priores quinque huius distichi voces citantur : vt alibi quoq; passim prouerbialium versuum initia dumtaxat duobus aut tribus verbis allegata inueniuntur. V.44,q.l.κακοῖσι δοκῇ. V.59,q.l. ἀπατεῦσι: Ionice more,vt μωμεύμενος v.169. sed vsitatum ἀπατῶσι repetitur etiam v.540,1109,& alibi. V.86,q.l.αἰσχρὸν χρῆμ' ἐπὶ κέρδος ἄγει,*res turpis ad lucrum agit* seu inducit. V. 98,ὀργὴν,siue cum antecedente κιγνώσκων,siue cum sequente βαρὺς iungamus,ellipsin habet prępositionis κατά: sensus enim est, *ad ingenium & animi inclinationem quod attinet*. qua significatione vocabulum hoc sępe apud hunc poetam legitur, cum alibi,tum v.958: vbi eadem cōstructio repetitur. sic 214, 215;1070,1071.

V.119,q.l. ἄσχετος. sed aptius αὔσχετος, poetica syncope pro ἀνάσχετος,quod idē ἀνεκτὸν 1195. V.126,q.c.πλερασθείης: minus recte. citat eum versum Aristoteles Ethic.Eudem. lib.7, cap.2. V.127,q. ἐς ὤνιον,*ad rem emptitiam* seu *promercalem*. V.132,q.ἔπλεθ' ὅσοις ὁσίης Κύρνε μέμηλε δίκης:eodem sensu,sed peius sonante structura. V.145,cum βούλεο subaudiendum

aduerbium

aduerbium μᾶλλον: qui Græcismus ita frequens est, etiam in prosa, vt & Ammianus Marcellinus in Latina historia eum vsurparit. Tertius abhinc versus de Iustitia, citatur ab Aristotele Eth. lib. 5, c. 1. Versus 153, inter Soloneos quoq; legitur v. 99. V. 155, μοι ferri potest; familiari ellipsews genere, pro, *si mihi vis obsequi.* quidam libri habent τοι: & mox χολωθείς: & seq. v. μηδὲ χρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε. quæ lectio ferri nequit, nisi χρημοσύνην pro indigentia seu egestate accipiamus; cum alioqui passim pro opulentia vsurpetur ab hoc poeta.
V. 157, apud Basilium homilia πρὸς τοὺς νέους, legitur ἄλλοτε ἄλλως, *alias aliter.* V. 179, πᾶς γὰρ est etiam apud Arist. Ethic. Eudem. lib. 3, cap. 1. itemq; apud Plutarch. in lib. πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν: & apud Lucianum in dialogo περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων, nec non apud Stobæum, teste Vineto; qui plerasq; omnes editiones καὶ γὰρ habuisse scribit. V. 85, in eo Xenophontis loco quem harum Notationum initio e Stobæo citaui, κτήσασθαι legitur, i. *acquirere ac possidere.* vbi & paraphrasis huius loci additur; magnam scil. hominum esse negligentiam atq; incuriam; qui, cum pecorũ propagationem non nisi e generosis animalibus quęrant, sua ipsorum propagine susque deq; habita, in connubiis non ingeniorum morumque generositatem, sed opum amplitudinem spectent. quam amentiam reprehendit & Phocylides v. 190. Seq. v. q. πολλὰ φέρῃ: apte. V. 190, q. πλοῦτον ἔμιξε γένος. vt scil. e connubiis coaceruentur opes.

V. 204, q. τίννυνται μάκαρες, *puniunt superi*: parum conuenienter. V. 215, apud Plutarch. in lib. περὶ πολυφιλίας legitur, Πουλύποδος νόον ἴσχε πολύφρονος: & seq. v. τῇ περ ὁμιλήσῃ. vulgatam lectionem sequitur etiam Athenæus lib. 7, 158, 16. V. 221, q. ὅστις σοι δοκέῃ: & mox ἔμμεναι οὐδὲν, *nihil esse.* Vinetus Stobæum & ceteros gnomologos sequi maluit. V. 226, q. μᾶλλον ἔτ' εἰσὶ φίλαι. Tria sequentia disticha leguntur etiam in Solonis fragmentis infra, v. 71; exigua admodũ discrepantia. atq; adeo Soloni ea tribuit etiam S. Basilius in orat. πρὸς τοὺς νέους. V. 235, metro conuenientius πρέπει ἄμμιν. Seq. v. q. ἀλύειν, *animum despondere*: contra metrum. σωζομένοις autem rectius fortasse vertemus *saluandis, salutis spem habentibus.* V. 253, metrum postulat παρὰ σεῖο γε τυγχάνω, vel παρὰ σοῦ ἐπιτυγχάνω, vel aliam huiusmodi scripturã; vt rectius sibi constet metrum. V. 256, apud Stobæum, ἥδιστον δὲ τυχεῖν ὧν τις ἕκαστος

ἐρᾷ, *suauissimum vero nancisci ea quæ quisque amat.* V.257, allegoria equę, Vineto desumpta videtur ex Iliad. ψ; vbi Echepolus Sicyonius, vt a bello immunis esset, Agamemnoni Ætham equam præstantissimã dono dedisse dicitur. V.286, vertere possis etiam, *fidem facere volens*: & v.288, *Adseruandum autem plebs minus habet opum.*

V.300, q. γεγάνη, subiunctiuo modo, seq. v. Camerarius legendum suspicatur ἐπηνής, i. προσηνής, *lenis, propensus*, seu benignus: vt scil. talis sit antithesis qualis in præcedẽti commate. V.305, q. ἐς ὀρθὰ λάβῃς, *recte ceperis.* V.308, q. ἐλπόμενοι, plurali numero. V.315, apud Plutarchum Solone legitur πολλοὶ γὰρ πλουτοῦσι: & seq. v. ἡμεῖς αὐτοῖς: & tertio abhinc versu, ἔμπεδόν ἐστι. vbi Soloni, non Theognidi tristichon hoc Plutarchus tribuit. V.329, q. aduerbialiter εὐβούλως. V. 332, q. δίδου, imper. modo. V.351, pro interiectione ὦ infra legitur ἆ, v.649: rectius. V.359, pro κακὸν q.l. habent καλόν: minus apte; vt ex antecedenti præcepto manifestum est. V.377, pro σεῦ metrum postulat σέο, σέθεν, vel simile quid. V.393, q. ἐν πενίῃ ὅ τε δειλὸς ἀνήρ, ὅ τε πολλὸν ἀμείνων φαίνεται, i. *in paupertate & ignauus vir, & qui multo est præstantior, cernitur.* eo nempe modo quo vinum humana ingenia prodere dicitur v.497.

V.400, ἐντρέπει absolute ac neutraliter vsurpatum pro pass. ἐντρέπου. V.409, q. Οὐδένα θησαυρὸν καταθήσεαι ἔνδον ἀμείνω Αἰδοῦς, ἣν ἀγαθοῖς ἀνδράσι Κύρνε δίδως. infra, v.1157, multo alia huius distichi est lectio. V.411, q. κακίων, *peior.* V. 413, q. θωρήξομαι, fut. temp. V.425, pro πάντων q. habent ἀρχὴν, *initio*, vel *omnino, penitus.* Fusius & luculentius hãc sententiam extulit Posidippus infra, pag.93, sub finem: & Ausonius ea ecloga cuius initium est, *Optima Graiorum sententia: quippe homini aiunt Non nasci esse bonum, natum aut cito morte perire.* Eandem refutauit Metrodorus infra, pag.95, initio. V. 431, q. κἀκ κακοῦ ἐσθλὸν, *& ex malo bonum.* V.461, q. μή ποτ' ἐπ' ἀπρήκτοισι, *ad res quæ fieri nequeunt, adhibe.* V.465, q. φίλ' ἔσται, *cara erunt.* V.472, πρᾶγμ' ἀνιηρὸν legitur infra in Eueni fragmentis p.91, v.11. itemq; apud Aristotelẽ Ethic. Eudem. lib.2, cap.7: vbi & ipse Eueno hunc versum tribuit. V.478, apud Athenæum lib.10, est, οὔτε γὰρ νήφων εἰμ', οὔτε λίαν μεθύων: & seq. v. οὐκέτ' ἐκεῖνος. Idem Athenæus v.481, habet τὰ νήφουσι γίνεται αἰσχρὰ, contra metri legem: & rursum v.483,

σώφρων

σώφρων τε καὶ ἤπιος, minus apte. V.485, apud Athenæũ loco citato est, Πρὶν μεθύειν δ' ἄρξῃ γ', ἀπανίστασο. V.487, q. σὺ δ' οὖν ἔχε: quo modo supra quoq; οὖν pro αὖ vsurpatum aliquoties; atq; item apud Phocylidem, v.111. alii habent σὺ δ' ἔχεις. V.488, q. κωτίλλεις δ' αἰεὶ, *garrisque semper*. sed cotylæ mentio melius huc quadrat, vt declarant sequentia. V.492, q. πολλοὺς, masc. genere: quod cum præcedentibus nõ congruit. V.497, pro ὁμῶς q. habent ἄγαν, *nimis, valde*: parum apte. Sequens lectio ferri potest; ὅταν δὲ πίνῃ, *cum vero bibit*.

V.501, q. ἤρατο, aoristo 1: quod actiua potius quam passiua signif. vsurpari solet. V.506, q. παρηθῶ: & mox ἔχει: permutatis scil. verborum modis. V.509, q. κακόν: itemque mox v.510, οὐ κακὸν, ἀλλ' ἀγαθόν: scil. χρῆμα, *res mala est*. vt & apud Virg. *Triste lupus stabulis*: &, *Dulce satis humor*. Exstat eadem sententia supra, v.211, verbis paulum variantibus. V.522, q. οὐ πλέον' ἐστ': hoc sensu; *sed xenia plura non potis est præbere*: minus apte. V.523, q. θεῶν τιμῶσι μάλιστα, *deorum maxime colunt*. Sequens distichon in Anthologia Epigrammatũ tribuitur Byzantino cuidam, sed pentametro paulum variante, ita; τοῦ μὲν ὑπερχομένου, τοῦ δ' ἀπονισσομένης, vt Vinetus adnot. V.531, q. ἦτορ ἰαίνεται. V.549, q. ἀγείρει, *cogit, congregat*. V. 551, q. συνυπέρνοισι. V.553, q. διαπρήξουσι κελεύθου, *non multum viæ interiectæ conficient*. V.572, q. πολλοὶ ἀπείρητοι δόξαν ἔχουσ' ἀγαθὴν, *multi inexperti opinionem* (vel *existimationem*) *habent bonam*: & seq.v. εὖ ἔρδων, *bene faciens*. V.583, q. ἀμήχαν' ἔτ' ἐστὶ γενέσθαι, *nõ sunt amplius factu possibilia*. alii ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι, *impossibile est fieri*. Versus 587, cum quinq; sequentibus, inter Soloneos infra legitur, num.65, verbis non multum variantibus. V.589, q. καλῶς ἔρδοντι. alii, τῷ δὲ καλὸν ποιοῦντι Θεὸς καλὰ πάντα δίδωσι. apud Stobæum totum distichon paulo aliter legitur, sic, τῷ δὲ καλὸν ποιοῦντι Θεὸς καλὰ πάντα τίθησι, Συντυχίην ἀγαθῶν, ἔκδυσιν ἀφροσύνης, i. *at bonum facienti bona Deus ponit omnia, Consecutionem bonorum, effugium amentiæ*. Cum v.591, cõsonant quæ infra repetuntur v.1159, & 1023, verbis paulum mutatis. V.696, q. πλὴν πλούτου, *præter diuitias*. V.599, q. σοὶ ἔλαθες: & mox aspirate, καθ' ἁμαξιτόν.

Versus 603, infra repetitur v.1099. V.606, q. πλεῦν' ἐθέλουσιν ἔχειν, *plura volunt habere*. Seq.v.q. ἔς τε τελευτὴν: vt sensus sit, paruam esse mendacii gratiam & in principio, & in

fine. quod idem de proditione fertur. V.618,q. πολλῶν γάρ. V.622, αὐτὸς positum pro οὗτος, *hic*; seu ὡυτὸς, *idem*. V.632, q.c. Κύρνε τε: vt copulatio sit, ἐν ἄταις τε καὶ ἀμπλακίαις. V. 634,q. τελέθεις, secunda persona. V.636, q. Οὐ νῦν μὲν πολλοῖς, ἀτρεκέως δ' ὀλίγοις: & seq.v. ὁμοῖα, *similia, res similes*. V. 641, quidam malunt, Οὔ τι κνηδεύσεις, *punges* seu *stimulabis animo*. Seq.v.q. αὐτιτύχοι, tertia persona: minus apte. Tertius abhinc versus idem fere cum 115. V.648,q. γαῖαν ἐπέρχεθ' ὁμῶς, *terram vsquequaque pariter obit*. Seq.v.q. ὦ δειλὴ πενίη: & mox alii, τί ἐμοῖς ἐπικειμένη ὤμοις. quæ de paupertate querimonia legitur etiam supra, v.351. V.651, q. βίη κακὰ πολλὰ διδάσκεις, vt supra v.389. & seq.v. μετ' ἀνθρώπων, *cum hominibus*, sc. probis. V.659,q. τοῦθ' ὅτι μή ποτε πρ. Et seq.v. Θεοὶ γάρ τοι νεμεσῶσ'. V.670,q. γνοὺς ἂν ἄμεινον. V.686, apud Stob. est, Εἰργ[illegible]τοὺς μὲν δὴ χρ. V.693, apud eundem Stob. est ἀφραίνοντας: & seq. v. παῦρον pro μέτρον. V.696,q. οὐχὶ σύ. V.699, Stobæus, πᾶσιν δ' ἀνθρώπων.

V.716,q. εἶσι pro ἴσι. V.719, apud Stobæum est, πλουτοῦσ' ὅσοις πολὺς ἄργ. Apud Plutarchum Solone, pro ὅτῳ est ᾧτε: apte illud quidem ad structuram, sed metro minus congruenter; nisi per cæsuram excusetur ε psili productio. V.721, Stob. τάδε πάντα: Plutarch. μοῦνα ταῦτα, pro vul. τὰ δέοντα. Seq. v. idē Plutarch. singulariter habet πλευρῇ. quo nomine concubitus significatur; vt mox ποδῶν appellatione saltatio. est autem ἁβρὰ παθεῖν γυναικὸς ea forma dictum qua infra 1003, τῶν αὐτοῦ κτεάνων εὖ πασχέμεν: subaudita præpos. ἀπὸ, ἐκ, vel alia consimili. Ac Theognidi quidē hæc tribuit Stobæus, Plutarchus autem Soloni; qui in contemptum diuitiarum hæc a Solone decantata scribit. V.724, q. ἥβη, nomin. casu: vt cum præpos. σὺν e præcedenti commate subintelligatur pronomē αὐτῇ: hoc sensu, *& cum ea pubertas sit congrua* seu *habilis*. Apud Plutarchum Solone, ita locus legitur, ἔπλω καὶ ταῦτ' ἀφίκηται, ἥβη σὺν δ' ὥρῃ γίγνεται ἁρμονία: minus perspicue. V. 744, congruentius optatiuum πάθοι, vel infin. παθεῖν, quod probat H. Stephani editio. Sequenti pentametro participiū ἔχων ferri potest, si cum primo commatio accipiatur, hoc modo; τίς δή, καὶ τίνα θυμὸν ἔχων, ὁρῶν πρὸς τοῦτον, ἅζοιτ' ἀθανάτους; alioqui optatiue scribendum fuerit ἔχοι.

V.817,q. ἄρρητον, *infandum*. V.851,q. λώονα δὴ νῦν: infra, v.1033, λώϊον ἤδη. V.855,q. τί με δειλὸν ἔχ. eo nempe verborum ordine

ordine quo mox v.857. V.862,q.ἅμας,Dorice: cuius dialecti rarior hic vſus eſt. V.875,q.κορυφῆς ἀπὸ Ταϋγ.verior fortaſſis hæc lectio,τὸν ἐμοὶ κορυφῆς ὕπο Ταϋγέτοιο ἄμπελοι ἤνεγκαν,*quod meæ ſub Taygeti verticibus tulerunt vites.* V.890, per κυψελιζόν γένος intelligi videtur Cypſeli poſteritas,vel ii ſaltem qui Cypſeli veſtigia ſecuti, tyrannidem apud Corinthios Megarenſibus finitimos exercebant. Cypſeli certe tyrannide,Tarquinii Priſci patrem Demaratum Corintho patria pulſum tradit Dionyſius Halicarnaſſeus lib.3,184,29. eo prope tempore quo Theognidem floruiſſe tradunt Chronographi. V.893,malet forſan aliquis diuiſe πάντα κάτα, *per omnia.* ſed καταθνητοὺς ἀνθρώπους apud Homerum quoque inuenimus paſſim, cum alibi, tum Il. ζ. V.895,q. ἐντὸς ἐνὶ στήθ. *intus in pect.*

V.904,q. οὐ εἶχε βίου: rectius. V.921,q. κτημάτου μεταδοίης: quæ ſtructura fere vſitatior eſt. V.926, q. οὐκ ἔθ' ὁμῶς, expuncta copula,& facta diremptione. V.931, pro μὲν aptius fortaſſe reponem⁹ μιν,*eum.* ſi quis etiã mox ἴσον malit,aduerbialiter ſc. pro *pariter*; ſuo fruatur iudicio. Seq.v.q. οἰκοῦσιν, *quiq; prope illũ habitãt:*quã ſcripturã Eraſmus quoq; expreſſit hac verſione;*Omnes hi ſeſe venerãtur,amantq; viciſſim, Vicini,æquales viribus,atq; ſenes.* V.942,q.πέρψας:quod tamẽ abſolute ac neutraliter accipi non ſolet. V. 954, pro εἰμὶ ſunt qui malint ἦμεν: quod Doricam habet formam. vtrumque pro ὑπάρχειν agnoſcit Heſychius. V.958, Stob. Ῥυθμὸν καὶ θυμὸν καὶ τρόπον ὅντιν' ἔχει. alii pro ῥυθμὸν in vulg.lectione ſubſtituunt θυμὸν,vt mox v.960. V.971,q.κραδίην σοῦ πείσομαι: ſubaudita ſc. præpoſitione κατὰ.ſed ferri poteſt etiam vulgata ſcriptura,κραδίη: ea nempe ſtructura qua ſupra v.722. V. 987,q.εἴθ' εἴη, *vtinam ſit, vtinam detur.* non inconuenienter.& ſeq.v. παῖς καλὸς, *pulcher puer:* & v.989, δηρολώντοιν. alii plurali num. δηρόωσι: apud Athenæum ſcil. lib.7.

V.1000,q.ἐν προμάχοισι μένοι: rectius. V.1013,Vineti editio,καλὸν ἐπὶ πλέον ὤφελεν εἶναι,*pulchrum diutius debebat eſſe.* V.1021,q.Ῥηΐδιη τίς. V.1029,q.καδδὺς, magis poetice. V.1036,q.ἐρχομένου,*veniente.*vbi etiã nota ἐν διὰ δυοῖν enunciatum. nam ἄστρον ὁ κυνὸς idem eſt quod κυνάστρου, *caniculæ ſidere*: vt apud Virgil. *pateris libamus & auro.* conſonat autem hic pentameter cũ iſto Alcęi choriambo, Τέγγε πνεύμονας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, *tinge pulmones vino: aſtrum enim*

exoritur. V.1042, q. κῶμον δέξεται ἁρπαλέως, *comissationem nostram excipiet rapide.* V.1054, prius καὶ omissum in vulg. ed. V.1060, q. ἱμερόεν ἱέμενον. V.1076, q θνητοῖς, *mortalibus:* non male. V.1081, interpres legit ἀξιοῖ, metro aduersante. locus vitio non caret. V.1084, q. Ναίετ' ἐπ' Εὐρώτα, *habitatis ad Eurotam.*

V.1102, q. ἅπας αὖ ἐστη: structura parum vsitata. V.1104, q. δεινὰ παθὼν, rectius. V.1119, q. μέμνηθε: quod neutraliter *meminisse* potius quam actiue *commonefacere* significat. V. 1123, pro μὲν conuenientius fortasse μιν, *eum.* V.1125, pro εἰ πίομαι q l. habent Οὔ κε γε μὴν, *haud equidem:* vt significet, se nec paupertatem nec obtrectationes curare; sed tantum iuuentutem decedentem queri. V.1147, q. παρεὶς: eodē sensu, sed peius sonante metro. Versum 1151, Theognidi adscribit etiam S. Basilius in orat. πρὸς τοὺς νέους, negatiuis tantum leuiter variatis; Οὐκ ἔραμαι πλουτεῖν, οὔτ' εὔχομαι. V.1157, rectius καταθνήσκεις, vel καταθνήσκῃ. sequentia multo aliter leguntur supra, v.409. V.1160, q. ἐπίδηλος: non male, vt significet, virum bonum ita fortiter tolerare mala, vt tamen non præferat vllum mali prementis indicium. quæ sententia supra quoque non multum absimilibus verbis enunciata est v. 441, & 165. V.117 , q. μεγάλως ἤλιτες ἀθ. *magnopere deliquisti in d. immort.* V.1178, q. ἐκ τούτου, s. ἔργου. V.1183, q. κατακτῆναι, *occidere.* V.1198, q. ἄγγελος ἐστ' ἀρότου, *nuncius est arationis:* & paulo ante ἥτε pro ἥγε· quod est frequentiss. apud poetas. Versus 1221, & quinque sequentes, ex Stobæo additi sunt a Vineto: ceteri, aliunde sunt collecti, & horum ipsorum maior pars in superioribus exstat, si non verbis plane iisdem, eadem tamen sententia. nam 1229, consonat cum 1067. sic 1231, cum 931: & 1233, cum 165 & sequentibus. Vltimum distichum, citatum ab Athenæo lib.10 extremo, ænigmatice cochleam innuit.

IN SOLONEM.

Solonis ὑποθῆκαι δι' ἐλεγείας si exstarent integræ, primum sibi locum antiquitatis iure vindicarent: quippe quod Solon XII circiter olympiadibus ante Phocylidem & Theognidem floruisse perhibeatur. nunc cum pauca tantum fragmenta supersint, quartam eis sedem assignare libuit post Theognidem:

Theognidem: præsertim cum multa legantur apud Theognidem quæ a Plutarcho, Basilio, & aliis, Soloni adscribũtur, vt partim supra in Theognide dictum est, partim in sequentibus suo loco indicabitur plenius. Vt porro notationis huius institutũ persequar, v.1, pro ἀγλαὰ τέκνα quidam libri habent ἐννέα κοῦραι, *nouem Iouis filiæ*. Cum 5 versu aliqua ex parte consonat Theognidis versus 301. V.27, fortasse rectius οὔ τι λέληθε, *haud quaquam latet*. V.30, q. μοῖρα ἐπεσσα κίχοι. sed verbum ἐπέσχε actiua forma vsitatum non est. Seq. v legi etiam posset, ἤλυθε πάντως αὐτίκ', ἀναίτια δ' ἔργα τίνουσι Παῖδες. vt αὐτίκα pro *exinde* seu *tandem* accipiatur: quod mox v. 104 τῷ χρόνῳ dicitur. Sed cũ αὐτίκα & ὕστερον diserte opponantur v.29, conuenientius hic ante αὐτίκα subaudiemus copulatiuam καὶ, vt alibi haud infrequenter. V.42, forsan aptius κλήσεται, fut. temp. V.57, q. Παιῶνος, vsitatius. Versus 69 inter Theognideos exstat, numero 589: sed verbis paulum mutatis. Itidemque v.71, apud Theognidem est 227: cui Theognidi etiam a S. Basilio theologo adscribitur. V.79, pro μένος apud Diog. Laert. est βία; qui Pisistratum hic notari scribit. V.88, pro ἀμφοτέρους apud Plutarch. est οὐδετέρους, *neutros*; concinnius. V.99, vacabat hexametri spatium. ego igitur, cum hic versus in fine seorsum Soloni tribueretur a ceteris editionibus, hic potius eum inserendũ existimaui: quippe quod & cum præcedentibus & cum sequentibus satis apte congruat. Non ignoro tamen & apud Theognidem eum legi v.153: quamquam vno verbo mutato. Pindari scholiastes Olympiωn ode 13, Homero eum tribuit. V.104, forsan aptius ἀποτισθήσεται, fut. temp. Sequenti etiam versu legi posset πώτῃ δὴ, *hac igitur ratione, hac igitur ex causa*. V.120, q. τοῖς ἀδικοῦσι φίλοις: vt sensus sit, *in congressibus cum amicis iniuriam facientibus*. V.123, pentameter talis quispiam deesse videtur, Ἄλλους δ' ἐνταυθοῖ δουλοσύνη κατέχει. Apud Plutarchũ sane & apud Aristidem oratorem his iambis gloriatur Solon,

Πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
Ἀνήγαγον πραθέντας ἄλλον ἐκδίκως,
Ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὕπο
Χρησμὸν λέγοντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
Ἱέντας, ὡς ἂν πολλαχῇ πλανωμένους.
Τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλείην ἀεικέα
Ἔχοντας, ἤδη δεσπότας τρομευμένους,
Ἐλευθέρους ἔθηκα. quorum iamborum restitutionem

debemus Gulielmo Cantero Nou. lectionum lib. 5, cap. 9. V. 139, pro λυγρὰ apud Diog. Laert. est δεινὰ, eodem sensu. V. 141, q. τούτοις: referentes ad participiũ δόντες: minus commode. Ibidem mox apud Plutarch. est ηὐξήσατ' ἐρύματα δόντες, *auxistis, datis tutaminibus*. Præcedenti versu apud eundem Plutarch. est μῆνιν ἐπιμφέρετε, *eo nomine iram aduersus deos gerite*. V. 143, apud Diog. Laert. ἴχνεσι βαίνει: (itemque apud Plutarch.) & seq. v. κοῦφος ἔνεστι νόος: ac rursum v. 145, εἰς ἔπη αἱμύλου ἀνδρὸς apud Plutarchum; necnon & apud Clementem Alexandrinum, pag. 98, teste Hœschelio. In Pisistratum vero hæc quoq; a Solone scripta esse, adnotãt idem Diogenes Laert. & Plutarchus. Versus 147 & 148, leguntur apud Plutarchum: itemque 158, 159, & 162. Eidem Soloni a Plutarcho tribuitur tetrastichon quod inter Theognidea legitur v. 315: & hexastichon quod apud Theognidẽ est v. 719: item hexastichon quod apud eundem Theogn. est v. 227. quod ipsum etiã a S. Basilio ad Solonem referri, supra docui.

IN CETERA FRAGM.

Pag. 91, EVENI versus 9 & 10, apud Aristot. legũtur Ethic. Nicomach. lib. 7, cap. 10: & Eudem. 6, 10. Vltimus, ab eodem Aristotele in Ethic. Eudem. 2, 7, eidem Eueno tribuitur: legitur tamen & inter Theognideos, v. 472. Apud eundem Aristot. in libello De virt. & vit. Eueno tribuitur & hic pentameter, de ἀδικία seu Iniustitia, ἥτις κερδαίνουσ' οὐδὲν, ὅμως ἀδικεῖ. RHIANI v. 16, rectius fortassis ἀθανάτοις ἐναρίθμιος.

P. 93, LINI v. 2, q. lib. περὶ παντὸς, *omni de re*. V. 4, participium αἰτῶσαι, Dorismo excusari potest. alioqui communis ratio postulat αἰτοῦσαι, vt χρυσοῦσαι, πληροῦσαι, & similia. V. 7, pro δικαίως metri lex postulat εὐσεπτως *pie*, ἐπιστρεφέως *obseruanter*, vel simile quid. Pro ὁσιεῦσαι quoque vsitatius ὁσιῶσαι, vt apud Plutarch. De deo Socr. ἐξοσιώσασθαι τὰ θεῖα. cuius expiationis præceptum est etiam apud Pythagoram supra, v. 67.

~~cost 4 bz~~

13535

1710 Constat

Contigit 1718 ergo

~~Sum Joannis Wirtzÿ~~

~~Tiguri Anno 16~~

~~04 die 8 Fe~~

Deus sive fest ad Nüstrum

~~bruarÿ~~

Züych

~~Emebat quatuor~~

~~batzys.~~

4